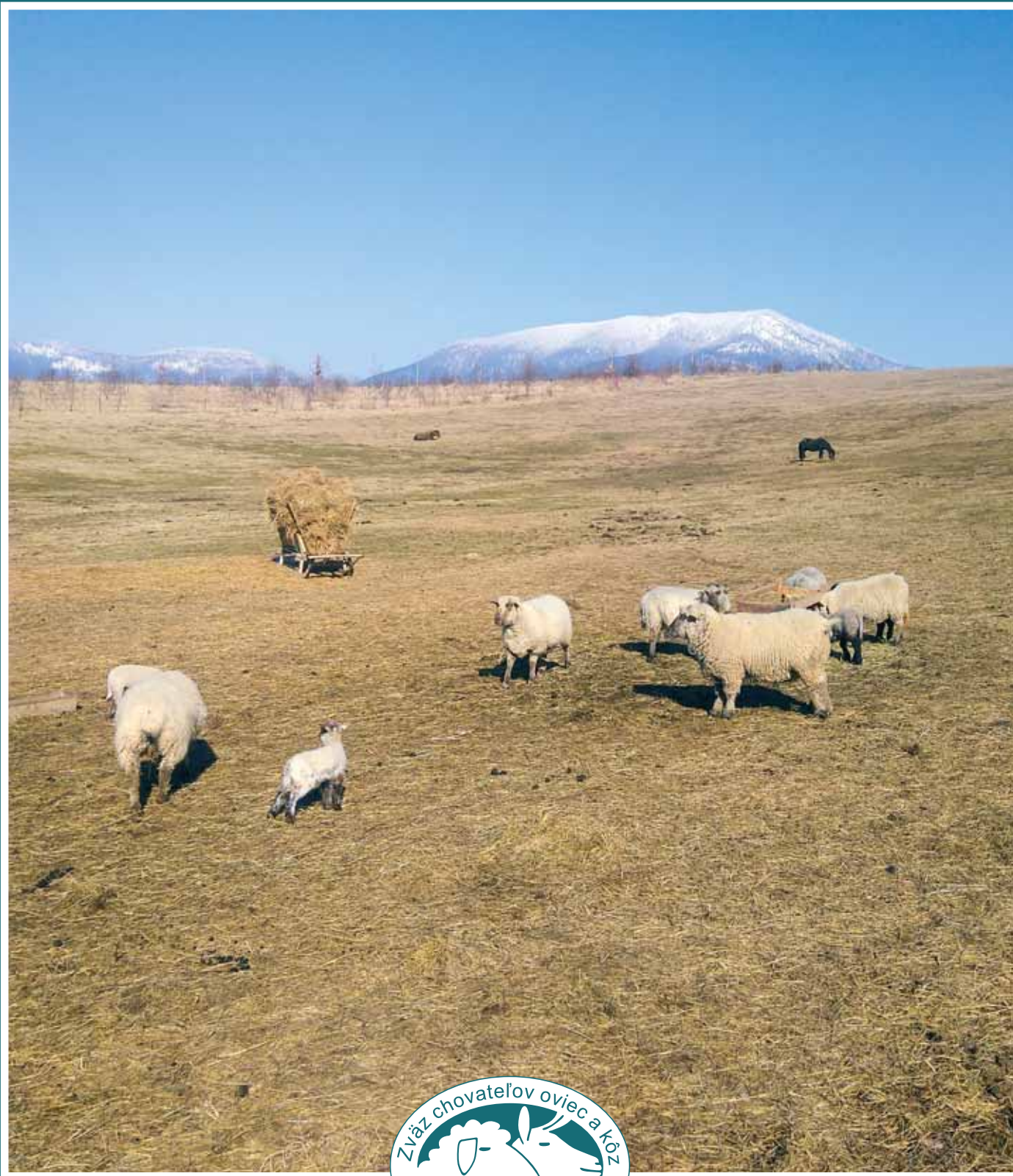

CHOV OVIEC a KÔZ

Vydáva Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku - družstvo pre priaznivcov chovu

číslo 1 / 2018

www.zchok.sk

X. Celoslovenské ovčiarske slávnosti

OVENÁLIE 2018

výrobky 100% zdravé,
bezpečné a slovenské

AMFITEÁTER VÝCHODNÁ

10. 6. 2018

od 9.³⁰ hod
(folklórne vystúpenia)

otvorenie od 10.⁰⁰

MINISTERSTVO
PODOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Záštita:

Ministerstvo pôdohospodárstva
a rozvoja vidieka SR, Štátna veterinárna
a potravinová správa SR, Žilinský
samosprávny kraj

Organizátor:

Zväz chovateľov oviec a kôz

Spoluorganizátor:

Obec Východná

X. Celoslovenská výstava oviec a kôz

Počas podujatia bude prebiehať
prezentačné pečenie jahniat v
keramických peciach Big Green Egg -
pečenie budú predvádzať kuchári Ivan
Rusina a František Sedlák známy z relácie
„Moja mama varí lepšie ako tvoja.“

**Ovčiarska
tombola
- hlavná cena -
jahňacina
na celý rok!**

PROGRAM

- X. Majstrovstvá Slovenska v ťahaní syrovej-korbáčikovej nite
- Vystúpenia folklórnych súborov od 9:30
- Súťaž v kvalite ovčích a kozích syrov o Majstra syrára
- Ukážky výroby ovčieho syra, bryndze a spracovania vlny
- Ukážky strihania oviec
- Súťaž o najkrajšiu syrovú tortu
- Súťaž vo varení gulášu
- Gazdovský dvor - predaj ovčích a kozích syrových špecialít, remeslá
- Folklórne súbory z Liptova
- Výstava ZO SZCH Jamník- králiky, hydina, holuby
- Konzumácia ovčích mäsových špecialít

Vstup a parkovanie zdarma
Viac info na www.zchok.sk

Najlepšie domáce potraviny

Zväz poľnohospodárskych družstiev
a obchodných spoločností SR

Plemenárske služby
Slovenskej republiky, s.p.

Milki s.r.o.

AST - Ing. Sergej Špak, spol. s r.o.

NÁJDI SI SVOJHO BAČU

Obsah

- 3** Slovenská dojná ovca – ako ďalej v šľachtení
- 4** Úspešný kurz netradičného spracovania ovčieho mlieka
- 6** Použitie plemena Blue du Maine v trojplemennom úžitkovom krížení
- 7** V Kolibe Papradno je vždy dobre a veselo
- 8** Občianske združenie Bačova cesta oslavuje 10 rokov svojej činnosti
- 10** Vyhodnotenie nákupných trhov plemenných baranov za rok 2017
- 11** Výročná správa o činnosti KCHANK za rok 2017
- 12** O prínose mlieka a mliečnych výrobkov pre zdravie
- 13** Prehliadka syrov v Prahe bola opäť bohatšia a kvalitnejšia
- 15** Mimoprodukčná funkcia chovu oviec
- 19** BONITÁCIE 2017
- 24** Správa o činnosti Klubu chovateľov pôvodných valaských oviec pri Zväze chovateľov oviec a kôz na Slovensku (za rok 2017)
- 25** Správa o činnosti Šľachtiteľskej rady pre chov oviec a kôz pri ZCHOK na Slovensku – družstvo za rok 2017
- 27** Správa o činnosti Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo v oblasti chovu kôz za rok 2017
- 29** Správa o činnosti úradu plemenných kníh oviec a kôz za rok 2017
- 39** BONITÁCIE 2017

Vážení chovatelia,

v týchto dňoch sa Vám dostáva do rúk prvé číslo nášho časopisu Chov oviec a kôz. Je koniec apríla a to je obdobie, kedy už bol ukončený predaj jahniat určených na veľkonočný stôl, najmä v talianskych rodinách. Mnoho salašov, najmä v nižších polohách, vyhnalo svoje stáda oviec na jarnú pašu. Tento rok sa nijak nelíši od iných rokov, a čo sa týka ceny jahniat, bol daný prísľub, že cena nebude nižšia ako rok predchádzajúci a že odberatelia vykúpia ponúknuté množstvo jahniat. Cena sa nakoniec ustálila na 2,30 EUR/kg za I. triedu do 16 kg a 2,10 EUR/kg za II. Triedu od 16 kg do 20 kg. Jahňatá s nižšou hmotnosťou ako 10 kg sa nevykupovali, ako aj jahňatá ťažšie ako 20 kg. Tie sa snažilo vykúpiť UBM Agro Slovakia, s.r.o. za cenu 2,60 – 2,45 EUR/kg, no počty jahniat, o ktoré mali záujem boli veľmi nízke. Vykúpili však 3000 ks ťažších jahniat na veľkú noc o hmotnosti 18 kg až 28 kg. Od začiatku roka tak spolu vykúpili 5000 ks jahniat. Ich požiadavka v danom období bola až 15000 ks jahniat. Agrokombinát a.s. Sabínov ako náš najväčší výkupa tento rok od 12.3. do 26.3.2018 vykúpil 31200 ks jahniat, z čo-

ho cca 400 ks išlo na domáci trh a zvyšok do Talianska. V Agrofarme, s.r.o. Červený Kameň bolo vykúpených cca 23000 ks jahniat. Kvalita ponúknutých jahniat bola na dobrej úrovni, čo je veľmi potešiteľné. V živom sa vyviezlo do 10000 ks jahniat. V porovnaní s rokmi predchádzajúcimi sa vykúpilo menej cca o 20000 ks jahniat, z čoho polovica z dôvodu nižšej hmotnosti pri predaji druhá polovica z rôznych iných dôvodov aj keď boli tieto ponúknuté a odber dohodnutý. Aká budúcnosť sa dá očakávať pri predaji veľkonočných či vianočných jahniat, len veľmi ťažko predpokladať. Problémov vidím viac. Máme malú populáciu oviec v porovnaní so štátmi ako sú Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko. V týchto krajinách sa budujú bitúnky a je tu väčší záujem o ťažké jahňatá. V Poľsku sa chová už toľko oviec ako na Slovensku a ponúkajú jahňatá za cenu o 10% nižšiu ako je naša požiadavka. Vývoj ekonomiky v Taliansku, ubúdanie staršej populácie odberateľov jahniat a vysoké nároky mladej generácie na jahňatá, resp. len časti jatočných tiel jahniat pred sviatkami, to sú fakty, ktoré nám našu situáciu s predajom jahniat

do Talianska sťažujú.

Veľakrát si všetko sťažujeme sami svojou nepripravenosťou na veľkonočný, či vianočný trh s jahňatami. Neskoro pripúšťame ovce, neškôľkujeme jahňatá, nedávame jadro, krmnu zmes pre jahňatá pod ovcami ad libitne i keď nás to stojí len 2 EUR na 1 jahňa do odstavu. Kto má na to podmienky sa musí pripraviť aj na predaj ťažkých 35 kg – 40 kg jahniat, resp. jahniat 16 kg – 23 kg. Intenzívny výkrm je z pohľadu ekonomiky finančne aj časovo menej nákladný ako dlhý extenzívny výkrm o zlej kvalite jahniat. Každý sa musí rozhodnúť sám. Do ďalšej sezóny máme ešte dosť času na rozmyšlenie, ale uvedomme si, že sezóna pre nás začína pripúšťaním bahníc a u lepších chovateľov prípravou bahníc a baranov na pripúšťanie o dva týždne skôr.

Sú aj iné možnosti, z ktorých si môže každý vybrať podľa svojich možností. K tomu Vám prajem veľa chovateľských úspechov.

Ing. Igor Nemčok
predseda predstavenstva
ZCHOK na Slovensku

Chov oviec a kôz - aktuálne informácie a údaje z PK pre chovateľov a priaznivcov chovu • ročník XXXVIII, č. 1/2018 • **Vydáva:** Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku-družstvo Banská Bystrica • **Šéfredaktor:** Ing. Slavomír Reľovský • **Redakčná rada:** Ing. Igor Nemčok, Prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., Doc. RNDr. Milan Margetín, PhD. • **Adresa redakcie:** Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku- družstvo, Skuteckého 19, 974 01 Banská Bystrica, tel. 0905406284, e-mail zchok.relovsky@orangelmail.sk, **Pre-press a tlač:** KURIÉR plus REKLAMA, tel./fax: 053/4414 058, Odborárov 49, 052 01 Spišská Nová Ves • Redakcia nezodpovedá za obsahovú a jazykovú správnosť príspevkov • **ISSN 1336-4715**

Úspešný kurz netradičného spracovania ovčieho mlieka

Ing. Slavomír Reľovský,
ZCHOK - družstvo

O výrobky z ovčieho mlieka je na Slovensku medzi spotrebiteľmi stále väčší záujem. Nároky konzumentov sú však neustále vyššie. Mnohým nestačia len klasické tradičné slovenské syry. Čoraz častejšie vyhľadávajú aj syry, skôr typické pre iné európske ovčiarske krajiny. Aj týmto záujemcom by sme mali vedieť ponúknuť kvalitný syr podľa ich požiadavky a dôležité je to, aby naši chovatelia prostredníctvom týchto netradičných syrov dokázali predať ovčie mlieko vyprodukované vo vlastných chovoch. Zväz chovateľov oviec a kôz už niekoľko rokov ponúka možnosť pre záujemcov o výrobu na Slovensku netradičných ovčích syrov výukové kurzy. Sme veľmi radi, že gestorom a prednášajúcim na týchto kurzoch je uznávaný odborník a mimoriadne vzácný človek Ing. Karol Herian, CSc.

V termíne 4.4-6. 4. 2018 sa uskutočnil ďalší takýto kurz na Farme Kamenica. Na kurze sa zúčastnilo 12 aktívnych budúcich syrárov, ktorí majú záujem rozšíriť svoju ponuku pre zákazníkov. Počas celého konania kurzu sa mali možnosť prakticky naučiť výrobu širokej škály syrov, okrem iných pripravili aj roquefort a ca-

membert. Všetci si priamo v praxi vyskúšali spracovanie ovčieho mlieka a na záver vždy aj ochutnali svoje výrobky. Samozrejme na zrejúce syry si ešte budeme musieť počkať ale technologický proces výroby sa naučili. Veľká vďaka patrí manželom Angelovičovcom, ktorí poskytli priestory na konanie kurzu a celý čas sa venova-

li „študentom“, ktorí mali veľa otázok aj ku ich farme. Mnohé dobre mierené rady mali možnosť si vypočuť aj od predsedu ZCHOK Ing. Nemčoka a členky predstavenstva Ing. Kováčikovej, ktorí boli tiež frekventantmi kurzu. Na záver získali osvedčenie, preukazujúce, že ich netradičné syry učil pripraviť „náš“ Karol Herian. □

Použitie plemena Blue du Maine v trojplemennom úžitkovom krížení

Ing. MVDr. Patrik Keľo,
KEĽO A SYNOVIA, s. r. o.

Plemeno Blue du Maine patrí do skupiny mäsových plemien, pochádza z oblasti západného Francúzska, dnes je však početne rozšírené v celej severozápadnej Európe. Vyznačuje sa výbornou plodnosťou na úrovni 200 – 300 %, ľahkými pôrodmi, skvelou životaschopnosťou jahniat a v neposlednej miere výbornou mliekovosťou spojenou s výbornými materskými vlastnosťami. Na druhej strane jeho konštitúcia je jemnejšia v porovnaní s niektorými mäso-

vými plemenami.

Spomínané pozitívne úžitkové vlastnosti sú prepokladom vhodnosti tohto plemena v trojplemennom krížení, ktoré sa často používa vo Veľkej Británii. Samotný model kríženia vyzerá nasledovne: bahnica typu – horská ovca (hill ewes) je pripustená baranom Blue du Maine, následná F1 generácia získa výrazne zlepšenie plodnosti (180 – 200%), širokú panvu, ľahké pôrody a výbornú mliekovosť. V nasledujúcom kroku je použitý baran typických mäsových plemien (Berrichone du Cher, Ile de France, Charollais...) v C pozícii na bahnice spomína-

nej F1 generácie. Výsledok tohto trojplemenného kríženia sú jahňatá s výborným prírastkom vďaka mliekovosti matiek, keď v 56 dňoch dosahujú živú hmotnosť 30-36 kg.

Tento model je možnou inšpiráciou aj do našich chovov so slabšou úrovňou mliekovej užitočnosti. Vyčlenením bahníc s nižšou dojivosťou a následným pripustením baranom Blue du Maine získame hodnotnú F1 generáciu s výbornou plodnosťou. Prípadne je to riešenie v chovoch, kde z dôvodu nedostatku pracovnej sily je vhodné uvažovať o zmene úžitkového zamerania chovu – produkcia kvalitných ťažkých jahniat. □

V Kolibe Papradno je vždy dobre a veselo

Ing. Karol Herian, CSc.,
Žilina

Aj keď už nie je ovčiarska sezóna a ovečky sa už nedoja, na Kolibe v Papradne je vždy rušno a veselo. Tentokrát v predvianočnom čase, v čase keď chodieval Mikuláš so svojimi pomocníkmi sa aj tu v Kolibe Papradno zastavil a bol svedkom veľkolepej verejnej „Mikulášskej zabíjačky“.

Majiteľka Koliby pani Anička Beníková so svojim kolektívom spolupracovníkov usporiadala túto neradičnú a veľkú Mikulášsku zabíjačku, kde šesť družstiev z okolia robilo verejnú zabíjačku aj s výrobou svojich mäsiarskych špecialít. Tieto družstvá súťažili v kvalite svojich špecialít a verejnosť ich mala možnosť ochutnať a posúdiť. Na tomto krásnom zimnom podiatku v krásnom zasneženom a slnečnom prostredí sa zišlo niekoľko sto ľudí z blízkeho okolia i zo vzdialenejších kútov Slovenska.

Bolo to veľkolepé podujatie, kde všetci účastníci mali možnosť vidieť výrobu mäsiarskych špecialít a hlavne mohli si pochutnať do sýtosti na tom, čo im najviac chutilo. Všetci tam sa varila výborná kapustnica, podávali sa výborné tlačienky, hurky, počené kúsky mäsa, podhrdlinka a veľa ďalších špecialít. Bolí tam aj syrárske vý-

robky a taktiež niečo na zapitie. K tomu všetkému pre Betleheme vyhrávala aj vynikajúca ľudová kapela. Účastníci tohto hodovania, keď sa do sýtosti najedli, veru si aj dobre zaspievali a to pred Kolibou v krásnom zasneženom prostredí. Samozrejme, že v samotnej veľkej drevenej Kolibe bolo teplúčko a útulne a tam sa tiež vo veľkom hodovalo. Bol to ozajstný vynikajúci zážitok na ktorý budú všetci dobre a dlho spomínať.

Za prípravu a priebeh tejto vynikajúcej Mikulášskej zabíjačky na Kolibe v Papradne je treba úprimne poďakovať pani Aničke Beníkovej a celému jej organizačnému tímu. Ona v tomto krásnom prostredí organizuje v letnej sezóne aj viaceré ovčiarske slávnosti, ktoré taktiež prekročili svojím vybavením a spoločenským prínosom hranice obce a rozniesli dobrý chýr o našich farmároch i chovateľov oviec po celom Slovensku.

Je veľmi dobre a prospešne, že ešte sú u nás mnohí úspešní farmári i ovčiari, ktorí aj v súčasnej dobe, ktorá veľmi nepraje našim poľnohospodárom, dokážu sa presadiť a pomáhajú udržať naše tradície. Tým zároveň pomáhajú k oživeniu nášho poľnohospodárstva, živočíšnej výroby i k zdravej výžive a ďalším významným spoločenským prínosom. □

Občianske združenie Bačova cesta oslavuje 10 rokov svojej činnosti

Autor: Ing. Ľudovít Urbanovský,
predseda OZ Bačova cesta

V roku 2018 je to už 10 rokov aktívnej činnosti v prospech slovenského ovčiarstva. K súčasnému postaveniu slovenského ovčiarstva určite prispievajú aj všetky aktivity nášho občianskeho združenia, ktoré sú veľmi prospešné pre zviditeľňovanie chovu oviec a slovenského salašníctva. Počas týchto desiatich rokov sme prijali množstvo krátkodobých, ale aj rôznych systémových opatrení pre propagáciu všetkých ovčiarskych produktov (ovčí syr, žinčica, bryndza, baranina, jahňacina), ovčiarskej kultúry, architektúry, rôznych zvykov a obyčajov. Ak sme chceli, aby ten náš projekt vytvorenia Občianskeho združenia Bačova cesta bol úspešný, vedeli sme, že bez marketingu a prezentácie to nepôjde, pretože potenciál ovčích produktov a tradičných ovčích špecialít je veľmi veľký. Každý rok v apríli až máji sme organizovali slávnostné otvorenie salašníckej sezóny na našich salašoch, penziónoch a gazdovských dvoroch, kde sme priťahli množstvo našich spotrebiteľov, kde sme ponúkal kvalitné a zdravé ovčie produkty s pridanou hodnotou a tak sme sa spolupodieľali na zvýšení podielu slovenských potravín na domácich pultoch.

Zakladajúcimi členmi Občianskeho združenia Bačova cesta boli:

- PPS Bobrovec, salaš Pastierska v Bobroveckej doline
- SPDP „LÚŽŇAN“ v Liptovskej Lúžnej

OZ Bačova cesta, Kollárova 2, 031 01 Liptovský Mikuláš

www.bacovacesta.sk

IČO: 420 726 71
Bankové spojenie: Tatra banka a.s., Liptovský Mikuláš
Číslo účtu: 2923835785/1100
Kontakt: Tel: 0903 809 889
e-mail: oz.bacovacesta@gmail.com

- SHR Milan Brežňan, salaš Liptovská Anna
- Penzión GEJDAK, Ružomberok
- Gazdovský dvor Turčianske Kľačany penzión Svätý Mitro.

Neskoršie naše rady rozšírili ďalší aktívni členovia, konkrétne SHR Anna Beníková - koliba Papradno, SHR Oľga Apoleníková - salaš Pružina, ďalej Liptovské múzeum v Ružomberku - Múzeum liptovskej dediny v Pribyline a Sokolovňa Liptovský Hrádok

Naša vzájomná spolupráca v propagácii chovu oviec ako celku, je územne alokovaná v Trenčianskom samosprávnom kraji a Žilinskom samosprávnom kraji, s ktorými aj veľmi úspešne spolupracujeme. Ďalej sú to mestá Považská Bystrica, Martin, Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok ako aj jednotlivé obce, v ktorých chov oviec naši členovia zabezpečujú (Pružina, Papradno, Turčianske Kľačany, Liptovská Lúžna, Liptovská Anna, Bobrovec, Jalovec).

Pretože ráz krajiny v týchto krajoch predurčuje chov oviec do horských a podhorských

oblastí, sme veľmi radi, že naša vzájomná spolupráca sa takto rozšírila a týmto spôsobom bude aj pokračovať. Výborná spolupráca je aj so Zväzom chovateľov oviec a kôz, kde vo svojej činnosti máme veľa spoločných prienikov (OVENÁLIE, Demeter).

V roku 2018 organizovanie slávnostného otvorenia salašníckej sezóny bude nasledovné:

- SHR Oľga Apoleníková - salaš Pružina - 5. mája 2018,
- SPDP „LÚŽŇAN“ v Liptovskej Lúžnej - 12. mája 2018,
- Gazdovský dvor Turčianske Kľačany - 19. mája 2018,
- Múzeum liptovskej dediny v Pribyline - 20. mája 2018,
- SHR Anna Beníková - koliba Papradno - 26. mája 2018,
- PPS Bobrovec, s. r. o. - salaš Pastierska - 27. mája 2018.

Sprievodný program k jednotlivým podujatiam bude upresnený. Tešíme sa na Vašu návštevu.

Vyhodnotenie nákupných trhov plemenných baranov za rok 2017

V roku 2017 bolo vykonané hodnotenie baranov na 7 nákupných trhoch a 7 samostatných hodnotení v chovoch (Polvito, s. r. o., Agramil-Farm s.r.o, Ing. Ján Bruoč, PD Odořín, PD Sebedín-Bečov, I. Družstevná, a. s., PD Očová). Výsledky z hodnotenia v chovoch, ktoré nie sú uvedené v prílohách, sú zahrnuté v počtoch z riadnych nákupných trhov, na ktoré boli chovatelia pôvodne prihlásení.

Celkovo bolo v roku 2017 sa na Slovensku na hodnotenie prihlásených 1 331 baranov, z toho 1 239 bolo predvedených. Odborné

komisie delegované písomne predsedom VK rozhodli o vyradení 12 baranov a odporučili zaradiť do plemenitby celkom 1 227 baranov (373 baranov zaradených do triedy ER, 579 baranov zaradených do triedy EA, 231 baranov zaradených do triedy EB, 38 baranov zaradených do triedy I. a 6 baranov do triedy II.). V porovnaní s rokom 2016 bolo na nákupných trhoch predvedených o 138 baranov viac (index 2017/2016 je 112,5 %) a do plemenitby bolo v roku 2017 zaradených o 142 baranov viac (index 2017/2016 je 113,1 %).

V prílohe č. 1. a č. 2 je uvedené podrobné vyhodnotenie nákupných trhov baranov podľa miesta konania nákupných trhov a podľa plemien (miesta hodnotenia v prílohe 1 vyznačené hrubo boli plánované nákupné trhy, ostatné uvedené sú hodnotenia v chovoch). Hodnotenie v chovoch bolo na základe písomných žiadostí chovateľov predovšetkým zo zdravotných a vážnych ekonomických dôvodov. Počty ostatných baranov hodnotených v chovoch sú započítané v stavoch z nákupných trhov. □

Tabuľka 1: Vyhodnotenie nákupných trhov na plemenných baranov v roku 2016 podľa miesta konania.

Dátum NT	Miesto NT	Počet prihlásených baranov	Počet predvedených baranov	Počet baranov zaradených do triedy					Počet vyradených baranov	Počet zaradených do plemenitby
				ER	EA	EB	I	II		
11.05.2016	CVŽV ÚH - Trenčianska Teplá	65	61	26	31	2	0	0	2	59
18.05.2016	Masarykov dvor, Pstruša	253	221	64	70	65	14	1	7	214
15.06.2016	PD Liptovské Revúce	247	232	73	109	37	10	0	3	229
17.06.2016	M.Angelovičová- SHR, Lipany	165	164	63	82	17	1	0	1	163
22.06.2016	AT-Tatry spol.s.r.o., Spiš.Belá	68	66	25	29	11	1	0	0	66
29.06.2016	PD Liptovské Revúce	250	230	66	127	33	1	0	3	227
10.08.2016	PD Liptovské Revúce	138	109	36	44	20	7	2	0	109
15.08.2016	Granelam a.s.	2	2	1	1	0	0	0	0	2
13.09.2016	Polvito, Lehota p. Vtáčnikom	20	16	0	3	5	8	0	0	16
Celkom		1208	1101	354	496	190	42	3	16	1085

Tabuľka 2: Vyhodnotenie NT na plemenných baranov v roku 2016 podľa plemien.

Plemeno	Počet prihlásených baranov	Počet predvedených baranov	Počet baranov zaradených do triedy					Počet vyradených baranov	Počet zaradených do plemenitby
			ER	EA	EB	I	II		
askánske merino	2	1	1	0	0	0	0	0	1
berrichone du cher	35	20	8	7	4	1	0	0	20
cigája	217	205	79	97	20	6	0	3	202
charollaise	29	28	8	10	8	2	0	0	28
ile de france	65	62	16	19	23	2	0	2	60
lacaune	290	250	73	105	47	19	3	3	247
merino	4	4	1	2	1	0	0	0	4
nemecká čiernohlavá	3	2	1	1	0	0	0	0	2
oxford down	5	4	0	2	2	0	0	0	4
romney marsh	10	10	0	2	7	0	0	1	9
slovenská dojná ovca	259	248	92	113	35	4	0	4	244
suffolk	52	44	12	14	11	5	0	2	42
valaška	2	2	1	1	0	0	0	0	2
východofrízske	15	15	3	8	2	2	0	0	15
zošľachtená valaška	220	206	59	115	30	1	0	1	205
Spolu	1208	1101	354	496	190	42	3	16	1085

CHOVATEĽSKÝ DEŇ V SKANZENE

**15.7.2018 SKANZEN
VYCHYLOVKA, NOVÁ BYSTRICA**

**POZÝVAME VÁS NA 3. ROČNÍK PREZENTAČNEJ VÝSTAVY NAŠICH
NÁRODNÝCH PLEMIEN HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT**

NÁRODNÁ VÝSTAVA SLOVENSKÝCH PLEMIEN KONÍ, HOVÄDZIEHO DOBYTKA,
OVIEC, KÔZ, KRÁLIKOV, HOLUBOV, HUSÍ A SLIEPOK

SPRIEVODNÝ PROGRAM: FOLKLÓRNE VYSTÚPENIA, REMESELNÍCI

ORGANIZUJE OZ CHOVÁME DOMA V SPOLUPRÁCI SO ZCHOK A KYSUCKÝM MÚZEOM V ČADCI

VIAC INFORMÁCIÍ NA WWW.CHOVAMEDOMA.SK

Výročná správa o činnosti KCHANK za rok 2017

Autor: Ing. Petra Pajasová,
predsedníčka klubu

1. V roku 2017 sme schôdzu Klubu spojili s konaním NT pri príležitosti V. ročníku Memoriálu Doc. Egona Gyarmathyho.
2. Klub mal v roku 2017 sedem členov, 3 ŠCH, 1 RCH, 3 ÚCH
3. Farma Noe – Ing. Eugen Nagy – Celkový víťaz chovu kôz TOP 2016
4. Účasť na nákupnom trhu Memoriál Doc. Egona Gyarmathyho – Ing. Miroslav Medek – 1 capko - ER

5. Hodnotenie na chove – Ing. Eugen Nagy – 1 cap import UK - ER
6. Bonitácia kozičiek – spolu 10 ks
7. Vytvorenie návrhu na úpravu Bonitačného kľúče AN kôz
8. Členovia Klubu – propagácia ZCHOK a Klubu na vlastných webových stránkach a pri rozhovoroch s chovateľmi, poradenstvo ohľadom chovu AN kôz a pri kúpe zvierat.

KLUB CHOVATEĽOV ANGLO-NÚBIJSKÝCH KÔZ

Mieru 298, 980 22 Veľký Blh

O prínose mlieka a mliečnych výrobkov pre zdravie

Ing. Karol Herian, CSc.,
Žilina

Mnohí ľudia považujú mlieko iba za nápoj pre deti, ale tento nápoj bohatý na živiny prospieva zdraviu aj u dospelých. Ako starneme, naše telo čelí novým a novým problémom. Konzumácia mliečnych výrobkov však môže telu uľahčiť reagovanie optimálnym spôsobom.

Veľkú časť mlieka tvorí vlastne voda. Takže, ak budete pravidelne piť mlieko, môžete udržiavať aj pitný režim. Keď majú ľudia v tele málo vody, vznikne stav nazývaný "dehydratácia". Ľudia sa potom môžu cítiť unavení, podráždení a nemôžu sa sústrediť. Pitím mlieka môže zaistiť časť potrebnej vody pre svoje telo, a zároveň získať sacharidy, bielkoviny a ďalších živiny, ktoré vám dodajú energiu.

Po 35. roku života telo začína viac kosti odbúravať ako stavať, a ich slabnutie sa ešte zrýchli u žien po meno pauze. Tak môže vzniknúť ochorenie nazývané osteoporóza, kde sú kosti slabé a ďalšie odbúravanie nevydrží. Často sa neprejaví žiadne príznaky, ale krehké kosti znamenajú vysoké riziko zlomenín - napríklad v prípade, keď staršia osoba spadne. Tie isté živiny, ktoré podporujú rast v priebehu detstva, podporujú pevnosť našich kostí v dospelosti. Stála strava bohatá na vápnik zmierňuje straty kostných minerálov, ktoré sú hlavnou príčinou oslabenia kostí. Jedným z najjednoduchších spôsobov ochrany je pravidelne konzumovať mlieko a mliečne výrobky, ktoré dodajú značnú časť potrebného vápnika.

Vedecké štúdie taktiež ukázali, že u ľudí, ktorí konzumujú vyváženú stravu s mliečnymi výrobkami, sa tiež môže znížiť riziko vzniku určitých typov rakoviny. V správe zo štúdie vykonanej u švédskych mužov sa hovorí, že "muži, ktorí pili aspoň 1,5 pohára mlieka denne, mali o 33% nižšie riziko vzniku kolorektálneho karcinómu než zložky mlieka - potenciálne pôsobi ako ochranný prvok. Iná štúdia zistila, že nórské ženy, ostatní." Výsledky štúdie idú ešte ďalej, a naznačujú, že vápnik - rovnako ako ostatné, ktoré pili mlieko v detstve a pokračovali v tom aj ako dospelí, mali oveľa nižšie riziko vzniku rakoviny prsníka ako ostatní. Tieto štúdie zdôrazňujú dôležitosť rozvíjania správnych stravovacích návykov, teda aj pravidelnej konzumácie mliečnych výrobkov v mladom veku - a ich dodržiavanie neskôr.

Výchova k správnym stravovacím návykom sa formuje od útleho detstva. Najmä matky by mali dbať na pestrosť a inováciu jedálneho lístka detí i rodiny vyplývajúcu z nových poznatkov o modernej a racionálnej výžive. V prípade mliečnych výrobkov a syrov treba zvlášť deťom a tiež aj ostatným vekovým skupinám jednoznačne dávať ich dostatočné množstvo a to zvlášť syrov, ktoré sú skutočným koncentrátom sily a zdravia. Máme predsa už na trhu veľa vhodných mliečnych a aj syrárskych výrobkov, ktoré zabezpečujú nielen pestré chute, ale aj zdravú výživu pre ľudí v každom veku.

Mlieko je nevyhnutnou súčasťou vyváženej stravy

pre deti aj pre dospelých. Pre dieťa v najútlejšom veku je jedinou potravou. Prvých 6 mesiacov života má byť dieťa výhradne dojčené, do konca 1. roku života má dostávať materské mlieko, resp. modifikované mlieka vyrobené na báze kravského mlieka nazývané aj formule a postupne aj iné druhy potraviny vhodné pre dieťa. Mlieko a celý rad mliečnych výrobkov predstavujú teda ideál komplexnej potraviny, ktorá zabezpečí všetko, čo ľudský organizmus potrebuje pre optimálny rast a vývoj nielen telesný, ale aj duševný.

Medzi odborníkmi na výživu vo všeobecnosti panuje názor, že mlieko je takmer dokonalou potravinou. Nachádzajú sa v ňom v dostatočnom a primeranom množstve a optimálnom pomere mnohé biologicky významné látky dôležité pre plnohodnotnú výživu. Obsahuje 3-5 % tuku, ktorý je zložený z približne 140 rozličných mastných kyselín. Mlieko je aj zdrojom bielkovín, vitamínov a minerálnych látok. Napríklad v litri mlieka sa nachádza polovičná odporúčaná denná dávka bielkovín pre dospelého človeka. Obsahuje aj všetky vitamíny potrebné pre človeka, sú to hlavne vitamíny z radu B - B1, B2 (riboflavín), B6, B12, ďalej vitamíny A, D, E a PP. Z minerálnych látok obsiahnutých v mlieku sú najdôležitejšie vápnik (1100-1200 mg/l) a fosfor. Ich vzájomná väzba v mlieku sa považuje za nevyhnutnú pri stavbe kostí a zubov.

Mlieko je aj zdrojom energie vo forme tukov a cukrov. Mlieko zároveň obsahuje mimoriadne kvalitné bielkoviny s vysokým podielom tzv. nenahraditeľných aminokyselín. Takisto sa v ňom nachádza všetkých sedem základných minerálnych prvkov - vápnik, fosfor, horčík, sodík, draslík, síra a chlór. Jeden liter mlieka obsahuje až 1 200 mg vápnika, čo bohato pokrýva celodennú potrebu tejto minerálnej látky v ľudskom organizme. V mlieku sa vyskytuje aj množstvo mikroelementov, ktoré ľudský organizmus potrebuje v stopových množstvách, napríklad meď, fluór, jód, mangán, zinok, molybdén a selen. Taktiež obsahuje všetkých 13 vitamínov, ktoré sú nevyhnutne potrebné pre ľudský organizmus. Je zdrojom karotenoidov (z ktorých vzniká vitamín A) a vitamínu E. Neodmysliteľná je aj prítomnosť vitamínov B-komplexu v mlieku. Mlieko vyniká tiež ako veľmi bohatý zdroj riboflavínu - vitamínu B2, ktorý je dôležitý na udržanie správnej činnosti mnohých tkanív, napríklad tkanív tvoriacich protilátky a červené krvinky. Ďalej je potrebný pre metabolizmus sacharidov, tukov a proteínov; zachovanie dobrého zraku, kože, nechťov a vlasov; zmierňuje únavu pri namáhaní očí; priaznivo ovplyvňuje celkový zdravotný stav.

Laktózová intolerancia

Mlieko je komplexnou potravinou obsahujúcou v primeranom množstve dôležité látky pre optimálny rast človeka. Špecifickej skupine obyvateľstva však môže mlieko spôsobovať ťažkosti. Svetová zdravotnícka organizácia uvádza, že takmer 50 miliónov ľudí nemôže zo zdravotných dôvodov konzumovať kravské mlieko. Príčinou je alergia na proteíny kravského mlieka alebo intolerancia laktózy.

Laktózová intolerancia je neznášanlivosť mliečneho cukru, laktózy, v dôsledku chýbania alebo zníženia enzýmu laktázy / β -galaktozidázy/ v sliznici tenkého čreva. Enzým nie je schopný rozštiepiť laktózu na resorbovateľné hexózy, táto sa nevstrebáva, čím dochádza k vzniku mnohých gastrointestinálnych symptómov.

Keď sa nestrávená laktóza dostane až do hrubého čreva, rozkladá sa tam za vzniku plynov /metán, vodík/ a štiepných produktov /kyselina mravčia, kyselina octová, formaldehyd/, ktoré dráždia črevnú sliznicu. Ak človek s nedostatkom laktázy vypije kravské mlieko, do dvoch hodín sa objavia kŕče, nevoľnosť, bolesti brucha, nadúvanie, hnačka, prípadne dýchacie ťažkosti, ktoré môžu pretrvávať až tri dni.

Intoleranciou laktózy trpí 70-90 % afrických černocho, obyvateľov Ázie a Stredomoria. V severných krajinách s nižším množstvom slnečného žiarenia, a tým aj vitamínu D, ktorý vzniká práve jeho účinkami, bol jeho nedostatok kompenzovaný lepšou schopnosťou tráviť mlieko. Prírodný vývoj viedol tomu, že sa práve v týchto krajinách vyskytuje nízke percento intolerancie laktózy. U belochov sa výskyt udáva v rozmedzí

4-28%, pričom počas života postupne stúpa. Strávame sa s ňou skôr u dospelých nad 25 rokov, ale postihuje aj dojčatá.

Podľa príčin vzniku ju rozdeľujeme na:

1. *primárnu* /geneticky podmienená, vrodená/ - Je zriedkavejšia, vyskytuje sa v novorodeneckom veku.

2. *sekundárnu* /získanú/ - Vzniká pri poškodení črevnej sliznice chem. vplyvmi, zápalovým ochorením a po bakteriálnej a vírusovej infekcii /rotavírusy/, účinkom medikamentov, rádiácie, v dôsledku nutričných vplyvov, ischémie sliznice a pod.

Trvalo zníženú aktivitu enzýmu nie je možné opäť aktivovať, preto sa príčinná liečba neuplatňuje a liečebné postupy spočívajú v diietických opatreniach, ktoré závisia od množstva laktázy v sliznici tenkého čreva. Mlieko a mliečne výrobky sa odporúča konzumovať častejšie a v malých dávkach, nie na lačno, a ak je to možné v potrave s vyšším obsahom tukov /dobré je tolerovaná šľahačka, čokoláda.../. Vhodné sú fermentované mliečne výrobky - jogurty, acidofilné mlieka, zakysanka, alebo tvrdé syry.

Dr. Miroslav Stránsky z Zürichu uvádza, a dokazujú to aj štúdie za posledných 10 - 15 rokov, že jogurt, tolerujú pacienti veľmi dobre. Tento pozitívny efekt je spôsobený prítomnosťou laktázy v baktériách mliečného kvasenia, ktoré prežívajú nízke pH žalúdka a prispievajú v tenkom čreve k štiepeniu laktózy. Podmienkou je však neporušená bunková stena týchto baktérií. Rovnako dôležitú úlohu zohráva spomalená pasáž črevom v porovnaní s mliekom.

Výsledky výskumu uskutočnené pracovníkmi štátnej univerzity v Ohio v spolupráci s klinickými dietetikmi nemocnice v Toledu, uverejnené v časopise Journal of American Dietetic Association

naznačujú, že laktózovú intoleranciu možno odstrániť, alebo aspoň výrazne zmierniť, pitím kefíru. Podľa nich živé kultúry tohto fermentovaného nápoja s ľahko efervescentnou chuťou a veľmi jemnou konzistenciou napomáhajú organizmu, v porovnaní s jogurtom, ľahšie stráviť laktózu, a to bez flatulencie /prítomnosti plynov/, ktorá je symptómom najčastejšie spojovaným s laktózovou intoleranciou. Vedci sa domnievajú, že vyššiu a ľahšiu stráviteľnosť kefíru je spôsobená výrazne vyšším množstvom mikroorganizmov v kefire ako v jogurte.

Pre deti i dospelých s týmto zdravotným problémom sú určené delaktóзовé mlieka, mlieka s minimálnym obsahom laktózy alebo je podávaná laktáza spolu s mliekom /Lactozym, Novo/. Holandská firma Nutricia vyrába špeciálne dietetické prípravky pre najmenších pacientov.

Odborníci z Ústavu sociálneho a preventívneho lekárstva v Zürichu, Výskumného ústavu mliekarenského v Berne, Ústavu pre fyziológiu a biochémiu z Kielu, Oddelenia výživy 3. lekárskej fakulty Karlovej Univerzity v Prahe bez obáv odporúčajú intolerantným osobám, napriek tomu, že je konzumácia mlieka a mliečnych výrobkov často zakazovaná, denne 200 ml mlieka, tvrdý alebo polotvrdý syr /laktózu vôbec neobsahujú / alebo 10% mäkkých syrov /obsah laktózy nepatrný/. Pacienti tým nestracujú dôležitý zdroj vápnika.

Osteoporóza

Mlieko je tekutina, ktorá svojím zložením pôsobí ako prevencia proti rôznym chorobám ako je napríklad aj osteoporóza. To je závažné ochorenie

pohybového aparátu. Ide o ochorenie kostí, charakterizované nízkou hustotou kostného tkaniva a poruchou jej dôslednej výstavby. Kosti postihnuté osteoporózou rednú, strácajú svoju pevnosť a stávajú sa krehkými, čo zvyšuje riziko zlomenín. Je to z dôvodu úbytku vápnika, stavebného materiálu kostí, ktorého nezastupiteľným zdrojom je mlieko. Pre svoje závažné dôsledky toto ochorenie môže v priebehu niekoľkých sekúnd výrazne zmeniť kvalitu života ľudí, v mnohých prípadoch predstavuje aj vážne ohrozenie života.

Toto ochorenie postihuje mužov aj ženy. U žien sa však úbytok kostí začína najmenej o desať rokov skôr a je rýchlejší než u mužov. Vznik a rozvíjanie osteoporózy u žien súvisí najmä s úbytkom estrogénov - ženských pohlavných hormónov v organizme. Ženy v postmenopauzálnom období (po prechode) tak predstavujú najväčšiu rizikovú skupinu ohrozených osteoporózou. Celosvetovo na osteoporózu trpí 8 percent obyvateľstva. Odhaduje sa, že na Slovensku trpí osteoporózou približne 400 000 ľudí.

Zlomeniny sú najzávažnejšími zdravotnými dôsledkami osteoporózy. Najčastejšou osteoporotickou zlomeninou je zlomenina stavca. U žien najzávažnejším dôsledkom osteoporózy je zlomenina krčka stehennej kosti - bedrového kĺbu, pretože až pätina žien s týmto úrazom v priebehu jedného roka zomiera, približne polovica je odkázaná na starostlivosť okolia a len u malej časti dôjde k úplnému zahojeniu.

Dostatok vápnika v období dospievania mladého organizmu umožní kostiam dosiahnuť maximál-

nu hustotu. Predovšetkým v mladosti je optimálna hodnota vápnika v tele veľmi dôležitá. Po 17. roku života sa približne u 90 % mládeže hustota kostnej hmoty ustáli a dosahuje svoj vrchol. Po 21. roku života, niekedy aj skôr, kosti absorbujú vápnik už len v obmedzenom množstve a o pár rokov neskôr sa začína postupný proces straty kalcia z kostí. Preto, aby sa v mladom veku vytvorila optimálna hustota kostnej hmoty, je potrebné, aby deti denne prijímali v závislosti od veku 500 až 1 300 mg vápnika denne, čo predstavuje 5 - 6 dl mlieka. Strava dospelých by mala obsahovať 800 - 1 000 mg vápnika denne. Gravidné a dojčiace ženy a ženy so zvýšeným rizikom osteoporózy by mali dennú dávku kalcia zvýšiť na 1 000 - 1 300 mg. Predchádzanie osteoporóze zdravou životosprávou je určite príjemnejšie ako liečba tejto nepríjemnej choroby a jej závažných následkov. Po menopauze sa rapídne zvyšuje výskyt zlomeniny zápästia.

Záverom treba poznamenať, že problematika výživy a zdravia ľudí je naozaj veľmi dôležitá a citlivá oblasť a treba ju posudzovať komplexne. Dnes je už taká škála seriózných i menej seriózných výsledkov výskumu, že každý si môže vybrať to, čo sa mu hodí a čo chce presadzovať. Ľudia by nemali podliehať rôznym populárnym výstrelkom, ale skôr je dôležitá dlhoročná skúsenosť, tradície a svetový vývoj. Čo sa týka mlieka a mliečnych výrobkov môžeme si byť istí, že z dlhoročných skúseností vo svete a aj u nás, ich konzumácia je veľmi potrebná a každý z nás si môže vybrať taký výrobok, ktorý vyhovuje jeho zdravotným problémom a aj chuti. □

Prehliadka syrov v Prahe bola opäť bohatšia a kvalitnejšia

Ing. Karol Herian, CSc.,
Žilina

Koncom januára 2018 som sa zúčastnil v Prahe na 18. ročníku Celoštátnych prehliadok syrov, ktoré usporiadali najmä Ústav mlieka, tuků a kozmetiky VŠCHT Praha a Českomoravský svaz mlékarenský. Na tomto krásnom podujatí sa zúčastnilo až 20 výrobcov syrov a hodnotilo sa 54 vzoriek syrov z Českej republiky a 12 vzoriek syrov zo Slovenska. Bolo to veľmi dobre zorganizované mlékarenské podujatie a s bohatou účasťou pracovníkov mlékarní, odborných škôl i zainteresovaných pracovníkov. Možno zodpovedne konštatovať, že tohoročná Prehliadka syrov bola zas bohatšia o nové druhy syrov a samotné syry boli zas kvalitnejšie.

O samotnej prehliadke syrov podrobnejšie už určite písali a hovorili viacerí kolegovia a aj rôzne médiá. Ja si dovoľujem trochu zhodnotiť toto podujatie len z môjho pohľadu. Dovoľte mi preto najskôr vysloviť úprimné poďakovanie a obdiv organizátorom z VŠCHT doc. Ing. Jiřímu Štetinovi, CSc. a doc. Ing. Ladislavovi Čurdovi, CSc. a tiež predsedovi ČMSM Ing. Jirkovi Kopáčkovi, CSc., ako aj ďalším spoluorganizátorom za vynikajúcu organizáciu i samotný priebeh prehliadok.

Hodnotenie syrov odbornou komisiou, ale verejným hodnotením prebehlo veľmi dobre. Syry

sa hodnotili v 10- tých kategóriách (tvrdé, polotvrdé syry, plesňové i čerstvé syry, špeciality i tavené syry) a to spolu kravské, ovčie i kozie syry. Oproti predchádzajúcim rokom bol zas bohatší sortiment syrov, bol tam podstatne vyšší podiel polotvrdých i tvrdých syrov a veľa rôznych vynikajúco balených špeciálí. Pritom už takmer všetky syry boli vynikajúcej kvality s bohatou arómou a chuťovými vlastnosťami a takmer všetky syry boli porovnateľné so špičkovými zahraničnými syrmí. Toto je skutočný prínos takejto prehliadky. Lebo tu výrobcovia mohli posúdiť svoje výrobky s konkurenčnými a získali zas veľa podnetov na ďalšie zlepšovanie kvality.

Takéto podujatie prinieslo i obrovský spoločenský prínos a to pri vzájomných debatách, pri komunikácii s odborníkmi a vo vymieňaní si skúseností. Veľkým prínosom boli odborné prednášky Ing. Jirka Kopáčka, CSc., ktorý nás zoznámil s novinkami z Medzinárodnej mlékarenskej federácie i so súčasným vývojom mlékárstva vo svete i v ČR. Je veľká škoda, že na Slovensku už nemáme kontakt so svetovým mlékárstvom (IDF) a nemáme ani takého zanieteného a obetavého pracovníka akým je Jirko Kopáček. Naši slovenskí mlékari by si mali viac brať príklad z vývoja mlékárstva v zahraničí a aj v Českej republike, kde je vyššia podpora štátu a aj podstatne vyššia výroba mliečnych výrobkov a aj ich domáca

spotreba.

Potešiteľné je, že na takomto významnom podujatí boli i slovenskí výrobcovia, aj keď nie tí najväčší. Boli tam s veľmi dobrými výrobkami syrári z Agrofarmy Červený Kameň, z Bánovskej mlékarene a aj z novej syrárni AT Dunaj z Dubníka. Myslím si, že aj ďalší slovenskí výrobcovia by tiež boli na dobrej porovnateľnej kvalitatívnej úrovni.

Prehliadka syrov v Prahe má svoju bohatú tradíciu a verím, že bude i naďalej pokračovať a stále sa zlepšovať. Spomínam si tiež na začiatky týchto prehliadok aj za spoločného štátu i neskôr. Sám som mal možnosť prezentovať slovenské syrárstvo spolu s takými poprednými mlékarmi ako bol Ing. Milan Skřivánek, Ing. Jarmila Štípková, Doc. Ladislav Forman, CSc. a ďalší. Pokiaľ to môže niekto porovnať, musí uznať, že sa kvalita všetkých syrov v Čechách i na Slovensku podstatne zlepšila a podstatne sa rozšíril aj sortiment mäkkých i tvrdých syrov.

Záverom je potrebné ešte raz úprimne poďakovať všetkým organizátorom za uskutočnenie tohoročnej vydarenej tradičnej Celoštátnej prehliadky syrov, ako aj za následnú odbornú konferenciu „Mléko a sýry“. Boli to podujatia, ktoré sú v Českej republike i na Slovensku výnimočné. Už teraz sa budeme tešiť na pokračovanie tejto krásnej tradície a na pekné i prospešné odborné i spoločenské stretnutia mlékarov. □

AGROKOMPLEX

45. medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava
45th international agricultural and food fair

XIII. NÁRODNÁ VÝSTAVA HOSPODÁRSKÝCH ZVIERAT

13th national exhibition of farm animals

16. - 19. 8. 2018 NITRA

Mimoprodukčná funkcia chovu oviec

Ing. Pavol Makovický, PhD.

13. 12. 2017; Roľnícke noviny; Živočíšna výroba; s. 25,26

Chov oviec na území Slovenska je jednou z najstarších činností poľnohospodárstva. Ovca je zviera, ktoré svojimi biologickými a úžitkovými vlastnosťami významne ovplyvnila civilizačný proces človeka. Ovčiarstvo na Slovensku má svoje nezapíratelné postavenie a význam v dvoch základných funkciách, ktoré plní, a to vo funkcii produkčnej a mimoprodukčnej.

Produkčná funkcia spočíva v dopĺňovaní surovínovej základne, obohacuje výživu. Zvýšil sa však význam chovu oviec pre horské a podhorské oblasti, kde plnia veľmi dôležitú úlohu v udržiavaní krajiny, ochrane a tvorbe životného prostredia, zabezpečujú protieróziu ochranu. Plnia teda aj mimoprodukčné funkcie a sú dôležitým článkom ekologickej stability.

Chov oviec má aj pri zachovaní si tradičných extenzívnych prvkov chovateľskej techniky ekonomický význam. Salašníctvom sa totiž počas celého vegetačného obdobia zabezpečuje dobrá výživa oviec, ale aj jariet určených na reprodukciu, produkcia ovčieho mlieka, jahňacieho mäsa pasienkovým výkrmom jahniat, intenzívne priame animálne hnojenie plôch pasienkov využívaných košarovaním v kombinácii s aplikáciou hnojív (P, Ca) a prísевom vhodných tráv sa mení botanické zloženie menej úžitkových trvalých trávnych porastov na kultúrne porasty.

Aby bol chov oviec, rovnako ako ostatné odvetvia hospodárstva úspešný, je potrebné o ňom uvažovať v multifunkčnom význame. Preto je potrebné zvážiť všetky možnosti, ktoré chov oviec prináša, a navrhnúť spôsob hospodárenia, v ktorom budú ovce plniť všetky svoje funkcie. Ovčiarstvo je fenoménom slovenskej histórie, ovplyvnilo spôsob života, hospodárenie, krajinný ráz, odev či stravovanie obyvateľstva. Preto je dôležité rozšíriť pozitívnu osvetu o chove oviec, oboznámiť potencionálnych chovateľov a konzumentov o priaznivých vplyvoch produkčnej a mimoprodukčnej funkcie týchto hospodárskych zvierat.

Bohatá tradícia

Slovensko je jednou z krajín, kde chov oviec má bohatú tradíciu. Začiatok je datovaný už od 9. storočia. Chov oviec po stáročia zasahoval do viacerých oblastí hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho vývoja krajiny. Pasenie zvierat zohralo podstatnú úlohu pri formovaní krajiny. Pastier pod vplyvom svojich potrieb v horských a podhorských oblastiach po vyklčovaní a vypálení stromov odlesňoval a sprístupňoval plochy na pasenie.

Novák (2008) zastáva názor, že pasienky v horských oblastiach sa na našom území

vyznačujú zvláštnym spôsobom využívania, ktorý sa zachoval z čias valašskej kolonizácie (14. - 17. storočie). Obyvatelia z Valašska sa útekmi pred Turkami hromadne presúvali cez karpatský oblúk. Koncom 14. storočia sa z juhovýchodných oblastí Karpát dostali do Zemplína a Šariša, v 15. - 17. storočí do všetkých horských oblastí stredného a severného Slovenska (liptovské a oravské hole) a mnoho ďalších horských oblastí bolo posiatych stovkami salašov a tisíckami oviec. Pastierstvo bolo najrozšírenejším zamestnaním. Salašníctvo v horských regiónoch Slovenska úmerne k hospodárskemu významu vplývalo aj na formovanie niektorých zložiek tradičnej kultúry a spôsobu života ľudu. Vznikli osobité typy pastierskych piesní, tancov, zvykov, pastierskeho umenia. Podľa Keresteša (2008) zohrávala ovca v našich hospodárskych dejinách vždy významnú rolu. Až do druhej polovice 19. storočia bola najvýznamnejším producentom konzumného mäsa, mlieka a výrobky z neho boli základom každodennej stravy. Do odevov a kožušín z jej vlny sa náš národ obliekal. Ovca bola zvieratom, ktoré umožnilo nášmu národu byť sebestačným v odievaní, výrazne napomáhala výžive obyvateľstva, podporovala jeho zamestnanosť, pomáhala obnovovať úrodnosť pôdy, udržiavala ekológiu krajiny, pozitívne zasiahla do vývoja našej národnej slovesnosti, spevu, zvykoslovia a kultúry.

Koncom 19. storočia začal chov oviec na našom území upadať. Za 50 rokov, do roku 1920, klesol počet oviec o štyri pätiny. Oživenie nastalo v roku 1935, keď v Martine vznikol Štátny ovčiarsko-vlnársky ústav, zakladali sa kmeňové stáda a zaviedla sa kontrola úžitkovosti. Pod vplyvom týchto opatrení, organizátorskej a vedeckej práce sa chov oviec začal výrazne zveľaďovať. Tieto snahy pretrhli a ovčiarstvo zdecimovali vojnové udalosti tak, že na Slovensku bolo k 1. 1. 1946 len 287 444 oviec.

Analýza ovčích produktov a mäsa

Podľa Keresteša (2008) je rozvoj mimoprodukčnej funkcie založený najmä na produkčnej funkcii. Slovenské ovčiarstvo má všetky predpoklady pre konkurencieschopný chov a pre uplatnenie jeho produktov na európskom trhu.

* Ovčie mlieko: Vzhľadom na tradíciu ovčieho mliekarstva na Slovensku, ale aj skutočnosti, že dojné ovce tvoria väčšinu (naopak, vo svete je len cca 10 % oviec dojných), považujeme túto oblasť za perspektívnu. Ovčie mlieko je výživné, chutné a lahodné zároveň. Má jemnú, trochu nasladlú chuť. Je oveľa bohatšie na sušinu ako mlieko kravské a kozie a obsahuje až dvakrát viac minerálnych látok (vápnik, fosfor, zinok) a všetky dôležité vitamíny skupiny B. Zloženie ovčieho mlieka je závislé od viacerých faktorov (plemeno, výživa, ročné obdobie, zdravotný stav oviec), pričom možno

zovšeobecniť, že čím je vyššia produkcia, tým je obsah zložiek mlieka nižší. V priebehu laktácie so znižujúcou sa produkciou mlieka stúpa obsah tuku a bielkovín, teda i celkovej sušiny, a koncom laktácie je obsah základných zložiek približne dvojnásobný oproti mlieku kravskému (Brestenský a kol., 2002).

* Ovčí hrudkový syr: Ako uvádza Michalcová (2009), ovčie mliekarstvo je v našich podmienkach špecifická činnosť, pri ktorej sa surovina ovčie mlieko - priamo spracováva na finálny výrobok (oštiepok, parenica) alebo na polotovary (ovčí hrudkový syr). Ovčí hrudkový syr je syr vyrábaný vyzrážaním bielkovín z ovčieho mlieka pôsobením syridla a čiastočným oddelením srvátky uvoľnenej v procese jeho výroby. Súčasne sa aj tento vedľajší produkt - srvátka používa na skrmovanie hospodárskych zvierat.

Podľa Višňovského a Malíka (1995) sa podstatná časť ovčieho hrudkového syra dostáva do bryndziarní na základe zmluvy o dodávke. Bryndziarne syr spracovávajú na bryndzu. Bryndza je výrobok vyrábaný zo syrov z ovčieho mlieka alebo zo zmesi syrov z ovčieho a kravského mlieka, pričom podiel syra z ovčieho mlieka musí byť v sušine bryndze vyšší ako 50 % hmotnostných jednotiek. Základnou surovinou na výrobu bryndze je ovčí syr (ovčí hrudkový syr), alebo jeho skladovaná forma - skladovaný ovčí syr (sudový ovčí syr) vyrobený z ovčieho mlieka a hrudkový syr vyrobený z kravského mlieka. Bryndza patrí do skupiny prírodných syrov. Výroba bryndze má na území SR dlhoročnú tradíciu. Jej výroba prešla dlhoročným vývojom od salašníckeho spôsobu až po moderné spracovanie v bryndziarniach a mliekarniach.

Vedľajším produktom pri výrobe ovčieho hrudkového syra, oštiepkov a pareníc je srvátka. Vzhľadom na svoje zloženie (9 % sušiny, 0,9 % tuku, 1,7% bielkovín, 5% mliečného cukru a 0,3 % popolovín) je vhodná na ďalšie spracovanie na žinčicu, prípadne na skrmovanie. Višňovský a Malík (1995) tieto produkty definujú ako: Žinčica - lahodný výživný nápoj, ktorý sa vyrába zahriatím srvátky. Zahrievaním sa vyzrážajú mliečne bielkoviny (albumíny, globulíny), pričom sa zachytáva mliečny tuk vo forme zrazeniny. Oddelením a rozbitím zrazeniny vzniká žinčica. Zo 100 l srvátky možno získať okolo 30 l žinčice. Takto spracovaná žinčica je sladká, ale zároveň môže byť východiskovou surovinou na výrobu kyslej žinčice. Oštiepok - tvrdý ovčí syr rôzneho tvaru podľa oblasti výroby, najčastejšie tvaru šišky alebo súdky, s hmotnosťou 0,5 - 1 kg, rôzne ozdobený. Údi sa v chladnom dyme do zlatožltej až červenkastohnedej farby. Je trvanlivý a vydrží aj niekoľko rokov. Parenica - jemný ovčí syr vyrobený z kysnutého ovčieho hrudkového syra. Syreninu krájame na tenké pásky, ktoré miesime v miske s teplou vodou. Vymie-

sené kúsky stlačíme v dlaní do kusa, postupne vyťahujeme a skladáme. Poskladaný pás formujeme v žliabku formovacej dosky a na 3 - 5 minút vložíme do slaného roztoku. Vysolený pás zvinieme do tvaru plného „S“ a priuďíme v studenom dyme.

* **Ovčie a jahňacie mäso:** Jahňacie mäso má veľké prednosti vo výžive ľudí a pre ľahkú stráviteľnosť sa radí do skupiny diétného mäsa. Podľa Keresteša je tiež veľmi výživné, má výborné chuťové vlastnosti a vysokú energetickú hodnotu, ale napriek tomu sa u nás zúčastňuje na celom konzume iba 1 - 2 % (0,29 kg na obyvateľa). Ak porovnáme obsah bielkovín v jednotlivých druhoch mäsa zistíme, že jahňacie mäso ich obsahuje viac ako bravčové a takmer dosahuje hodnoty teľacieho, resp. hovädzieho mäsa. Najvýznamnejšou zložkou je obsah aminokyselín, najmä esenciálnych. Významný je obsah tukovej zložky, s vyšším obsahom nasýtených mastných kyselín, ktoré pozitívne vplyvajú na hladinu cholesterolu v krvi. Jahňacie mäso má aj vysoký obsah minerálnych látok a vitamínov, t.j. má desaťkrát vyšší obsah železa ako teľacie mäso, obsahuje najmä vitamíny skupiny PP, B1, B2, C a má aj dvojnásobne viac draslíka, sodíka, horčíka ako iné druhy mäsa. Charakteristickou vlastnosťou jahňacieho mäsa a najmä ovčieho sú určité špecifické chuťové vlastnosti a typická aróma, ktoré priamo ovplyvňujú v pozitívnom i negatívnom zmysle obľúbenosť tohto druhu mäsa medzi konzumentmi. Ovčie mäso má ružovú farbu, je jemné, šťavnaté a mierne prerastené tukom. Jahňacie mäso má jemnú konzistenciu, nízky obsah tuku, bielu až zlatoružovú farbu. Vyniká šťavnatosťou a krehkosťou svalového vlákna. Úspech mäsa na poli komerčnom závisí hlavne od kvalitatívnych a kvantitatívnych stránok produkcie. Ide o hmotnosť pri zabíjaní, stav vykrmenosti, zloženie jatočného tela, kvalita tuku a sfarbenie mäsa (Ochodnický et al., 1998).

Mimoprodukčné funkcie oviec

Vláčil a Mihina (2004) sa zhodujú v názore, že na Slovensku chov oviec tvorí doplnkové odvetvie živočíšnej výroby. Alikvotnou mierou prispieva k produkcii mäsových a potravinových výrobkov. Okrem mäsa sa významne podieľa na plnení mnohých mimoprodukčných funkcií, najmä pri utváraní rázu vidieckej krajiny. Človek patrí medzi významné faktory, vplývajúce na charakter krajiny - podieľa sa na premene krajiny už od neolitu, kde ako poľnohospodár začal získavať pôdu vyrúbavaním lesov. Postupne tak redukoval lesné plody. Na úkor lesov vznikli u nás nielen polia, ale aj lúky a pasienky. Vzniklo mnoho náhradných spoločenstiev, ktoré v krajine človekom nedotknutej neexistovali (Moravec, 1994). Výskyt poloprirodných trávnych porastov je podmienený topografickou polohou, vertikálnou členitosťou, pestrosťou geologicko-petrografického substrátu, rôznymi klimatickými podmienkami i nízkym stupňom obhospodarovania. Jednotlivé typy trávnych spoločenstiev sa od seba

líšia nielen produkciou biomasy a jej kvalitou, ale aj z hľadiska svojich mimoprodukčných funkcií v krajine (protierózna, filtračná, genofondová, estetická, atď.).

Sociálne postavenie odvetvia

Ako uvádza Podolák (1982), sociálne postavenie odvetvia sa diferencovalo chronologicky, regionálne, ale hlavne záviselo od ekonomického významu chovu oviec v poľnohospodárstve, od rozsahu a charakteru vykonanej práce, od odmien za túto prácu a od tradičných miestnych zvyklostí právneho charakteru. Príslušníci ovčiarkej profesie vždy stáli spoločensky vyššie ako pastieri iných druhov hospodárskych zvierat, no svojím sociálnym postavením sa málokedy vyrovnali roľníkom. Keďže obdobie letného pasenia sa začínalo podľa miestnych podmienok v apríli či v máji a trvalo zvyčajne do septembra, mladí adepti pastierstva - honelníci

- vynechávali školskú dochádzku, čo sa podpísalo na ich vzdelaní. Oplývali síce mnohými praktickými vedomosťami, avšak chýbala im humanitná časť vzdelania. Keďže sa počíta s miernym zvýšením počtu oviec, vystupuje do popredia požiadavka na zvýšenie účinnosti využitia ľudských zdrojov, a to najmä vo zvýšení kvality výrobných pracovníkov i manažmentu. V tejto súvislosti sa dostáva do popredia otázka prípravy nových, ako i vzdelávanie terajších pracovníkov. Je potrebné hľadať a vytipovať vhodné formy vzdelávania, a to z viacerých dôvodov:

* veková štruktúra pracovníkov v oblasti chovu oviec - najmä bačov je nepriaznivá, ide väčšinou o starších ľudí;

Mimoprodukčná funkcia chovu oviec

* pomocný personál nemá dostatočné vedomosti o odchove, plemenitbe, o biotechnologických metódach, o hygienickom spracovaní ovčieho mlieka na ovčie výrobky, ako aj o správnej plnohodnotnej výžive oviec. Majú len určité získané informácie od starších pracovníkov, ktoré v budúcich rokoch nebudú dostatočujúce.

Využívanie lúk a pasienkov

Podľa Nováka (2008) máme vhodné lúky a pasienky pre viac ako milión oviec, avšak v súčasnosti ich chováme menej ako 380 tisíc. Napriek tomu, že chov oviec je viac-menej stabilným odvetvím, nemôžeme sa uspokojiť s týmto konštatovaním. Stačí, keď sa pozrieme okolo nás - nespásané lúky, nepokosené pasienky, zarastené záhrady. Na všetkých týchto plochách sa môžu pásť ovce. Potreba zachovania kultúrneho, teda poľnohospodárskeho, rázu krajiny v podhorských a horských oblastiach SR vytvára priestor pre rozvoj chovu oviec. Krupová a Daňo (2006) vyslovili názor, že obhospodarovanie TTP prostredníctvom skákania, resp. mulčovania môže byť v určitých klimaticky nepriaznivých rokoch podstatne nákladnejšie ako chov oviec. Reálny predpo-

klad je, že po 3 - 5 rokoch kosenia a mulčovania bez prísunu živín a organickej hmoty bude cena pôdy postupne klesať a v prípade väčších rozlôh môže hroziť poškodenie krajínostvornej funkcie trvalých trávnych porastov.

Ovčiarstvo má budúcnosť hlavne v tom, že v horských a podhorských oblastiach súčasne využívanie pôdneho fondu, hlavne pasienkov je priam predurčené k chovu oviec. Ovce na týchto oblastiach udržiavajú krajínostvorbu našich oblastí, využívajú neprístupné pozemky na spásanie, skrášľujú územie a pôsobia aj ako ekologické zvieratá v danom teréne. Nemali by sme tiež zabudnúť, že spásaním sa predchádza zaburineniu a tým rozširovaniu alergénov, čo ocenia najmä alergici, ktorých počet v ostatných rokoch rapídne stúpa.

Chov oviec zohráva z pohľadu Nováka (2008) kľúčovú úlohu z hľadiska životného prostredia, ktorá spočíva najmä v prirodzenej údržbe menej úrodných oblastí a zachovaní zraniteľných krajín a ekosystémov. Okrem toho prispieva k zachovaniu biodiverzity rastlínstva, k ochrane divej zveri a čisteniu prírodných oblastí odstránením suchého rastlinného materiálu. Lazarčík (2005) zastáva názor, že racionálne využívanie a ekologické udržiavanie trávnych porastov vytvára dobrú potravinovú základňu pre chov oviec. Ovce sú bylinožravé prežúvavce. Sú schopné premeniť trávu na proteíny, ktoré sú pre človeka veľmi ľahko stráviteľné. Okrem poskytovania potravy pre človeka a vlny sú ovce súčasťou kultúrneho dedičstva vidieka, pričom zároveň predstavujú významný zdroj zamestnanosti vo veľkom množstve vidieckych oblastí. Zároveň Novák (2008) zdôrazňuje, že pastierstvo, pastviny a prirodzené udržiavanie menej úrodných oblastí, ktoré by boli len ťažko využiteľné iným typom poľnohospodárskej činnosti sú hlavné oblasti, v ktorých chov oviec prispieva k environmentálnej rovnováhe.

Trvalé trávne porasty

Podľa Nováka (2008) sú TTP zdrojom tradičných rastlinných druhov, prírodného bohatstva krajiny a svojou rôznorodosťou predstavujú najvyššiu diverzitu rastlinných druhov na poľnohospodárskej pôde (na ploche 25 m² až 70 druhov). Sú najlacnejším zdrojom krmív pre hospodárske zvieratá.

TTP sú dôležitým článkom kostry ekologickej stability krajiny. Ich udržiavaním sa predchádza povodňam i lavínam. Po vysokej tráve, ktorá za dažďa či pod snehom poľahne, sa voda i sneh kľže a naberá rýchlosť. Ak je lúka pokosená, plní svoju protieróznú a transformačnú funkciu, to znamená, že usmerňuje zrážkovú vodu do podzemného toku. Ich hospodárskou funkciou je výroba kvalitných bielinových krmív pre zvieratá najmä polygastických (s viacerými žalúdkami, ako je krava i ovca), výroba biomasy na bioenergiu. Pichlerová a Verešpejová (2008) tiež zdôrazňujú, že nesmieme zabudnúť ani na estetickú funkciu trvalých trávnych porastov, teda verejnú služ-

bu poľnohospodárov pre spoločnosť, pretože udržiavaním lúk a pasienkov je krajina kultúrna a udržiava sa jej ráz, čo zasa láka turistov a vytvára možnosti pre rozvoj ďalších odvetví cestovný ruch, služby, ale aj potravinárstvo a energetiku.

Pasenie

Pasenie ako najlacnejšia a najprirodzenejšia forma výživy dobytka, malo a bude mať vždy osobitný význam. Rozdielne stanovištné, výrobné, ekonomické a ďalšie podmienky určujú intenzitu obhospodarovania a tomu zodpovedajúce systémy pasenia. Prvoradým cieľom systému pasenia je prispôbiť množstvo a kvalitu dopestovanej trávnej hmoty v priebehu sezóny potrebám pasúcich sa zvierat.

Ovce najradšej spásajú trávny porast tohto botanického zloženia: 35 - 40 % tráv, 35 - 40 % ďateľovín, 20 - 25 % bylín. Pretože bežný porast poskytuje ovciam len polovicu potreby sodíka, ten sa im musí dodávať vo forme solných liz. Pasenie oviec má oproti iným druhom zvierat výhody a zvláštnosti. Ochodnícky (1989) to vysvetľuje tým, že ovca je dobre chodivé zviera, ktoré môže vypásť aj vzdialenejšie plochy.

V neskorých jesenných mesiacoch dokáže zúžitkovať takmer všetko čo dobytok nevy pásol alebo čo ostalo na poli, čím zároveň napomáha pri odburiňovaní plôch. Ovce sú schopné vyzbierať aj nižší pasienkový porast ako napríklad hovädzí dobytok. Nevýhodou pri stádovom pasení je veľmi negatívny jav - erózia. Ovca má malú plochu paprčiek, ktorých ostré hrany veľmi narušujú trávny porast a neskôršie aj obnaženú pôdu. Pasienky poskytujú najprirodzenejšiu, najzdravšiu výživu. Najkvalitnejšie sú suché pasienky vo vyšších horských polohách. Pasenie oviec trvá od apríla do konca októbra. Vo vymedzenom území sú pasienky pokryté prevažne druhmi tráv kostrava červená, kostrava lúčna, lipnica lúčna, trojštek žltkastý.

V zimnom období sú ovce krmené senom z uvedených druhov tráv.

V súčasnom období je najvyužívanejším spôsobom pasenia tzv. voľná pasťva, teda pasenie bez využívania oplôtkov či ohradníkov. Voľné pasenie participuje podielom 93,9 % a pasenie pomocou elektrického oplôtku len 0,3%. To podľa Keresteša z hľadiska organizácie a ekonomiky nemožno pozitívne hodnotiť, pretože voľné pasenie sa radí medzi najmenej efektívne spôsoby pasenia. Pasením je možné likvidovať „starinu“, ktorú ovce ušliapaním rozdrobia a uvoľní sa tak miesto mladému porastu. Zašliapanutý TTP sa rýchlo regeneruje a zvieratá pri postupnom spásaní porastu nespôsobujú na prevažnej ploche pasienka viditeľné škody. Regenerácia porastu je závislá od svahovitosti terénu. Na svahoch do 17° - 20° neboli spozorované nepriaznivé účinky zvierat na TTP, určitou výnimkou sú miesta s častým zdržiavaním alebo prechádzaním zvierat. Na strmších svahoch je účinok zjavnejší. Ovce

pri prechádzaní z miesta odpočinku vyšliapu úzke chodníčky v šírke 20-25 cm v smere po vrstevnici. Negatívny vplyv sa môže zvyšovať s predlžovaním pasenia oviec v oplôtkoch. Preto je výhodnejšie spásť strmšie svahy maximálne 3 dni a dané územie nechať odpočívať minimálne 3 týždne. Účinok udupania ovcami sa stupňuje zanechávaním veľkého množstva exkrementov. Pasienkové využívanie trvalých trávnych porastov kultivuje pasienky a tiež prispieva k utváraní rázu krajiny, čo zodpovedá tvrdeniam Vlášila a Mihinu (2004), podľa ktorých nemožno vynechať ani estetické hľadisko, keď pasúce sa stáda pôsobia ako malebné obrázky a kultivované pasienky skrášľujú scenériu krajiny. Pasenie pozitívne pôsobí aj na kultúru a kvalitu života ľudí na vidieku.

Košarovanie

Pod týmto pojmom rozumieme cieľavedomé držanie oviec v čase nočného a denného odpočinku v prenosných ohradách, tzv. košiariach, pričom ohradenú plochu ovce zároveň aj hnoja. Podľa Gyarmathyho (2009) má nasledujúci význam:

- * umožňuje držať ovce na pasienku v ohrade tak, aby sa neroztratil a zároveň sú chránené proti rozličným škodcom (vlkom, medvedbom);

- * uľahčuje ovládanie stáda, bez ktorého by sa ovce nemohli dojsť a tiež niektoré nevyhnutné práce by sa nedali robiť (orezávanie paznechtov);

- * ovčí trus sa hromadí na menšom priestore, čím sa jeho účinok prejaví omnoho efektívnejšie ako na veľkých plochách;

- * zlepšuje fyzikálne vlastnosti pôdy a súčasne vykošarované plochy asanuje, pretože ovce svojou hmotnosťou povrch pôdy spevňujú, šliapaním a močom ničia škodcov rastlín;

- * pôsobí na zmenu zloženia porastu (psica a vresovec ustupujú a sú nahradzované kultúrnymi rastlinami).

Účinok košarovania trávnych porastov sa podľa Gajdošíka a Polácha (1984) prejavuje v úrodách 4-5 rokov a v botanickej skladbe porastov 10 - 12 rokov. Pri dennom prekladaní ovčieho košiara vykošarujeme so stádom 100 oviec za 170 až 180 dní pri veľkosti plochy na ovcu 1,5 m² plochu 2,55 - 2,70 ha. Ak sú ovce ustajnené len cez deň, tak na 1 ovcu treba počítať s plochou 1 m² a košiar sa prekladá za 2-3 dni. Ak sú ovce v košiari aj cez noc, na 1 ovcu sa počíta s plochou 1,2 m² a lesice sa musia prekladať každý deň, čo korešponduje s tvrdením Gyarmathyho et al. (2009). Pri premiestňovaní košiara sa prekládajú len tri strany, pretože jedna pohnovaná strana nadväzuje priamo na druhú. TTP sa tak len nepatrne poškodí a porasty sa rýchlo zregenerujú. Ovčie pasienky treba pravidelne vylepšovať a udržiavať aj minerálnym hnojením, a to každoročnými dávkami 50 kg N, 30 kg P, 40 kg K. Pri takomto hnojení sa podľa Ochodníckeho et al. (1989) v poraste rozšíria ďatelinoviny na 35 - 40 %, čo je pre ovčiu pašu veľmi vhodné zloženie.

Exkrementy oviec

Exkrementy zvierat pochádzajú z veľkej časti z dusíka a minerálnych živín prijatých pašou. Prijaté a vylúčené živiny cirkulujú niekoľkokrát počas pasienkovej sezóny. Rastlinné živiny zo spaseného porastu sú po vylúčení zvieratom ihneď mobilné, zatiaľ čo živiny z nespásaného porastu sa vracajú veľmi pomaly do pôdy. Ovčí hnoj má po hydinovom truse najväčší obsah živín. Patrí medzi tzv. teplé hnoje. Navrstvený ovčí hnoj v priebehu 10 dní nadobudne teplotu 50 - 60 °C, preto je vhodný na zakladanie parenísk. Ovca vyprodukuje denne cca 2 kg hnoja a 11 moču. Počas zimy je to okolo 400 kg hnoja. Keresteš uvádza, že pri správne usmernenom pasení sú výkaly oviec rovnomerne rozložené po celom pasienku okrem plochy pri napájadlách. Pevné výkaly nie je potrebné mechanicky rozťerať, pretože pri roztieraní výkalov v čerstvom stave sa znečisťuje omnoho väčšia plocha porastu.

Ovčiarstvo má potenciál

Geografická rôznorodosť Slovenska s krásnym prírodným prostredím a zachovaným kultúrnym dedičstvom vytvára priaznivé podmienky pre rozvoj ovčiarstva. Ovce svojím multifunkčným významom môžu prispieť nielen k výnosnosti tohto odvetvia, ale zároveň zvýšiť sebarealizáciu našej krajiny voči ostatným krajinám EÚ či zámoria. Zachovanie kultúrneho rázu krajiny, ochrana životného prostredia, ale aj udržanie zamestnanosti na vidieku sú najdôležitejšími úlohami, ktoré môžu byť zabezpečené práve chovom oviec.

Ovčiarstvo má vhodný potenciál pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturizmu, čo by sa mohlo stať jedným z riešení ekonomickej situácie v horských a podhorských regiónoch Slovenska. Tým by sa vytvorili pracovné príležitosti pre miestne obyvateľstvo, ako aj pre mladých ľudí, ktorí by nemuseli odchádzať za prácou do zahraničia. Ovce sa chovajú často v znevýhodnených oblastiach, kde zohrávajú kľúčovú úlohu pri ich prirodzenej údržbe z hľadiska životného prostredia. Sú preto veľkým spoločensko-hospodárskym prínosom pre tieto oblasti. Mnoho chovateľov oviec však v týchto oblastiach končí s chovom pre ekonomické ťažkosti, pre vysoké požiadavky na prácu a vysoký vek zamestnancov.

V súčasnosti je preto potrebné nasmerovať finančnú podporu do odvetvia, s cieľom udržať stavy zvierat, získať preň mladých kvalifikovaných ľudí, podporiť spotrebu produktov. Aj keď na Slovensku v ostatnom období dochádza k pomalému zvyšovaniu početných stavov oviec, je potrebné zabezpečiť dynamickú rast, aby sa mohli lepšie využiť mimoprodukčné funkcie oviec, ktoré sú úzko prepojené s produkčnou funkciou, pretože pokiaľ podnikatelia v chove oviec dosahujú priaznivé parametre v mliekovej úžitkovosti a reprodukčných ukazovateľoch, má toto odvetvie živočíšnej výroby perspektívu rozvoja. □

BONITÁCIE 2017

IstroAgra s.r.o

Jozef Gavenda, Trenčín

Pavel a Martin Demeterovci

PD Jarovnice - Hermanovce

PD Jarovnice - Uzovské Pekľany

PD Kvačany

Ing. Jozef Kováč

Ing. Martin Ritter

Ing. Miroslav Medek

Ing. Pavol Gonda

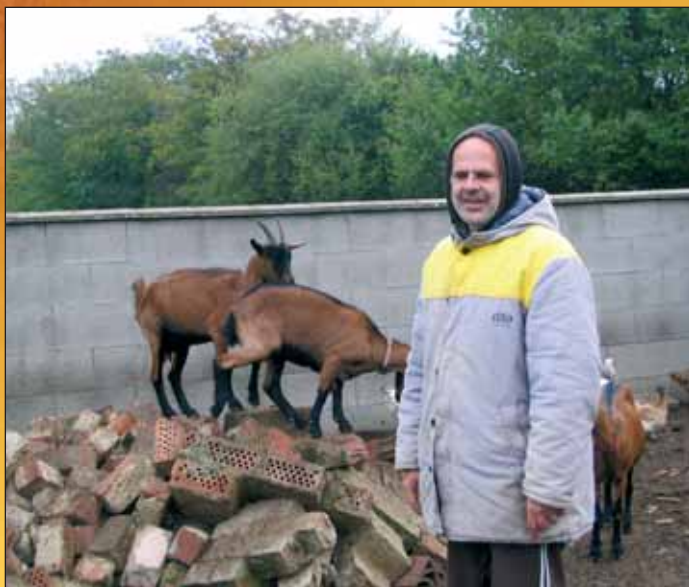

Ing. Petra Pajasová

Ing. Štefan Hamerlík

BONITÁCIE 2017

Michal Holeš

MVDr. Ľubomír Miškovský

NPPC VÚŽV ÚH Trenčianska Teplá

PD Javorina Malcov

PD Kluknava

PD Liptovské Hole Kvačany

PD Sekčov Tulčák

PD Sklabiňa

Pharm.Dr. Monika Pekníková

PPD Brezov

RADENA s.r.o., Dolná Súča

Rudolf Jonáš

BONITÁCIE 2017

SHR Peter Borbás

SHR Peter Varga

SHR Štefan Csank

SHR Vojtech Štulajter

Slovexa Kapušany

Vlado a Dávid Magnovci

SHR Ivan Faško

SHR Ján Kučera

SHR Jozef Suja

SHR Milan Adamek

SHR Peter Kučera

SHR Tibor Belány

Správa o činnosti Klubu chovateľov pôvodných valaských oviec pri Zväze chovateľov oviec a kôz na Slovensku (za rok 2017)

doc. Ing. Karol Kočík, PhD.

predseda klubu

Klub chovateľov pôvodných valaských oviec pri Zväze chovateľov oviec a kôz na Slovensku sa v zmysle svojich dlhodobých zámerov podieľal na propagácii tohto starobylého plemena chovaného na našom území, ako aj na usmerňovaní chovateľských cieľov aj v roku 2017.

Uplnulý rok sa stal pre chovateľov pôvodných valašiek osobitým medzníkom, nakoľko po prvýkrát od roku 2010 sa v chove pôvodných valašiek vytvorili nové slovenské línie.

Tento zámer a trend bol načrtnutý už v roku 2016 na koncoročnom zasadnutí Klubu chovateľov pôvodných valašiek v Ošadnici, kedy členovia schválili postup a zásady tvorby nových línií a menovali poradnú výberovú komisiu tvorenú priamo členmi klubu a chovateľmi a to v zložení:

1. p. Vladimíra Magnu;
2. p. Ing. Ľubomíra Kullu;
3. p. Ing. Ľubomíra Porubiaka.

Táto komisia pritom vychádzala z predbežnej správy o rodokmeňovej analýze v populácii plemena pôvodná valaška chovanej na Slovensku, pričom pri bonitácii baranov pôvodnej valašky, ktorá sa konala v rámci aukčných trhov plemenných baranov na PD Liptovské Revúce predbežne navrhla vybrané plemenné barany na zápis do plemennej knihy ako zakladateľov nových línií.

Dňa 24.6.2017 sa v penzióne Hrubjak v Oravskej Polhore konalo zasadnutie klubu chovateľov pôvodných valašiek. Na tomto zasadnutí už boli prezentované závery štúdie s názvom „Rodokmeňová analýza populácie oviec plemena pôvodná valaška“, ktorú vypracovali pracovníci NPPC VCŽV (Ing. Ivan Pavlík, PhD.) v spolupráci s predstaviteľmi ZCHOK (Ing. Slavomír Reľovský a Ing. Július Šutý) a Klubu chovateľov pôvodnej valašky (doc. Ing. Karol Kočík, CSc.). Túto záverečnú správu prezentoval jej hlavný autor p. Ing. Ivan Pavlík, PhD., pracovník NPPC VÚŽV Nitra – Lužianky. Zo štúdie vyplynulo, že populácia je stabilizovaná a životaschopná, je v nej akceptovateľná veľmi malá miera príbuznosti a minimálna miera inbreedingu. Poukázal na perspektívy a riziká, s tým že bude žiaduce udržiavať súčasný stav plemenárskej práce, za ktorý v súčasnosti zodpovedá ZCHOK a vzorne ho vykonávajú šľachtitelia ZCHOK. Tiež navrhol, aby sa v skorej budúcnosti vytvorili nové línie. Prvotný výber bol uskutočnený na nákupnom trhu baranov, konanom dňa 21.6.2017 v PD Liptovské Revúce, kde bolo predvedených 22 plemenných baranov plemena pôvodná valaška, z ktorých pracovná komisia v zložení Ing. Kulla, Ing. Porubiaka (doc. Kočík ako náhradník), navrhli troch baranov, ako zakladateľov nových línií. K tomuto bol priradený aj baran z chovu GRANELAM, a.s. Ostrov, ktorý bol bonitovaný p. Ing. Šutým.

Následne prítomní členovia klubu odsúhlasili návrh na zapísanie 4 nových zakladateľov nových genealogických línií. Išlo o týchto baranov:

- SK2696232 (chovateľ RD "Veľká Rača" Ošadnica)
- SK2898584 (chovateľ SHR Magna, Ponická Lehôtka)
- SK2898585 (chovateľ SHR Magna, Ponická Lehôtka)

SK2577430 (chovateľ GRANELAM, a.s. Ostrov)

U všetkých baranov je stanovený genotyp ARR/ARR, trieda ER až EA a podľa komisie majú zaujímavé fenotypové znaky.

Klub chovateľov pôvodných valašiek zároveň zaviazal jeho predsedu doc. Kočíka, aby listom oslovil šľachtiteľskú radu a požiadal o zápis týchto baranov, ako zakladateľov nových línií. Predseda klubu začiatkom júla oslovil písomne chovateľov vybraných chovateľov, aby pre potreby vytvorenia nových línií priložili osobitné žiadosti o zápis uvedených baranov do plemennej knihy ako zakladateľov nových línií aj s návrhom na pomenovanie týchto línií. Zároveň ich na základe inštrukcii p. Ing. Šutý upozornil, že chovatelia musia odovzdať súčasné potvrdenia o pôvode barana a budú im vystavené nové potvrdenia o pôvode s vyznačením novej línie. V dobe od 7.7.2017 do 12.7.2017 došlo k administrácii týchto formalít, na ktorých podklade oslovil predseda Klubu chovateľov pôvodnej valašky listom dňa 15.7.2017 predsedu šľachtiteľskej rady pri ZCHOK p. Ing. Šutého so žiadosťou o prerokovanie vytvorenia nových línií na šľachtiteľskej rade a o následný zápis uvedených baranov do plemennej knihy ako zakladateľov nových línií. V zmysle rozhodnutia šľachtiteľskej rady sa vytvorili nové línie v chove pôvodných valašiek a to od týchto zakladateľov s uvedenými názvami línií:

SK2696232 (chovateľ RD "Veľká Rača" Ošadnica) – názov línie „Kysučan“

SK2898584 (chovateľ SHR Magna, Ponická Lehôtka) – názov línie „Vepor“

SK2898585 (chovateľ SHR Magna, Ponická Lehôtka) – názov línie „Vladár“

SK2577430 (chovateľ GRANELAM, a.s. Ostrov) – názov línie „Jerguš“

Možno konštatovať, že od augusta minulého roku máme na Slovensku štyri nové línie baranov v chove pôvodných valašiek a to Kysučan (momentálne pôsobí s RCH Agro Hrabušice), Vepor (v ŠCH SHR Vladimír Magna v Ponickej Lehôtke), Vladár (v ŠCH SHR Vladimír Magna v Ponickej Lehôtke) a Jerguš (v ŠCH Granelam, a.s. v Ostrove pri Piešťanoch).

Ďalej za významné považujeme neformálne stretnutie členov klubu pri rôznych spoločenských a kultúrnych podujatiach. Za jedno z takých možno považovať účasť niektorých členov klubu (Ing. I. Pavlík, ThMgr. V. Ticháň a doc. Kočík) na slávnostnom zápise nového plemena Slovenská dojná ovca v Trenčianskej Teplej. V zastúpení predsedu klubu doc. Kočíka možno uviesť, že Klub chovateľov pôvodných valašiek oceňuje prácu šľachtiteľov zo ZCHOK, osobitne prácu koordinátora zodpovedného za vyšľachtenie nového plemena Slovenská dojná ovca p. doc. RNDr. Milana Margetina, CSc. a ostatných pracovníkov výskumu, ako aj PSSR, š.o. na vzniku tohto plemena. Aj keď sa chovatelia pôvodnej valašky venujú tradičnému a stáročia chovanému plemenu oviec na Slovensku, uvedomujú si, že slovenské ovčiarstvo, ktoré často odvíja svoje tradície od karpatskej kultúry chovu oviec je späté s produkciou mlieka a výrobou našich tradičných ovčiarских výrobkov z ovčieho hrudko-

vého syra. Na vzniku nového plemena má svoj významný podiel aj ďalšie dnes už v našich podmienkach ohrozené plemeno zošľachtená valaška (ako aj cigája), pričom osobitne zošľachtená valaška je príbuzným plemenom pôvodnej valašky a teda naše plemeno má v prenesenom význame tiež podiel na genetickej výbave nového syntetického dojného plemena oviec – Slovenskej dojnej ovci.

Medzi tradičné neformálne stretnutia členov Klubu chovateľov pôvodných valašiek parí celoslovenská poľnohospodárska výstava Agrokomplex Nitra, kde v rámci expozície boli prezentované aj pekné kolekcie valaských oviec našich chovateľov. Klub chovateľov pôvodných valašiek pri ZCHOK by rád inicioval, aby sa v rámci tohtoročného Agrokomplexu prezentovala výstava domácich plemien oviec s názvom „Slovenské ovčiarstvo od tradície k súčasnosti“, kde by boli vedľa seba vystavené ovce plemien (pôvodná valaška, zošľachtená valaška, slovenská cigája, slovenské merino, slovenská dojná ovca).

Tiež sa aj minulý rok uskutočnilo niekoľko propagačných akcií, ktoré boli venované pôvodnej valaške. Z niektorých spomeniem krátku prezentáciu histórie a súčasnosti chovu pôvodnej valašky na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve, kde bola aj malá expozícia mladých jahničiek tohto plemena, ale aj prezentáciu chovu pôvodnej valašky počas kultúrneho podujatia s názvom „Rôsadz“ v oravskej dedinke Zázrivá v novembri 2018.

Ostatné stretnutie Klubu chovateľov pôvodných valaských oviec pri ZCHOK sa konalo dňa 8.12.2017 na NPPC VCŽV v Nitre, kde bola podaná informácia o vytvorení nových línií a predbežne prediskutované možnosti ďalšieho pôsobenia plemenných baranov a zakladateľov nových línií v chovoch pôvodnej valašky. Súčasťou stretnutia bola obhliadka génovej banky pri NPPC VCŽV v Nitre s otvorenou témou využitia niektorých baranov pre výskumné potreby a konkrétne pre realizáciu zachovania spermy týchto baranov v génovej banky, pričom k tomuto účelu ž bol poskytnutý plemenný baran línie Juráš z farmy Nituš Kokava nad Rimavicou p. Mgr. Vladimíra Ticháňa, (z jeho farmy bola urobená jedna z častí Farmárskej revue). Neoddeliteľnou súčasťou stretnutia v rámci tzv. jesenného zasadnutia klubu bola aj obhliadka stáda pôvodných valašiek v experimentálnom šľachtiteľskom na NPPC VCŽV v Nitre.

V roku 2018 boli do klubu prijatí noví členovia a to Agro Hrabušice a farma Nituš Vladimír Ticháň z Kokavy nad Rimavicou. Obom týmto chovom bol tiež udelený štatút rozmnožovacieho chovu.

Valaské ovce boli a aj vďaka aktivitám Klubu chovateľov pôvodných valaských oviec pri ZCHOK a s podporou ZCHOK sú významnou súčasťou nášho poľnohospodárstva hlavne v podhorských a horských oblastiach. Ako zástupca chovateľov a predstaviteľ klubu by som poďakoval predstavenstvu a vedeniu Zväzu chovateľov oviec a kôz za aktívnu podporu. Aj vďaka tejto spolupráci a vzájomnému pochopeniu sa skromné a nenáročné ovce plemena valaška vracajú do našej Slovenskej prírody a tento chov postupne napreduje, čoho dôkazom je aj skutočnosť, ktorú som v správe uviedol, t. j. vznik nových línií. □

Správa o činnosti Šľachtiteľskej rady pre chov oviec a kôz pri ZCHOK na Slovensku – družstvo za rok 2017

Šľachtiteľská rada pre ovce a kozy (ďalej len „ŠR“) Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo pracovala v zmysle Štatútu ŠR schváleného Predstavenstvom ZCHOK dňa 21. 5. 1999.

Prvé (riadne) zasadnutie Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK na Slovensku v roku 2017 sa konalo dňa 12. 4. 2017 v zasaďke RVPS, Skuteckého 19, Banská Bystrica.

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Zapisovateľ: Ing. Tomáš Kitz

Program:

1. Otvorenie.
2. Kontrola plnenia opatrení z posledného zasadnutia ŠR.
3. Posúdenie nových žiadostí od chovateľov
4. Správy predsedov chovateľských klubov pri ZCHOK za r. 2016 (Ing. P. Pajasová, doc. Ing. K. Kočík, PhD.)
5. Prehodnotenie chovov v registrácii PK
6. Rôzne.
7. Záver.

Zasadnutie otvoril predseda ŠR Ing. Július Šutý, ktorý privítal prítomných členov Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK a pozvaných hostí. Vedením zápisnice zo zasadnutia ŠR poveril Ing. Tomáša Kitzu.

ŠR na svojom zasadnutí dňa 12. 4. 2017 prijala nasledovné uznesenia a opatrenia:

1/2017: ŠR schvaľuje zrušenie štatútov RCH oviec a kôz na žiadosť chovateľov a vyradenie chovov z registra chovov PK v zmysle bodu 3. 1. tejto zápisnice.

Termín: do 30. 6. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

2/2017: ŠR schvaľuje vykonať uznávacích konaní v zmysle bodu 3. 2. tejto zápisnice. Predsedovia a členovia uznávacích komisií budú predsedom ŠR menovaní operatívne.

Termín: do 10. 12. 2017

Zodpovední: Ing. Július Šutý
predsedovia uznávacích komisií

3/2017: ŠR schvaľuje vykonať zmeny v registri chovov PK a vystaviť nové dekréty RCH, ŠECH na základe výsledkov uznávacích konaní

Termín: do 15. 12. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

4/2017: ŠR poveruje doc. RNDr. Milan Margetín, PhD. gramatickým spresnením názvu plemena walizerských kôz. Po spresnení budú vykonané úpravy šľachtiteľského programu a nadväzných dokumentov

Termín: operatívne

Zodpovedný: v texte

5/2017: Vypracovať plemenný štandard, šľachtiteľský program, chovný cieľ a bonitačný kľúč pre plemeno biela švajčiarska ovca. ŠR

schvaľuje založenie plemennej knihy pre dané plemeno

Termín: do 30. 6. 2017

Zodpovední: doc. RNDr. Milan Margetín, PhD., Ing. Tomáš Kitz

6/2017 ŠR schvaľuje návrh na zrušenie štatútov RCH (resp. ŠECH) oviec a kôz uvedených v bode 5. 1. tejto zápisnice a ich vyradenie z registra chovov PK, v zmysle uznesenia ŠR 19/2016, uvedeným chovateľom bola písomne doporučenou poštou doručená výzva o stanovisko, či majú záujem o udržanie štatútov chovov a registráciu v registri chovov PK a na danú výzvu v stanovenom čase neodpovedali

Termín: do 30. 6. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

7/2017 ŠR schvaľuje a ukladá predsedovi ŠR predložiť návrh VK pre chov oviec a kôz pri MPRV SR na zrušenie štatútov ŠCH oviec a kôz a ich vyradenie z registra chovov PK chovateľov uvedených v bode 5. 2. tejto zápisnice

Termín: do najbližšieho zasadnutia VK

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

8/2017 ŠR schvaľuje jednotný postup pri nových žiadostiach o RCH resp. obnovenie vyradených zvierat

8. 1. – u chovov evidovaných v registri PK je možnosť zrušenia vyradenia oviec v minulosti evidenčne vyradených (po posúdení šľachtiteľom ZCHOK)

8. 2. – u chovov neevidovaných v registri PK resp. v minulosti vyradených z registra PK (zrušené štatúty) – opätovné uznávacie konanie o štatút RCH v zmysle platných pravidiel

Termín: úloha trvalá

Zodpovední: šľachtitelia ZCHOK

9/2017 ŠR schvaľuje zrušenie neaktívnych RCH a ŠECH a chovov s nulovým stavom plemenných zvierat zapísaných v PK po dobu nad 12 mesiacov, dotýčny chov automaticky stráca štatút RCH, resp. ŠECH a pri novej žiadosti si musí žiadať o nový štatút chovu

Termín: úloha trvalá

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

10/2017 ŠR schvaľuje spracovanie a zverejnenie zmien bonitačných kľúčov dojných plemien oviec a kombinovaných plemien oviec so zameraním na produkciu mlieka v zmysle výsledkov rokovania pracovnej komisie ŠR, konaného dňa 8. 2. 2017 v Žiline (v zmysle uznesenia ŠR č. 23/2016) na web stránke ZCHOK

Termín: do 15. 7. 2017

Zodpovední: doc. RNDr. Milan Margetín, PhD., Ing. Tomáš Kitz, Ing. Slavomír Reľovský

11/2017 ŠR schvaľuje doplnenie informácie o zmenách bonitačných kľúčov dojných plemien oviec a kombinovaných plemien oviec so za-

meraním na produkciu mlieka v zmysle výsledkov rokovania pracovnej komisie ŠR, konaného dňa 8. 2. 2017 v Žiline (v zmysle uznesenia ŠR č. 23/2016) do katalógu nákupného trhu na mladé plemenné barany narodené v roku 2017.

Termín: do 10. 8. 2017

Zodpovední: Ing. Kamil Šulko, Ing. Vladimír Ďurech

12/2017 ŠR schvaľuje import a použitie v plemenitbe dovezených plemenných capov plemena alpínska koza k osvieženiu krvi v populácii plemena HK chovateľovi „Pavol Vyšovský, Hala Marianna, Levočská 365/31, 064 01 Stará Ľubovňa“. Pri zápise capov do PK na Slovensku a v slovenskom POP bude uvedené plemeno HK.

Termín: operatívne

Zodpovední: Ing. Július Šutý, Ing. Kamil Šulko

13/2017 ŠR ukladá predsedovi ŠR odoslať na MPRV SR na schválenie návrhy šľachtiteľských programov plemien – dorper, slovenská dojná ovca, wallizerská koza a biela švajčiarska ovca a doplnenie týchto plemien (formou oznámenia MPRV SR) do zoznamov plemien v prílohách štatútov PK

Termín: operatívne

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

Zasadnutie Rady plemenných kníh oviec a kôz pri Šľachtiteľskej rade ZCHOK konané dňa 15. 6. 2017 v priestoroch Farmy Kamenica.

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program:

1. Otvorenie
2. Kontrola plnenia opatrení z posledného zasadnutia Rady PK
3. Prerokovanie ďalšieho postupu šľachtiteľského programu plemena „slovenská dojná ovca“ – realizácia programu v celej populácii oviec na Slovensku
4. Aktuálne problémy pri zápise zvierat z importu do plemennej knihy – žiadosti o výnimky
5. Doplnenie členov Rady PK
6. Rôzne
7. Záver

Riaditeľ ZCHOK Ing. Reľovský privítal prítomných a odovzdal slovo predsedovi ŠR

Ing. Šutému, ktorý uviedol rokovanie k problematikám podľa programu zasadnutia.

Rada PK prijala nasledovné uznesenia a opatrenia:

1/17: Požiadať PSSR š.p., aby v spolupráci so ZCHOK oslovili chovateľov SD (v ÚCH) a odprezentovali výhody výkonu KÚ a vstupu do programu SD na DEMETRA 2017. Záujemcov o vstup

do programu pozvať na stretnutie na DEMETRA 2017, uvedenú problematiku zaradiť do programu osláv DEMETRA 2017

Termín: operatívne

Zodpovední: Ing. Reľovský, Ing. Šutý

2/17: Predniesť podnety uvedené v bode III. tejto zápisnice na najbližšom zasadnutí ŠR

Termín: v texte

Zodpovedný: Ing. Šutý

3/17: Rada PK schvaľuje výnimku na základe žiadosti firmy „Radvaň, s. r. o., 922 01 Ostrov 249“ na zápis plemenného capa do PK v zmysle bodu IV. tejto zápisnice po uznaní štatútu RCH kôz plemena walliserská koza v zmysle platných podmienok

Termín: operatívne

Zodpovedný: Ing. Šutý

4/17: Požiadať PSSR š.p., Bratislava o návrh svojho zástupcu na menovanie do Rady plemenných kníh oviec a kôz na Slovensku

Termín: operatívne

Zodpovední: Ing. Reľovský, Ing. Šutý

5/17: Spracovať príspevok do časopisu „Chov oviec a kôz“ o ďalšej etape postupu šľachtienia SD

Termín: operatívne

Zodpovedný: doc. RNDr. Milan Margetín, PhD.

Druhé (riadne) zasadnutie Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK na Slovensku v roku 2017 sa konalo dňa 9. 11. 2017 v zasadačke RVPS, Skuteckého 19, Banská Bystrica.

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Zapisovateľ: Ing. Pavol Gúgľavu

Program:

1. Otvorenie
2. Kontrola plnenia opatrení z posledného zasadnutia ŠR
3. Posúdenie nových žiadostí od chovateľov, uznávacie konania
4. Aktualizácia a doplnenie bonitačných kľúčov, plemenných štandardov
5. Problematika SD – systémové zmeny v programových riešeniach, zmena podmienok zápisu do PK, zmeny štatútov chovov zo ŠECH na ŠCH
6. Rôzne
7. Záver

Zasadnutie otvoril predseda ŠR Ing. Július Šutý, ktorý privítal prítomných členov Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK a pozvaných hostí. Oboznámil prítomných o menovaní Ing. Kamila Šulka za člena Rady PK a Ing. Pavla Gúgľavu za člena ŠR a Rady PK.

Vedením zápisnice zo zasadnutia ŠR poveril Ing. Pavla Gúgľavu.

ŠR na svojom zasadnutí dňa 9. 11. 2017 prijala nasledovné uznesenia a opatrenia:

14/2017: ŠR schvaľuje zrušenie štatútov RCH oviec a kôz na žiadosť chovateľov a vyradenie chovov z registra chovov PK v zmysle bodu 3. 1. tejto zápisnice.

Termín: do 31. 12. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

15/2017: ŠR schvaľuje vykonanie uznávacích konaní v zmysle bodu 3. 2. tejto zápisnice.

Predseda a členovia uznávacích komisií budú predsedom ŠR menovaní operatívne.

Termín: do 30. 11. 2017

Zodpovední: Ing. Július Šutý
predsedovia uznávacích komisií

16/2017: ŠR schvaľuje vykonať zmeny v registri chovov PK a vystaviť nové dekréty RCH, ŠCH na základe výsledkov uznávacích konaní.

Termín: do 31. 12. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

17/2017: Predseda ŠR menuje komisiu na posúdenie žiadostí chovateľa NOFA – Ing. Norbert Fassinger, Vrbov 449 na uznanie plemenného barana plemena SD, číslo CEHZ SK2884446 za zakladateľa novej línie s názvom NORKO 17.

Termín: operatívne

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

18/2017: ŠR schvaľuje, po zapracovaní vznesených pripomienok, šľachtiteľské programy, plemenné štandardy, chovné ciele a bonitačné kľúče, ako aj skratky nových importovaných plemien oviec a kôz nasledovne: biela alpská ovca – skratka BA, dorper – skratka DP, walliská čiernokrká koza – skratka WK. Zároveň ŠR poveruje Ing. Kamila Šulka zaviesť skratky týchto plemien v CEHZ. ŠR tiež poveruje Ing. Šulka doplnením plemena alpská koza (AL) do bonitačného kľúča.

Termín: do 20. 11. 2017

Zodpovedný: Ing. Kamil Šulko

19/2017: ŠR schvaľuje založenie plemenných kníh oviec plemena „dorper (DP)“, plemena „biela alpská ovca (BA)“ a plemennú knihu kôz plemena „walliská čiernokrká koza (WK)“. ŠR poveruje predsedu ŠR odoslaním oznámenia o založení PK a žiadostí o schválenie šľachtiteľských programov, plemenných štandardov a chovných cieľov pre uvedené plemená oviec a kôz na MPRV SR

Termín: do 16. 11. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

20/2017: ŠR poveruje doc. RNDr. Milana Margetína, PhD. a Ing. Tomáša Kitza vypracovaním šľachtiteľského programu, plemenného štandardu, chovného cieľa a bonitačného kľúča pre plemená oviec jacob a zwartbles a tiež navrhnuť skratky týchto plemien v CEHZ. Ing. Šutý a Ing. Gúgľavu oslovia chovateľky týchto plemien o poskytnutí podkladov pre vypracovanie týchto materiálov.

Termín: do najbližšieho zasadnutia ŠR

Zodpovední: v texte

21/2017: ŠR ukladá predsedovi doplniť všetky plemená oviec a kôz uvedených v opatreniach č. 18/2017 a 19/2017 do príloh č. 2 štatútov plemenných kníh, poslať na MPRV SR oznámenie o založení plemenných kníh pre uvedené plemená, ich šľachtiteľské programy, plemenné štandardy a chovné ciele na schválenie.

Termín: do 30. 11. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

22/2017: ŠR ukladá prerokovať na sekcii chovateľov kôz návrh na zmenu v hodnotení intenzity rastu u plemena búrska koza v závislosti od veľkosti vrhu a návrh predložiť na zasadnutí ŠR. Tiež podať návrh na zmeny v bonitačných kľú-

čoch ostatných plemien kôz, hlavne čo sa týka veku a živej hmotnosti pri hodnotení.

Termín: do najbližšieho zasadnutia ŠR

Zodpovedný: Ing. Milan Petrovič

23/2017: ŠR schvaľuje, po ukončení uznávacích konaní RCH a po schválení vypracovaných šľachtiteľských programov, plemenných štandardov, chovných cieľov a bonitačných kľúčov založenie plemennej knihy pre plemená jacob a zwartbles.

24/2017: ŠR poveruje doplniť na webovej stránke ZCHOK nové šľachtiteľské programy, plemenné štandardy, chovné ciele a bonitačné kľúče pre nové plemená pre ktoré boli založené plemenné knihy.

Termín: operatívne

Zodpovední: Ing. Július Šutý

Ing. Slavomír Reľovský

25/2017: ŠR schvaľuje návrh systémových zmien v programových riešeniach PK pre plemená SD. Prerokované dokumenty budú priložené k tejto zápisnici. Zároveň ŠR poveruje predsedu rozposlať chovateľom SD list, v ktorom ich vyzve na podanie žiadostí o zmenu štatútov chovov na ŠCH.

Termín: do konca novembra 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

26/2017: ŠR poveruje predsedu doručiť na zasadnutie Výberovej komisie pre chov oviec a kôz hromadný návrh na zmenu štatútov chovov SD na ŠCH (výpis z registra chovov PK).

Termín: do 14. 11. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

27/2017: ŠR poveruje predsedu poslať všetky podklady pre systémové zmeny Plemenárskym službám SR š.p.

Termín: do 15. 11. 2017

Zodpovedný: Ing. Július Šutý

28/2017: ŠR berie na vedomie informáciu o výbere nových zakladateľov línií plemenných baranov a capov a zároveň schvaľuje použitie plemenného barana plemena „V 100“, číslo CEHZ SK 2363000, ktorý má genotyp ARR/ARQ, pre plemenitbu v chove pôvodnej valašky v PD Liptovské Hole Kvačany.

29/2017: ŠR schvaľuje výber minimálne 5 zakladateľov nových línií plemena SD na nákupných trhoch v roku 2018. Prípravou evidencie a predvýberu poveruje doc. RNDr. Milana Margetína, PhD., Ing. Kamila Šulka a Ing. Vladimíra Durecha.

Termín: do začatia nákupných trhov

Zodpovední: v texte

Záver:

Činnosť Rady plemenných kníh a Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK bola vykonávaná v súlade so štatútom Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK a štatútmi plemenných kníh oviec a kôz. Všetci členovia si zodpovedne plnili svoje úlohy. Prijaté uznesenia boli priebežne, podľa stanovených termínov, v priebehu roku 2017 splnené.

Správu spracoval: Ing. Július Šutý, predseda ŠR pri ZCHOK

Správa o činnosti Zväzu chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo v oblasti chovu kôz za rok 2017

ÚVOD

Chov kôz na Slovensku je historicky neoddeliteľnou súčasťou chovu malých prežúvavcov. Je potešiteľné, že v posledných rokoch záujem chovateľov o chov kôz neustále rastie. Takisto sa výrazne zvyšuje u obyvateľstva záujem o kozie mlieko a kozie mliečne výrobky ako súčasť zdravej výživy.

Nárast početných stavov kôz môžeme dokumentovať údajmi z Centrálnnej evidencie hospodárskych zvierat PSSR š.p. Počet žijúcich kôz evidovaných ku koncu roka 2013 bol 12926 ks, ku koncu roka 2014 to už bolo 14560 ks, koncom roka 2015 vzrástol na 16703, koncom roka 2016 vzrástol na 17562 ks na 4076 registrovaných farmách, koncom roka 2017 ďalší mierny nárast na 17936 ks na 4345 registrovaných farmách.

Vlastná správa

Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo (ZCHOK) ako uznaná chovateľská organizácia sa venuje rozvoju slovenského koziarstva. Okrem činností vyplývajúcich zo zákona o plemenitbe (vedenie plemenných kníh, hodnotenie zvierat, šľachtiteľská práca), poskytuje ZCHOK chovateľom kôz pravidelne aktuálne informácie, poradenskú činnosť, možnosť sprostredkovania nákupu a predaja zvierat a možnosť propagácie prostredníctvom svojej web stránky www.zchok.sk, časopisu Chov oviec a kôz, elektronickou poštou, telefonicky aj osobnými kontaktmi. Zväzom každoročne organizovaných školení HACCP k spracovaniu ovčieho mlieka a výrobkov, kurzov netradičného spracovania mlieka, súťaží v kvalite ovčích a kozích mliečnych výrobkov sa aktívne zúčastňujú aj chovatelia kôz. Súčasťou propagácie slovenských výrobkov z kozieho mlieka je aj možnosť získať od ZCHOK certifikát „Zlatá koza“, ktorý garantuje potencionálnym zákazníkom, že kupujú 100% kozie slovenské výrobky. Účasť na rôznych podujatiach organizovaných ZCHOK dávajú chovateľom možnosť získať nové osobné kontakty, skúsenosti aj možnosť predaja svojich výrobkov.

Vedenie plemenných kníh:

K 31.12.2017 vedíme na Slovensku pre chov kôz vedíme 8 plemenných kníh a to pre plemena biela koza krátkosrstá, hnedá koza krátkosrstá, búrska koza, anglonúbijská koza, durínska koza, sánska koza, kašmírska koza a alpínska koza. Máme vypracovaný a schválený šľachtiteľský program pre plemeno kôz walliská čiernokrúka koza. Pre toto plemeno bude v roku 2018 zavedená plemenná kniha.

Celkové počty žijúcich a novozapísaných kôz uvádzame v nasledujúcej tabuľke:

Počet zapísaných kôz do plemenných kníh za rok 2017.

žijúce kozy (ks)			novozapísané kozy (ks)			Počet chovov
capy	kozy	spolu	capy	kozy	spolu	
115	1245	1360	77	428	505	40

Podrobnejšie údaje o počtoch zvierat zapísaných v plemenných kníhach kôz sú uvedené v prílohe č. 1

Hodnotenie plemenných capov

V roku 2017 bolo vykonané hodnotenie capov na 2 nákupných trhoch a 2 dohodnotení v chovoch (Kozia farma Dorinka, IstroAgra s.r.o.). Celkovo bolo na Slovensku na hodnotenie prihlásených 24 plemenných capov, z toho bolo 19 capov predvedených. Odborné komisie delegované písomne predsedom VK odporučili zaradiť do plemenitby spolu 19 capov (14 capov bolo zaradených do triedy ER, 3 capy do triedy EA, 2 capy do triedy EB). V porovnaní s rokom 2016 bolo na nákupných trhoch v roku 2016 zaradených do plemenitby o 6 capov menej (index 2017/2016 je 76,0 %). V prílohách č. 2 a č. 3 sú uvedené podrobné vyhodnotenie nákupných trhov capov podľa miesta konania a podľa plemien. Capy dohodnocované v chovoch sú započítané v stavoch z nákupných trhov. Hodnotenie v chovoch bolo na základe písomných žiadostí chovateľov predovšetkým zo zdravotných a vážnych ekonomických dôvodov.

Bonitácie kôz

Súčasťou šľachtiteľskej práce šľachtiteľov ZCHOK je aj výkon bonitácií (hodnotenia samíc) kôz a vypracovanie individuálnych pripúšťacích plánov. Pri bonitácii boli šľachtiteľom ZCHOK ohodnotené plemenné kozičky, vykonaná brakácia základného stáda (na požiadanie chovateľa) a posúdenie plemennej spôsobilosti kmeňových plemenných capov. Po spracovaní výsledkov bonitácií šľachtiteľa ZCHOK vypracovali pre každý chov individuálny pripúšťací plán.

Príloha 1

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KÔZ K 31.12.2017

Reg.číslo	Kok	Pod	Sta	Názov chovu Názov podniku	Počet žijúcich capov k 31.12.2017			Počet žijúcich kôz k 31.12.2017		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
ALPÍNSKA KOZA										
1/AL/2016	201	140	003	Eliza Simon Eliza Simon	1	0	1	8	0	8
Celkom za plemeno ALPÍNSKA KOZA					1	0	1	8	0	8
ANGLONÚBIJSKÁ KOZA										
2/AN/2010	609	400	002	KOZI FARMA KOZINKA KOZI FARMA KOZINKA	1	0	1	20	0	20
3/AN/2010	604	761	001	Farma Jašov Vrch Farma Jašov Vrch	9	0	9	17	0	17
4/AN/2011	201	225	001	Farma Noe Farma Noe - Bc. Eugen Nagy	9	0	9	20	0	20
10/AN/2015	309	137	002	Jozef Gavenda SHR Jozef Gavenda SHR	1	0	1	2	0	2
12/AN/2015	207	825	001	JT Agriconsulting s.r.o. JT Agriconsulting s.r.o.	0	0	0	0	0	0
13/AN/2015	808	015	001	NUBIA, s.r.o. NUBIA, s.r.o.	0	0	0	27	0	27
15/AN/2015	406	052	002	AGROKAMA, s.r.o. AGROKAMA, s.r.o.	7	0	7	12	0	12
16/AN/2015	201	070	002	SHAHEEN'S ANGLONUBIANGOATS SHAHEEN'S ANGLONUBIANGOATS	4	0	4	6	0	6
17/AN/2016	207	107	003	KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová	1	0	1	13	0	13
18/AN/2016	511	008	001	Maroš Medvedík Maroš Medvedík Farma MEDVEDÍK	3	0	3	9	0	9
19/AN/2017	710	112	004	FARMA anglo-nubian Jarabina FARMA anglo-nubian Jarabina	1	0	1	5	0	5
20/AN/2017	710	170	005	Vyšné Ružbachy AgroMarko	1	0	1	5	0	5
21/AN/2017	202	027	001	Tomášikovo Peter Šimko SHR	1	0	1	2	0	2
Celkom za plemeno ANGLONÚBIJSKÁ KOZA					38	0	38	138	0	138
BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ										
20/BK/1998	502	705	029	ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká	9	0	9	543	0	543
60/BK/2000	205	811	101	Ing. Hamerlik Štefan, Jablonica Ing. Hamerlik Štefan, Jablonica	3	0	3	5	0	5
63/BK/2000	308	514	027	PD Mestečko - Dubková Poľnohospodárske družstvo Mestečko	6	0	6	67	0	67
66/BK/2006	612	201	005	Ing. Jozef Kováč, Žarnovica-Huta Ing. Jozef Kováč, Žarnovica-Huta	5	0	5	12	0	12
67/BK/2006	708	202	001	Čekanová Katarína Čekanová Katarína	2	0	2	8	0	8
75/BK/2007	801	818	101	Molčanová A, Selce 7 Veľký Folkmár	1	0	1	7	0	7
76/BK/2008	707	202	003	Ing. M. MILÁRČIKOVÁ-HELPEC ZATUM s.r.o.	0	0	0	11	0	11
77/BK/2010	505	710	001	KOZIA FARMA DORINKA KOZIA FARMA DORINKA	4	0	4	8	0	8

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KÔZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	Kôk	Pod	Sta	Názov chovu Názov podniku	Počet capov			Žijúcich kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
-----					-----					
Celkom za plemeno HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ					15	0	15	170	2	172
KAŠMÍRSKA KOZA										
1/KK/2015	605	172	002	ORDER, s.r.o. Farma LAZ VEGAZ ORDER, s.r.o.	6	0	6	11	0	11
Celkom za plemeno KAŠMÍRSKA KOZA					6	0	6	11	0	11

POČET KÔZ A CAPOV SPOLU ZA VŠETKY PLEMENÁ :					115	0	115	1243	2	1245

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KÔZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	Kôk	Pod	Sta	Názov chovu Názov podniku	Počet capov			Žijúcich kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
82/BK/2012	406	201	001	Rudolf Jonáš Rudolf Jonáš	0	0	0	4	0	4
86/BK/2012	811	179	002	Ing. Daniela Struckelová CSC. Ing. Daniela Struckelová CSC.	4	0	4	14	0	14
90/BK/2014	505	032	003	Miloslav Mag, Beňušovce Miloslav Mag	4	0	4	10	0	10
91/BK/2016	710	015	002	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	1	0	1	22	0	22
92/BK/2017	806	218	004	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	1	0	1	3	0	3
Celkom za plemeno BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ					40	0	40	714	0	714
BŮRSKA KOZA										
1/BU/2006	401	818	001	IstroAgra, s.r.o. IstroAgra, s.r.o.	11	0	11	160	0	160
4/BU/2015	304	142	002	Bratislav. region. ochran. združenie Bratislavské regionálne ochranné združenie	0	0	0	0	0	0
5/BU/2016	612	201	006	Ing. Jozef Kováč Ing. Jozef Kováč	0	0	0	9	0	9
6/BU/2017	712	702	001	AGROFARMA s.r.o. AGROFARMA, s.r.o. Svidník	2	0	2	11	0	11
Celkom za plemeno BŮRSKA KOZA					13	0	13	180	0	180
DURÍNSKA KOZA										
1/DK/2013	302	709	001	Farma Zliechov s.r.o. Farma Zliechov s.r.o.	2	0	2	22	0	22
Celkom za plemeno DURÍNSKA KOZA					2	0	2	22	0	22
HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ										
1/HK/2008	806	218	003	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	3	0	3	12	0	12
3/HK/2009	506	113	002	Farma BIGOŠ Farma BIGOŠ	3	0	3	6	0	6
5/HK/2011	404	517	001	Združenie agropodnikateľov Združenie agropodnikateľov, družstvo	0	0	0	0	0	0
6/HK/2013	107	702	004	Farma MaM, Michal Holeš Farma MaM, Michal Holeš	1	0	1	8	0	8
7/HK/2013	506	839	003	ZO SZCH Valča, Šimek Martin ZO SZCH Valča	1	0	1	5	0	5
8/HK/2014	505	028	004	Na Grunte, s.r.o. Na Grunte, s.r.o.	1	0	1	8	0	8
9/HK/2015	309	105	001	RADENA s.r.o. RADENA s.r.o.	1	0	1	9	0	9
11/HK/2016	304	704	003	Radvaň s.r.o. Radvaň s.r.o.	1	0	1	38	0	38
12/HK/2016	710	015	001	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	2	0	2	47	0	47
13/HK/2017	309	137	004	Jozef Gavenda Jozef Gavenda	1	0	1	33	2	35
14/HK/2017	601	114	001	BB-AXEL s.r.o. BB-AXEL s.r.o.	1	0	1	4	0	4

Informácie o počte bonitovaných zvierat uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

kategória	vyraďené	ER	EA	EB	I	II	Spolu ponechané na ďalší chov
Plemenné kozy	50	277	466	122	43	91	1001
Plemenné kozičky	7	40	104	33	21	4	202
Plemenné capy	0	47	31	5	1	0	84

Podrobnejšie údaje o bonitáciách kôz podľa stád uvádzame v prílohe č.4

Vyhodnotenie nákupných trhov na plemenných capov v roku 2017 podľa miesta konania.

Príloha č.2

Dátum NT	Miesto NT	Počet prihlásených capov	Počet predvedených capov	Počet capov zaradených do triedy					Počet vyraďených capov	Počet zaradených do plemenitby
				ER	EA	EB	I	II		
11.08.2017	PD Mestečko, farma Dubková	4	1	1	0	0	0	0	0	1
18.08.2017	Výstavisko Agrokomplex, Nitra	20	18	13	3	2	0	0	0	18
Celkom		24	19	14	3	2	0	0	0	19

Vyhodnotenie NT na plemenných capov v roku 2017 podľa plemien.

Príloha č. 3

Plemeno	Počet prihlásených capov	Počet predvedených capov	Počet capov zaradených do triedy					Počet vyraďených capov	Počet zaradených do plemenitby
			ER	EA	EB	I	II		
ANGLONUBIJSKÁ KOZA	4	4	4	0	0	0	0	0	4
BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ	15	10	6	2	2	0	0	0	10
BŮRSKA KOZA	5	5	4	1	0	0	0	0	5
Spolu	24	19	14	3	2	0	0	0	19

Správa o činnosti úradu plemenných kníh oviec a kôz za rok 2017

Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku- družstvo, so sídlom v Banskej Bystrici, ako uznaná chovateľská organizácia, je poverený vedením plemenných kníh oviec a kôz.

Činnosť úradu plemenných kníh sa riadi štatútmi plemenných kníh schválených rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Z:35712/2012 a S:4604/2012-520 zo dňa 17.12.2012.

Do plemennej knihy možno zapísať zvieratá, ktoré spĺňajú podmienky uvedené v štatúte PK a chovateľ pošle na ZCHOK vyplnenú prihlášku do PK. Týmto sa zaväzuje dodržiavať podmienky uvedené v štatúte PK. Po poslaní prihlášky do PK je chov zaevidovaný pod vlastným registračným číslom.

V nasledujúcich tabuľkách uvádzame počty oviec a kôz zapísaných v PK k 31.12.2017 a počty novozapísaných oviec a kôz za r. 2017.

Ovce

	Všetky zapísané			Z toho žijúce			Počet chovov v PK
	bahnice	barany	spolu	bahnice	barany	spolu	
k 31.12.2017	216912	35312	252224	26918	3306	30224	117

Kozy

	Všetky zapísané			Z toho žijúce			Počet chovov v PK
	kozy	capy	spolu	kozy	capy	spolu	
k 31.12.2017	8517	753	9270	1245	115	1360	40

Počet novozapísaných oviec a kôz do oddielov plemenných kníh A1,A2,A3,B1,B2,B3 za rok 2017.

novozapísané ovce (ks)			novozapísané kozy (ks)			novozapísané ovce a kozy spolu (ks)
barany	bahnice	spolu	capy	kozy	spolu	
2773	9800	12573	77	428	505	13078

Zmeny chovateľských trendov výrazne ovplyvňujú plemenné a početné zastúpenie populácií oviec a kôz na Slovensku. Kým v chove kôz registrujeme stúpajúci záujem zvlášť u drobných chovateľov (celkové stavy kôz medziročne stúpili), v chove oviec síce mierne stúpa počet menších chovateľov zvlášť zahraničných špecializovaných resp. tzv. záujmových plemien, ale výrazne klesá počet veľkochovateľov našich najdôležitejších národných hospodárskych plemien (mierny medziročný pokles stavov).

Tieto faktory výrazne ovplyvňujú aj produkciu plemenných baranov na Slovensku. Kým v roku 2007 bolo na Slovensku zaradených do plemenitby 1712 plemenných baranov, v roku 2014 to bolo len 1088 plemenných baranov (pokles o 36,4% oproti roku 2007), v roku 2015 ďalší pokles na 1075 ks plemenných baranov (pokles o 37,2% oproti roku 2007), v roku 2016 sme zaznamenali mierny nárast produkcie plemenných baranov na 1085 ks (v porovnaní s r. 2007 menej o 35,6%) a v roku 2017 nárast produkcie plemenných baranov na 1227 ks (v porovnaní s r. 2007 menej o 28,3%).

Situácia v produkcii plemenných capov je komentovaná v samostatnej správe za chov kôz.

Za dramatický už môžeme považovať výrazný pokles stavov bahníc našich národných plemien oviec. U plemena cigája od roku 2003 do roku 2017 o 58,1% u plemena zošľachtená valaška o 68,1%. Vzhľadom na uvedené skutočnosti boli uvedené plemená od roku 2017 zaradené do programu v rámci agroenviromentálno-klimatického opatrenia „Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat“ (v zmysle Nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z.Z. doplneného Nariadením vlády SR č.70/2017 Z.Z.).

V nasledujúcej tabuľke je uvedený vývoj stavov bahníc našich národných plemien za posledných 15 rokov.

Prehľad o vývoji stavov čistokrvných oviec plemien cigája a zošľachtená valaška zapísaných v plemenných knihách ako žijúce (k 31.12. sledovaného roku).

rok	bahnice	stavy v % porovnané z r. 2003	bahnice	stavy v % porovnané z r. 2003
2003	13130	100	24237	100
2004	12728	96,9	24786	102,3
2005	12589	95,9	23254	95,9
2006	12234	93,2	21439	88,5
2007	12491	95,1	20309	83,8
2008	12381	94,3	18361	75,8
2009	11400	86,8	16453	67,9
2010	11440	87,1	15896	65,6
2011	10602	80,7	13578	56,0
2012	10450	79,6	12135	50,0
2013	9471	72,1	11159	46,0
2014	7277	55,4	9412	38,8
2015	6203	47,2	7261	29,9
2016	5507	41,9	7737	31,9
2017	5983	45,6	6690	27,6

Pre chov oviec vedíme v súčasnosti 25 plemenných kníh a to pre plemená assaf, askánske merino, berrichone du cher, bergschaf, bleu du maine, cigája, charollais, ile de france, lacaune, merino, nemecká čiernohlavá ovca, oxford down, ouessantská ovca, romanovská ovca, romney marsh, suffolk, texel, valaška (pôvodná valaška), východofrízská ovca, vresová ovca, zošľachtená valaška, clun forest, slovenská dojná ovca, dorper a biela alpská ovca.

Pre chov kôz vedíme 8 plemenných kníh a to pre plemená biela koza krátkosrstá, hnedá koza krátkosrstá, búrska koza, anglonúbijská koza, durínska koza, sánska koza, kašmírska koza a alpínska koza. Máme vypracovaný a schválený šľachtiteľský program pre plemeno kôz walliská čiernokrka koza. Pre toto plemeno bude v roku 2018 zavedená plemenná kniha.

Registrácia nových chovov do plemennej knihy sa vykonáva na základe rozhodnutia Šľachtiteľskej rady pri ZCHOK. V r. 2017 bolo zaregistrovaných 11 nových chovov oviec a 7 nových chovov kôz.

Podrobnejšie údaje o počtoch zvierat zapísaných v plemenných knihách oviec a kôz sú uvedené v nasledujúcich prílohách.

Záver:

Úrad plemenných kníh pri ZCHOK pracoval v zmysle Štatútov plemenných kníh oviec a kôz. Požiadavky chovateľov, podnety partnerských inštitúcií boli riešené operatívne v priebehu celého roku 2017.

Správu spracoval: Ing. Július Šutý, vedúci úradu plemenných kníh pri ZCHOK

POČTY BAHNÍC A BARANOV ZAPÍSANÝCH DO PLEM.KNIHY K 31.12.2017
PREHĽAD PODĽA STUPŇA A ODDIELU PLEM.KNIHY

BAHNICE

	1.stupeň	2.stupeň	3.stupeň
oddiel A	83953	1686	8301
oddiel B	15953	13	1320

Celkom počet bahníc zapísaných do PK : 111226

BARANY

	1.stupeň	2.stupeň	3.stupeň
oddiel A	8936	329	2949
oddiel B	1724	0	712

Celkom počet baranov zapísaných do PK : 14650

Spolu počet bahníc a baranov zapísaných v PK : 125876
z toho žijúcich : 30224
nežijúcich : 95652

Za obdobie od 01.07.2017 do 31.12.2017 :

počet zapísaných zvierat: bahníc : 6188
baranov : 1643
spolu : 7831

počet zaregistrovaných chovov : 7

Za obdobie od 01.01.2017 do 31.12.2017 :

počet zapísaných zvierat: bahníc : 9800
baranov : 2773
spolu : 12573

počet zaregistrovaných chovov : 11

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

Kok	Pod	Sta	St. KÚ	Reg.číslo	Názov chovu Názov podniku	Počet baranov Celkom	Živé	Počet bahníc Celkom	Živé
107	116	002	RCH	15/V /2016	Michal Miškovec Michal Miškovec	1	1	25	25
204	012	001	RCH	3/Q /2013	EOK AUSTRALIAN Slovakia s.r.o. EOK AUSTRALIAN SLOVAKIA, s.r.o.	1	0	21	3
204	515	002	ŠCH	6/V /2011	GRANELAM a.s. GRANELAM a.s.	60	31	165	95
207	034	007	RCH	3/T /2017	Ing. Magdaléna Prokešová Ing. Magdaléna Prokešová	1	1	5	5
207	836	003	ŠCH	1/Q /2012	Eva Bedejová Eva Bedejová	10	0	12	0
302	504	085	ŠCH	31/LC/2015	Agrofarma s.r.o., Červ.Kameň Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	272	169	1011	658
302	504	086	ŠCH	62/C /2005	Agrofarma s.r.o. Červený Kameň Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	199	11	984	84
302	504	087	ŠCH E	1/SD/1997	Agrofarma s.r.o. Červený Kameň Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	527	90	1946	681
302	504	088	ŠCH	4/LC/2002	Agrofarma s.r.o.,Č.Kameň-H.Hôrka Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	140	0	798	0
302	710	684	ŠCH	2/BG/2008	Agrostrážov spol. s r.o. AGROSTRAŽOV spol. s r.o.	6	1	64	11
303	106	002	RCH	1/CF/2016	PharmDr. Monika Pekníková PharmDr. Monika Pekníková	5	5	7	7
304	116	004	RCH	2/Q /2013	Ing.K.Ježíková, Minifarma sro Minifarma s.r.o.	4	1	7	4
304	142	005	RCH	4/RM/2015	Bratis.region.ochran.združenie Bratislavské regionálne ochrannárske združenie	0	0	0	0
306	718	684	RCH	56/C /2002	OVISFARMA s.r.o.,Pov.Bystrica OVISFARMA s.r.o.	33	6	527	18
307	053	601	RCH	33/LC/2016	RAMU s.r.o. RAMU s.r.o.	8	8	89	78
307	724	012	ŠCH	8/LC/2006	POLVITO s.r.o.,Lehota p/Vtáčn. POLVITO s.r.o.	189	98	306	105
308	110	003	RCH	16/V /2016	Miloš Mokrička Miloš Mokrička ml.	0	0	3	2
308	514	115	RCH	68/C /2006	PD Mestečko - Dubková Poľnohospodárske družstvo Mestečko	96	4	1633	323
309	101	007	RCH	19/SF/2014	Miloš Čerešňa Miloš Čerešňa	5	2	26	23
309	481	002	ŠCH E	2/SD/1997	NPPC ÚH Trenčianska Teplá Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	124	27	762	97
309	481	003	ŠCH E	3/SD/1997	NPPC ÚH Trenčianska Teplá Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	132	44	861	150
309	481	004	ŠCH	63/C /2005	NPPC ÚH Trenčianska Teplá Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	8	0	219	4
309	481	005	ŠCH	97/ZV/2005	NPPC ÚH Trenčianska Teplá Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	5	0	132	4
309	481	006	ŠCH	1/LC/1997	NPPC ÚH Trenčianska Teplá Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	80	25	394	75
401	014	001	ŠCH	23/VF/2012	Alexander Horváth Alexander Horváth	2	1	13	12
401	728	009	ŠCH E	2/M /1997	Belány Tibor, Balvány Belány Tibor, Balvány	92	7	1172	244
402	587	135	ŠCH	41/C /2000	PD Žemberovce Poľnohospodárske družstvo Žemberovce	384	124	4038	1206
402	825	003	RCH	4/OD/2013	Varga Peter, SHR Varga Peter	4	2	51	23
403	371	039	ŠCH	6/IF/2012	VPP SPU,s.r.o.,Koliňany-Žirany Vysokoškolský poľnohospodársky podnik SPU,s.r.o.	175	31	1755	276

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

KOK	Pod	Sta	St. KÚ	Reg.číslo	Názov chovu Názov podniku	Počet baranov Celkom	Počet živé	Počet bahníc Celkom	Počet živé
403	371	200	ŠCH	2/SF/1997	VPP SPU, s.r.o., Koliňany-Žirany	12	6	38	22
403	477	066	ŠCH	10/V /2013	Vysokoškolský poľnohospodársky podnik SPU, s.r.o	8	1	29	12
501	508	074	ŠCH E	4/SD/1997	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum PD Predmier - Súľov	277	48	1288	436
501	508	075	ŠCH	98/ZV/2005	Polnohospodárske družstvo PREDMIER PD Predmier-Súľov	61	7	1137	45
502	020	010	RCH	19/VF/2011	Polnohospodárske družstvo PREDMIER MVDr.Tomáš Hadraba, Turzovka	5	2	36	25
502	512	009	ŠCH	7/V /2011	RD Ošadnica RD Ošadnica	12	10	197	140
502	512	090	ŠCH	3/ZV/1997	Roľnícke družstvo "Veľka Rača" Ošadnica Roľnícke družstvo "Veľka Rača" Ošadnica	189	34	1417	235
503	519	009	ŠCH	6/ZV/1997	PPD Pucov Polnohospodárske podielnícke družstvo PUCOV	280	21	4569	366
505	010	055	RCH	32/LC/2016	Milan Lehotský - SHR Milan Lehotský - SHR	2	2	20	0
505	519	020	ŠCH	8/ZV/1997	PD Liptovské Hole Kvačany PD Liptovské Hole so sídlom v Kvačanoch	307	46	2174	341
505	519	054	RCH	4/V /2010	PD Liptovské Hole Kvačany PD Liptovské Hole so sídlom v Kvačanoch	1	0	58	34
505	530	018	ŠCH	10/ZV/1997	AGRIA Liptovský Ondrej, a.s. AGRIA Liptovský Ondrej, a.s.	205	38	1720	534
505	542	531	RCH	52/ZV/1998	RD v Pribylíne RD v Pribylíne	68	8	1589	351
505	549	530	ŠCH	78/ZV/2002	Roľnícke družstvo v Pribylíne PD Važec	276	78	2480	914
505	700	001	ŠCH E	5/SD/2003	Polnohospodárske družstvo Važec Agro-Racio s.r.o.	311	108	2495	718
505	700	007	ŠCH	106/ZV/2009	Agro - Racio s.r.o. Agro - Racio s.r.o.	21	7	788	259
505	700	031	ŠCH	6/CH/2006	Agro - Racio s.r.o. Agro - Racio s.r.o.	27	2	139	29
505	700	032	RCH	9/CH/2012	Agro - Racio s.r.o. Agro - Racio s.r.o.	0	0	68	0
505	719	053	ŠCH	12/SF/2008	Agro - Racio s.r.o. AGROCHOV LIPTOV s.r.o.	31	8	201	53
505	719	056	RCH	110/ZV/2016	AGROCHOV LIPTOV s.r.o. AGROCHOV LIPTOV s.r.o.	3	3	96	96
505	803	356	ŠCH	77/ZV/2002	Agrofarma Baranec, s.r.o. Agrofarma Baranec, s.r.o.	145	39	659	207
506	028	003	RCH	112/ZV/2017	Jaroslav Piteľka Jaroslav Piteľka	0	0	24	24
506	041	034	ŠCH	67/C /2005	PETER KAROL PETER KAROL	106	0	317	50
506	502	355	ŠCH	22/LC/2012	PD Belá - Dulice Polnohospodárske družstvo Belá - Dulice	71	6	811	388
506	525	040	ŠCH E	6/SD/1997	PD Sklabiňa - Zábore Polnohospodárske družstvo "SNP"	287	46	796	222
506	525	044	ŠCH	64/C /2005	PD Sklabiňa - Zábore Polnohospodárske družstvo "SNP" so sídlom v Sklabi	88	24	1035	56
506	536	002	RCH	22/SF/2015	Polnohospodárske družstvo "SNP" so sídlom v Sklabi PD Turčianke Kľačany	1	1	44	31
506	839	903	ŠCH	8/VF/2002	Polnohospodárske družstvo KĽAČANSKA MAGURA, druž SZCH Valča, Bernát Peter Ing.	13	0	79	9
506	839	905	ŠCH	5/LC/2002	ZO SZCH Valča SZCH Valča, Bernát Peter Ing.	49	2	190	47
					ZO SZCH Valča				

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

KoK	Pod	Sta	St. KÚ	Reg.číslo	Názov chovu Názov podniku	Počet baranov Celkom Živé	Počet bahníc Celkom Živé		
506	839	906	ŠCH	17/LC/2011	SZCH Valča, Martin Šimek	23	1	67	27
506	839	907	ŠCH	18/LC/2011	ZO SZCH Valča	3	0	7	3
506	839	908	ŠCH	19/LC/2011	SZCH Valča,Mgr.Saliniová Lenka	18	0	41	18
506	839	909	ŠCH	20/LC/2011	ZO SZCH Valča	0	0	10	3
508	512	021	RCH	1/DP/2017	PD Liptovské Revúce	1	1	2	2
508	512	022	RCH	111/ZV/2016	PD Liptovské Revúce	0	0	450	449
508	512	023	ŠCH	12/ZV/1997	PD Liptovské Revúce	576	118	2478	865
508	703	003	RCH	11/V /2015	Černovské drevenice, s.r.o.	1	1	30	20
509	519	039	ŠCH	37/C /1998	PD Mošovce - Socovce	282	43	1277	255
509	708	041	ŠCH	14/ZV/1997	AGROTRADE GROUP s.r.o. Turček	287	49	1844	385
511	012	006	ŠCH	109/ZV/2014	AGROTRADE GROUP spol. s r.o. Zástranie	8	3	38	20
511	012	007	ŠCH E	7/SD/2014	FORS AGRICOLA, s.r.o. Zástranie	121	48	678	438
511	048	004	RCH	14/V /2015	FORS AGRICOLA, s.r.o. Eva Šekerková	1	1	16	15
511	130	003	ŠCH	2/OD/2011	Agramil - FARM, s.r.o. Agramil - FARM, s.r.o.	27	5	84	50
601	002	968	ŠCH	11/SF/2008	Peter Hano-Badin	16	0	86	29
601	022	971	ŠCH	15/LC/2009	Peter Hano	69	22	128	65
601	045	005	RCH	24/SF/2015	Ing.Igor Nemčok	1	1	4	3
601	105	007	RCH	27/LC/2014	Ing.Igor Nemčok-Medzibrod	0	0	53	39
601	130	972	ŠCH	2/V /2010	Jozef Suja SHR	51	27	284	141
601	135	006	RCH	2/T /2017	Vladimír Magna - Poniky	1	1	3	3
601	534	001	ŠCH	11/C /1997	Dubomír Ferenčík	1	1	3	3
603	019	969	ŠCH	17/VF/2008	Polnohospodárske družstvo Sebedin-Bečov	239	39	1684	303
603	021	004	ŠCH	18/SF/2013	Kučera Peter - Valaská	27	4	97	31
603	041	001	RCH	12/V /2015	Kučera Peter	10	9	32	20
603	061	006	RCH	5/RM/2015	Faško Ivan	1	0	55	42
603	090	005	RCH	13/V /2015	Vojtech Štulajter	0	0	8	5
603	215	003	ŠCH	17/SF/2013	Ján Kučera	3	3	229	178
603	713	968	ŠCH	14/LC/2008	Adamek Milan	10	7	33	22
603	805	946	ŠCH	6/LC/2002	Adamek Milan	60	19	85	43
					Pavol Demeter-Jasenie				
					Demeter Pevál				
					SHR Vlastimil Majer, Bystrá 4	88	21	132	28
					SHR Vlastimil Majer				

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017									
Kok	Pod	Sta	St.	Reg.číslo	Názov chovu	Počet baranov		Počet bahnie	
			KU		Názov podniku	Celkom	Živé	Celkom	Živé
603	821	964	ŠCH	9/LC/2006	SHR Ing. Ján Bruonč, P. Polhora	35	5	73	33
603	821	966	RCH	16/VF/2008	SHR Ing. Ján Bruonč	3	0	23	0
604	509	548	ŠCH	50/C /2002	SHR Ing. Ján Bruonč, P. Polhora	193	79	1502	530
604	516	099	RCH	78/C /2017	RD Látky	106	3	1437	55
604	704	102	ŠCH	7/LC/2004	Roľnícke družstvo Látky	116	33	467	114
604	704	103	ŠCH	2/NC/2010	PD Detv. Huta	44	26	60	53
606	041	003	ŠCH	103/ZV/2006	Poľnohospodárske družstvo Detvianska Huta, družstvo	31	4	348	7
606	041	004	ŠCH E	8/SD/2008	AGROSEV, spol. s r.o.	115	31	524	164
606	158	602	RCH	7/RM/2016	ISOKMAN-trading s.r.o.	3	1	49	35
606	211	103	RCH	1/BA/2017	ISOKMAN-trading s.r.o.	1	1	10	10
606	708	201	ŠCH	5/IF/2005	AGRO CS BIOFARMA, s.r.o.	179	24	852	166
606	708	202	ŠCH	9/SF/2008	Henrich Ravas - AGROVEST	126	16	300	125
607	009	001	ŠCH	2/RM/2008	Ing. Šándor J. Agrofarma Pleš	69	17	156	58
607	310	011	RCH	18/V /2017	Ing. Šándor J. Agrofarma Pleš	0	0	3	3
607	823	905	ŠCH	1/AM/2008	Mgr. Vladimír Ticháň	27	9	91	61
608	201	066	ŠCH	82/ZV/2002	Mgr. Vladimír Ticháň	87	0	1112	0
609	023	041	ŠCH	7/CH/2006	Vetagro - Antalík	190	30	485	164
609	301	009	ŠCH	14/SF/2012	WVDr. Dušan Antalík SHR	59	29	97	73
609	546	056	ŠCH	21/ZV/1997	Agrodrúžstvo-S Revúca M.D.Lúka	327	67	2532	467
609	546	593	ŠCH	85/ZV/2002	Stefan Csank SHR	213	65	1604	513
609	546	596	RCH	9/V /2013	Pavel Gonda SHR	1	1	102	72
609	601	111	ŠCH	59/C /2004	RD Klenovec	193	63	1565	279
609	701	042	ŠCH	12/LC/2008	Roľnícke družstvo Klenovec	249	71	476	232
609	701	043	ŠCH	2/BE/2003	OVINI, s.r.o.	224	68	780	196
609	701	044	ŠCH	4/IF/2003	KELO A SYNŮVIA, s.r.o.	228	66	914	241
609	701	046	ŠCH	1/BM/2013	KELO A SYNŮVIA, s.r.o.	18	16	38	28
609	702	100	RCH	29/LC/2014	KELO A SYNŮVIA, s.r.o.	1	1	16	0
609	702	101	ŠCH	13/SF/2008	Borbás Peter - SHR	158	23	243	60
609	779	012	RCH	7/IF/2017	Borbás Peter - SHR	2	2	78	42
					AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.				
					AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.				

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017									
Kok	Pod	Sta	St.	Reg.číslo	Názov chovu	Počet baranov		Počet bahnie	
			KU		Názov podniku	Celkom	Živé	Celkom	Živé
609	779	013	RCH	34/LC/2017	AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.	5	3	150	80
610	135	001	RCH	23/SF/2015	AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.	1	1	69	63
610	510	089	ŠCH	19/C /1997	AGROVAR s.r.o.	209	21	1657	310
611	515	064	ŠCH	20/C /1997	Prvá družstevná a.s. Dačov Lom	215	35	1673	231
613	017	001	ŠCH	20/VF/2011	I.DRUŽSTEVNÁ a.s.	6	0	25	15
701	102	012	ŠCH	6/VF/2002	PD Očová	7	4	14	9
701	548	015	ŠCH	25/C /1997	Poľnohospodárske družstvo Očová	227	26	2452	363
701	563	016	ŠCH	65/C /2005	Pavol Rajchman	138	41	1303	396
701	932	004	ŠCH	24/LC/2012	AGRO RASLAVICE, s.r.o.	14	7	14	9
701	932	010	ŠCH	70/C /2010	Ing. Ján Brudňák	31	7	23	13
701	932	011	ŠCH	18/VF/2010	Ing. Ján Brudňák	22	6	15	0
703	008	369	ŠCH	91/ZV/2004	Ing. Ján Brudňák	230	76	3188	727
703	008	377	ŠCH E	9/SD/2010	NOFA-Ing.N.Fassinger VRBOV	65	31	779	525
704	521	081	ŠCH	29/ZV/1997	NOFA-Ing.Norbert Fassinger	202	49	2848	628
706	701	380	ŠCH	1/AF/2014	NOFA-Ing.Norbert Fassinger	8	8	9	0
707	131	005	RCH	20/SF/2014	PD Olšavica - Brutovce	0	0	10	4
707	131	006	RCH	25/LC/1997	Poľnohospodárske družstvo Olšavica-Brutovce	97	1	2482	582
707	131	007	ŠCH	16/LC/2009	La Terra, s.r.o.	82	43	290	123
707	304	050	ŠCH	27/C /1997	Chmeľov	161	64	1734	349
707	304	051	ŠCH E	15/SD/2016	SLOVEKA PD - Kapušany, spol. s ručením obmedzeným	5	5	18	18
707	580	305	ŠCH	30/C /1997	SLOVEKA PD - Kapušany, spol. s ručením obmedzeným	285	47	2420	335
708	221	011	ŠCH E	11/SD/2014	AGRO-LENT spol.s r.o Malý Šariš	20	14	26	21
708	221	012	ŠCH	30/LC/2014	AGRO-LENT s.r.o. M.Šariš	6	4	29	26
708	517	051	ŠCH E	12/SD/2014	AGRO-LENT spol.s r.o Malý Šariš	25	23	385	312
708	517	053	ŠCH	32/C /1997	PD Tuľčák - Demjata	142	8	2005	273
708	517	309	ŠCH	33/C /1997	Poľnohospodárske družstvo SEKČOV, Tuľčák	178	33	2366	601
708	719	002	ŠCH	21/LC/2011	SHR Ing. Peter Angelovič	94	21	272	125
708	723	007	ŠCH E	10/SD/2009	SHR Ing. Peter Angelovič	109	29	379	121
710	015	317	RCH	5/OD/2016	SHR Ing. Peter Angelovič	2	0	66	66
					AGRO-Torysa, s.r.o.				
					Fiam Agro Services s.r.o.				
					Fiam Agro Services s.r.o.				
					Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA				
					Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA				

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017									
Kok	Pod	Sta	St.	Reg.číslo	Názov chovu	Počet baranov		Počet bahnie	
			KU		Názov podniku	Celkom	Živé	Celkom	Živé
710	015	318	RCH	26/VF/2016	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	3	1	23	16
710	507	315	RCH	77/C /2017	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	0	0	41	40
710	520	092	ŠCH	34/ZV/1997	AGRO - Hniezdne	294	29	2105	161
710	527	316	RCH	25/SF/2016	RD MAJDAN, Litmanová	2	1	64	50
711	114	001	ŠCH	23/LC/2012	PD Nová Dubovňa	26	19	87	65
711	708	381	ŠCH	53/C /2002	Ján Pečko, Kolbovce	152	29	1909	457
711	711	125	ŠCH	4/SF/1997	Agroekoslužby s.r.o., Oľšavka	157	6	540	11
711	711	126	ŠCH	1/NC/2006	AGRO EKO SLUŽBY, spol. s r.o.	14	0	33	2
712	022	004	ŠCH	21/VF/2012	AGRIFARM BS spol.s r.o.Driečna	9	3	17	6
712	508	264	RCH	57/C /2002	AGRIFARM BS spol.s r.o.Driečna	16	7	661	308
713	505	096	ŠCH	35/C /1997	Martin Eliáš	152	13	1448	239
713	505	361	ŠCH E	13/SD/1999	PD Brezov, Kalnište	94	20	790	217
713	534	006	RCH	8/RM/2016	Poľnohospodárske podielnicke družstvo Brezov	3	1	139	123
801	506	226	ŠCH	74/ZV/2001	Agrodrúžstvo Bystre Hermanovce	207	21	2371	408
806	098	005	ŠCH	19/M /1997	Agrodrúžstvo Bystre Hermanovce	153	6	1575	30
810	301	373	ŠCH	76/C /2014	AGRO MERNÍK s.r.o.	18	12	405	301
810	522	080	ŠCH E	14/SD/1997	AGRO MERNÍK s.r.o.	267	68	3086	534
810	706	368	ŠCH	75/ZV/2001	PD Kluknava - Hrišovce	137	46	1743	440
810	706	374	RCH	17/V /2017	AGROUBAR s.r.o., Hrabušice	1	1	13	13
810	719	905	ŠCH	105/ZV/2008	AGROUBAR s.r.o., Hrabušice	18	6	83	32
					SHR Vincent Mikolaj				
					Vincent Mikolaj SHR				
Spolu						14650	3306	111226	26918
Celkom počet plemenných zvierat : 125876									
Celkom počet registrovaných poľnohospodárskych podnikov : 117									

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017									
Reg.číslo	Kok	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov		Počet bahnie		
					A	B Spolu	A	B Spolu	
ASSAF									
1/AF/2014	706	701	380	La Terra, s.r.o.	8	0	8	9	0
				La Terra, s.r.o. Poprad - Matejovce					
Celkom za plemeno ASSAF					8	0	8	9	0
ASKÁNSKE MERINO									
1/AM/2008	607	823	905	Vetagro - Antalík	27	0	27	91	0
				MVDr. Dušan Antalík SHR					
Celkom za plemeno ASKÁNSKE MERINO					27	0	27	91	0
BIELA ALPSKÁ OVCA									
1/BA/2017	606	211	103	Henrich Ravas - AGROVEST	1	0	1	10	0
				Henrich Ravas - AGROVEST					
Celkom za plemeno BIELA ALPSKÁ OVCA					1	0	1	10	0
BERRICHON DU CHER									
2/BE/2003	609	701	043	KELO A SYNŮVIA s.r.o.	224	0	224	780	0
				KELO A SYNŮVIA, s.r.o.					
Celkom za plemeno BERRICHON DU CHER					224	0	224	780	0
BERGSCHAF									
2/BG/2008	302	710	684	Agrostrážov spol. s r.o.	6	0	6	64	0
				AGROSTRÁŽOV spol. s r.o.					
Celkom za plemeno BERGSCHAF					6	0	6	64	0
BLEU DU MAINE									
1/BM/2013	609	701	046	KELO A SYNŮVIA, s.r.o.	18	0	18	38	0
				KELO A SYNŮVIA, s.r.o.					
Celkom za plemeno BLEU DU MAINE					18	0	18	38	0
CIGÁJA									
11/C /1997	601	534	001	PD Sebedin - Bečov	239	0	239	1684	0
				Poľnohospodárske družstvo Sebedin-Bečov					
19/C /1997	610	510	089	Prvá družstevná a.s. Dačov Lom	209	0	209	1657	0
				I.DRUŽSTEVNÁ a.s.					
20/C /1997	611	515	064	PD Očová	215	0	215	1673	0
				Poľnohospodárske družstvo Očová					

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOK	Pod Sta	Názov podniku	Počet baranov		Počet bahnic				
				A	B	A	B			
25/C /1997	701	548	015	PD Malcov - Livov	221	6	227	2366	86	2452
27/C /1997	707	304	050	Poľnohospodárske družstvo Javorina Malcov	159	2	161	1733	1	1734
30/C /1997	707	580	305	AGRO-LENT s.r.o., Malý Šariš	281	4	285	2392	28	2420
32/C /1997	708	517	053	PD Tulčík - Demjata	177	1	178	2351	15	2366
33/C /1997	708	517	309	Poľnohospodárske družstvo SEKOV, Tulčík	134	8	142	1841	164	2005
35/C /1997	713	505	096	Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Jarovniciach	146	6	152	1446	2	1448
37/C /1998	509	519	039	Agro družstvo Bystré	275	7	282	1276	1	1277
41/C /2000	402	587	135	Poľnohospodárske družstvo Mošovce	384	0	384	4038	0	4038
50/C /2002	604	509	548	Poľnohospodárske družstvo Žembovice	192	1	193	1502	0	1502
53/C /2002	711	708	381	RD Látky	143	9	152	1876	33	1909
56/C /2002	306	718	684	Roľnícke družstvo Látky	23	10	33	518	9	527
57/C /2002	712	508	264	Agro EKO SLUŽBY, spol. s r.o.	16	0	16	661	0	661
59/C /2004	609	601	111	OVISFARMA s.r.o., Pov.Bystrica	193	0	193	1565	0	1565
62/C /2005	302	504	086	OVINI, s.r.o.	90	109	199	868	116	984
63/C /2005	309	481	004	Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	4	4	8	198	21	219
64/C /2005	506	525	044	NPPC ÚH Trenčianska Teplá	69	19	88	1033	2	1035
65/C /2005	701	563	016	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	135	3	138	1291	12	1303
67/C /2005	506	041	034	Poľnohospodárske družstvo "SNP" so sídlom v Sĺabí	106	0	106	317	0	317
68/C /2006	308	514	115	AGRO RASLAVICE, s.r.o. - Lopčochov	70	26	96	1586	47	1633
70/C /2010	701	932	010	PETER KAROL	31	0	31	23	0	23
76/C /2014	810	301	373	PETER KAROL	18	0	18	405	0	405
77/C /2017	710	507	315	Ing. Ján Brudňák	0	0	0	41	0	41
78/C /2017	604	516	099	Ing. Ján Brudňák	106	0	106	1437	0	1437
				BLAUMONT, s.r.o.						
				BLAUMONT, s.r.o.						
				AGRO - Hniezdne						
				AGRO-HNIEZDNE, s.r.o.						
				PD Detv. Huta						
				Poľnohospodárske družstvo Detvianska Huta, družstvo						
Celkom za plemeno CIGAJA					3636	215	3851	35778	537	36315
CLUN FORREST										
1/CF/2016	303	106	002	PharmDr. Monika Pekniková	5	0	5	7	0	7
				PharmDr. Monika Pekniková						
Celkom za plemeno CLUN FORREST					5	0	5	7	0	7

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOK	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
16/LC/2009	707	131	007	Nemcovce	82	0	82	289	1	290
17/LC/2011	506	839	906	SLOVEKA PD - Kapušany, spol. s ručením obmedzeným	23	0	23	67	0	67
18/LC/2011	506	839	907	ZO SZCH Valča, Martin Šimek	3	0	3	7	0	7
19/LC/2011	506	839	908	ZO SZCH Valča, Misař Ján	18	0	18	41	0	41
20/LC/2011	506	839	909	ZO SZCH Valča, Mgr. Saliniová Lenka	0	0	0	10	0	10
21/LC/2011	708	719	002	ZO SZCH Valča, Hulej Jozef Ing.	94	0	94	222	50	272
22/LC/2012	506	502	355	AGRO-Torisa, s.r.o.	71	0	71	811	0	811
23/LC/2012	711	114	001	Poľnohospodárske družstvo Belá - Dulice	26	0	26	87	0	87
24/LC/2012	701	932	004	Ján Fečko, Kolbovce	14	0	14	14	0	14
25/LC/1997	707	131	006	Ing. Ján Brudňák	78	19	97	1472	1010	2482
27/LC/2014	601	105	007	Ing. Ján Brudňák	0	0	0	53	0	53
29/LC/2014	609	702	100	Jozef Sujá SHR	1	0	1	16	0	16
30/LC/2014	708	221	012	Borbás Peter - SHR	5	1	6	29	0	29
31/LC/2015	302	504	085	SHR Ing. Peter Angelovič	272	0	272	1009	2	1011
32/LC/2016	505	010	055	Agrofarma sro, Červ.Kameň	2	0	2	20	0	20
33/LC/2016	307	053	601	Milan Lehotský - SHR	8	0	8	89	0	89
34/LC/2017	609	779	013	RAMU s.r.o.	5	0	5	150	0	150
				AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.						
				AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.						
Celkom za plemeno LACAUNE					1775	22	1797	7424	1074	8498
MERINO										
2/M /1997	401	728	009	Belány Tibor, Balvány	41	51	92	219	953	1172
19/M /1997	806	098	005	Belány Tibor, Balvány	148	5	153	1189	386	1575
				AGRODRUŽSTVO TURŇA						
				AGRODRUŽSTVO TURŇA						
Celkom za plemeno MERINO					189	56	245	1408	1339	2747
NEMECKÁ ČIERNOHLAVÁ										
1/NC/2006	711	711	126	AGRIFARM BS spol.s r.o.Driečna	14	0	14	33	0	33
2/NC/2010	604	704	103	AGRIFARM BS spol. s r.o.	44	0	44	60	0	60
				AGROSEV, s.r.o. Detva						
				AGROSEV, spol. s r.o.						
Celkom za plemeno NEMECKÁ ČIERNOHLAVÁ					58	0	58	93	0	93

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOK	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
CHAROLLAIS										
6/CH/2006	505	700	031	Agro - Racio s.r.o.	27	0	27	139	0	139
7/CH/2006	609	023	041	Agro - Racio s.r.o.	190	0	190	485	0	485
9/CH/2012	505	700	032	Štefan Csank SHR	0	0	0	68	0	68
				Csank Štefan SHR						
				Agro - Racio s.r.o.						
				Agro - Racio s.r.o.						
Celkom za plemeno CHAROLLAIS					217	0	217	692	0	692
DORPER										
1/DP/2017	508	512	021	PD Liptovské Revúce	1	0	1	2	0	2
				PD Liptovské Revúce						
Celkom za plemeno DORPER					1	0	1	2	0	2
ILE DE FRANCE										
4/IF/2003	609	701	044	KEIO A SYNOVIA s.r.o.	228	0	228	914	0	914
				KEIO A SYNOVIA, s.r.o.						
5/IF/2005	606	708	201	Ing.Šándor J. Agrofarma Pleš	179	0	179	711	141	852
				Ing.Šándor Július - Agrofarma						
6/IF/2012	403	371	039	VPP SPÚ, s.r.o., Koliňany-Žirany	132	43	175	1045	710	1755
				Vysokoškolský poľnohospodársky podnik SPÚ, s.r.o.						
7/IF/2017	609	779	012	AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.	2	0	2	78	0	78
				AGROFARMA ZAHORANY s.r.o.						
Celkom za plemeno ILE DE FRANCE					541	43	584	2748	851	3599
LACAUNE										
1/LC/1997	309	481	006	NPPC ÚH Trenčianska Teplá	78	2	80	390	4	394
				Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum						
4/LC/2002	302	504	088	Agrofarma sro,Č.Kameň-H. Hôrka	140	0	140	798	0	798
				Agrofarma s.r.o. Červený Kameň						
5/LC/2002	506	839	905	SZCH Valča, Bernát Peter Ing.	49	0	49	190	0	190
				ZO SZCH Valča						
6/LC/2002	603	805	946	SHR Vlastimil Majer, Bystrá 4	88	0	88	131	1	132
				SHR Vlastimil Majer						
7/LC/2004	604	704	102	AGROSEV, s.r.o. Detva	116	0	116	466	1	467
				AGROSEV, spol. s r.o.						
8/LC/2006	307	724	012	POLVITO s.r.o.,Lehota p/Vtáčn.	189	0	189	306	0	306
				POLVITO s.r.o.						
9/LC/2006	603	821	964	SHR Ing.Ján Bruonč, P. Polhora	35	0	35	72	1	73
				SHR Ing. Ján Bruonč						
12/LC/2008	609	701	042	KEIO A SYNOVIA s.r.o.	249	0	249	476	0	476
				KEIO A SYNOVIA, s.r.o.						
14/LC/2008	603	713	968	PAVOL DEMETER-JASENIE	60	0	60	85	0	85
				Demeter Pevél						
15/LC/2009	601	022	971	Ing.Igor Nemčok	69	0	69	124	4	128
				Ing.Igor Nemčok-Medzibrod						

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOk	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu

OXFORD DOWN										
2/OB/2011	511	130	003	Agramil - FARM, s.r.o.	27	0	27	84	0	84
				Agramil - FARM, s.r.o.						
4/OB/2013	402	825	003	Varga Peter, SHR	4	0	4	51	0	51
				Varga Peter						
5/OB/2016	710	015	317	Pavol Vyšňovský - HALA MARIANNA	2	0	2	66	0	66
				Pavol Vyšňovský - HALA MARIANNA						
Celkom za plemeno OXFORD DOWN					33	0	33	201	0	201
OUESSANT										
1/Q /2012	207	836	003	Eva Bedejová	10	0	10	12	0	12
				Eva Bedejová						
2/Q /2013	304	116	004	Ing.K.Ježíková, Minifarma sro	4	0	4	7	0	7
				Minifarma s.r.o.						
3/Q /2013	204	012	001	EOK AUSTRALIAN Slovakia s.r.o.	1	0	1	21	0	21
				EOK AUSTRALIAN SLOVAKIA, s.r.o.						
Celkom za plemeno OUESSANT					15	0	15	40	0	40
ROMNEY MARSH (KENT)										
2/RM/2008	607	009	001	Golditer Dubomir	69	0	69	156	0	156
				Golditer Dubomir						
4/RM/2015	304	142	005	Bratislavský region.ochran.združenie	0	0	0	0	0	0
				Bratislavské regionálne ochrannárske združenie						
5/RM/2015	603	061	006	Ján Kučera	0	0	0	8	0	8
				Ján Kučera						
7/RM/2016	606	158	602	AGRO CS BIOFARMA, s.r.o.	3	0	3	49	0	49
				AGRO CS BIOFARMA, s.r.o.						
8/RM/2016	713	534	006	AGRO MERNÍK s.r.o.	3	0	3	139	0	139
				AGRO MERNÍK s.r.o.						
Celkom za plemeno ROMNEY MARSH (KENT)					75	0	75	352	0	352
SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA										
1/SD/1997	302	504	087	Agrofarma s.r.o. Červený Kameň	121	406	527	268	1678	1946
				Agrofarma s.r.o. Červený Kameň						
2/SD/1997	309	481	002	NPPC ÚH Trenčianska Teplá	59	65	124	208	554	762
				Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum						
3/SD/1997	309	481	003	NPPC ÚH Trenčianska Teplá	46	86	132	156	705	861
				Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum						
4/SD/1997	501	508	074	PD Predmier - Slôv	67	210	277	1	1287	1288
				Poľnohospodárske družstvo PREDMIER						
5/SD/2003	505	700	001	Agro-Racio s.r.o.	54	257	311	860	1635	2495
				Agro - Racio s.r.o.						
6/SD/1997	506	525	040	PD Sklabíja - Zábore	90	197	287	0	796	796
				Poľnohospodárske družstvo "SNP" so sídlom v Sklabí						
7/SD/2014	511	012	007	Zástranie	0	121	121	0	678	678
				FORS AGRICOLA, s.r.o.						

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOk	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
8/SD/2008	606	041	004	ISOKMAN-trading s.r.o.	28	87	115	10	514	524
9/SD/2010	703	008	377	ISOHMAN-trading s.r.o.	12	53	65	2	777	779
10/SD/2009	708	723	007	NOFA-Ing.Norbert Fassinger	17	92	109	35	344	379
11/SD/2014	708	221	011	Fiam Agro Services s.r.o.	11	9	20	1	25	26
12/SD/2014	708	517	051	SHR Ing. Peter Angelovič	0	25	25	4	381	385
13/SD/1999	713	505	361	PD Jarovnice - Hermanovce	6	88	94	214	576	790
14/SD/1997	810	522	080	Agrodružstvo Bystré	23	244	267	79	3007	3086
15/SD/2016	707	304	051	PD Ošadnica - Hermanovce	0	5	5	0	18	18
Celkom za plemeno SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA					534	1945	2479	1838	12975	14813
SUFFOLK										
2/SF/1997	403	371	200	VFP SPU,s.r.o.,Kolífany-Žirany	12	0	12	38	0	38
4/SF/1997	711	711	125	Vysokoškolský poľnohospodársky podnik SPU,s.r.o.	157	0	157	534	6	540
9/SF/2008	606	708	202	AGRIFARM BS spol. s r.o.	126	0	126	299	1	300
11/SF/2008	601	002	968	Ing.Šándor Jülius - Agrofarma	16	0	16	86	0	86
12/SF/2008	505	719	053	Peter Hano	31	0	31	196	5	201
13/SF/2008	609	702	101	AGROCHOV LIPTOV s.r.o.	158	0	158	241	2	243
14/SF/2012	609	301	009	Borbás Peter SHR	59	0	59	97	0	97
17/SF/2013	603	215	003	Pavel Gonda SHR	10	0	10	33	0	33
18/SF/2013	603	021	004	Adamek Milan	10	0	10	32	0	32
19/SF/2014	309	101	007	Faško Ivan	5	0	5	26	0	26
20/SF/2014	707	131	005	Miloš Čerešňa	0	0	0	10	0	10
22/SF/2015	506	536	002	Chmelov	1	0	1	44	0	44
23/SF/2015	610	135	001	PD Turčianke Kľačany	1	0	1	69	0	69
24/SF/2015	601	045	005	Poľnohospodárske družstvo KĽAČIANSKA MAGURA, družs	1	0	1	4	0	4
25/SF/2016	710	527	316	AGROVAR s.r.o.	2	0	2	64	0	64
Celkom za plemeno SUFFOLK					589	0	589	1773	14	1787

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOk	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
TEXEL										
2/T /2017	601	135	006	Lubomir Ferencčík	1	0	1	3	0	3
3/T /2017	207	034	007	Ing. Magdaléna Prokešová	1	0	1	5	0	5
Ing. Magdaléna Prokešová										
Celkom za plemeno TEXEL					2	0	2	8	0	8
VALAŠKA (PŮV. VALAŠKA)										
2/V /2010	601	130	972	Vladimír Magna	51	0	51	284	0	284
4/V /2010	505	519	054	Vladimír Magna - Poniky	1	0	1	58	0	58
6/V /2011	204	515	002	PD Liptovské Hole Kvačany	60	0	60	165	0	165
7/V /2011	502	512	009	GRANELAM a.s.	12	0	12	197	0	197
9/V /2013	609	546	596	Ročnické družstvo "Veľka Rača" Ošadnica	1	0	1	102	0	102
10/V /2013	403	477	066	RD Klenovec	8	0	8	29	0	29
11/V /2015	508	703	003	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	1	0	1	30	0	30
12/V /2015	603	041	001	Černovské drevenice, s.r.o.	1	0	1	55	0	55
13/V /2015	603	090	005	Černovské drevenice, s.r.o.	3	0	3	229	0	229
14/V /2015	511	048	004	Vojtech Štulajter	1	0	1	16	0	16
15/V /2016	107	116	002	ZBOJSKÁ, s.r.o.	1	0	1	25	0	25
16/V /2016	308	110	003	Eva Sekerková	0	0	0	3	0	3
17/V /2017	810	706	374	Michal Miškovský	1	0	1	13	0	13
18/V /2017	607	310	011	Miloš Mokrička ml.	0	0	0	3	0	3
Agrourbár s.r.o. - Hrabušice										
AGROURBÁR s.r.o., HRABUŠICE										
Mgr. Vladimír Ticháň										
Mgr. Vladimír Ticháň										
Celkom za plemeno VALAŠKA (PŮV. VALAŠKA)					141	0	141	1209	0	1209
VÝCHODOFRÍZSKA OVCA										
6/VF/2002	701	102	012	MVDr. Martin Hiriák, Lascov	7	0	7	14	0	14
8/VF/2002	506	839	903	MVDr. Martin Hiriák	13	0	13	79	0	79
16/VF/2008	603	821	966	SZCH Valča, Bernát Peter Ing.	3	0	3	23	0	23
17/VF/2008	603	019	969	ZO SZCH Valča	27	0	27	97	0	97
18/VF/2010	701	932	011	SHR Ing. Ján Bruonč, P.Polhora	22	0	22	15	0	15
SHR Ing. Ján Bruonč										
Kučera Peter - Valaská										
Kučera Peter										
Ing. Ján Brudňák										
Ing. Ján Brudňák										

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOk	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
19/VF/2011	502	020	010	MVDr.Tomáš Hadraba, Turzovka	5	0	5	36	0	36
20/VF/2011	613	017	001	MVDr.Tomáš Hadraba	6	0	6	25	0	25
21/VF/2012	712	022	004	Pavol Rajchman	9	0	9	17	0	17
23/VF/2012	401	014	001	Martin Eliáš, Kračúnovce	2	0	2	13	0	13
26/VF/2016	710	015	318	Alexander Horváth	3	0	3	23	0	23
				Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA						
				Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA						
Celkom za plemeno VÝCHODOFRÍZSKA OVCA					97	0	97	342	0	342
ZOŠIACHTENÁ VALAŠKA										
3/ZV/1997	502	512	090	RD Ošadnica	173	16	189	1417	0	1417
6/ZV/1997	503	519	009	Ročnické družstvo "Veľka Rača" Ošadnica	279	1	280	4560	9	4569
8/ZV/1997	505	519	020	Poľnohospodárske podielnícke družstvo PUCOV	306	1	307	2162	12	2174
10/ZV/1997	505	530	018	PD Liptovské Hole so sídlom v Kvačanoch	204	1	205	1712	8	1720
12/ZV/1997	508	512	023	AGRIA Liptovský Ondrej, a.s.	555	21	576	2463	15	2478
14/ZV/1997	509	708	041	PD Liptovské Revúce	268	19	287	1834	10	1844
21/ZV/1997	609	546	056	AGROTRADE GROUP s.r.o. Turček	326	1	327	2531	1	2532
29/ZV/1997	704	521	081	AGROTRADE GROUP spol. s r.o.	196	6	202	2822	26	2848
34/ZV/1997	710	520	092	RD Klenovec	282	12	294	2060	45	2105
52/ZV/1998	505	542	531	Ročnické družstvo "MAJDAN" Litmanová	65	3	68	1589	0	1589
74/ZV/2001	801	506	226	RD v Pribylíne	200	7	207	2371	0	2371
75/ZV/2001	810	706	368	PD Kluknava - Hrišovce	137	0	137	1740	3	1743
77/ZV/2002	505	803	356	Poľnohospodárske družstvo v Kluknave	138	7	145	651	8	659
78/ZV/2002	505	549	530	AGROFARMA BARANEC, s.r.o.	276	0	276	2478	2	2480
82/ZV/2002	608	201	066	Poľnohospodárske družstvo Važec	87	0	87	1112	0	1112
85/ZV/2002	609	546	593	Agrodružstvo-S Revúca M.D.Lúka	209	4	213	1570	34	1604
91/ZV/2004	703	008	369	AGROURBÁR s.r.o., Hrabušice	211	19	230	3058	130	3188
97/ZV/2005	309	481	005	Ročnické družstvo Klenovec	3	2	5	117	15	132
98/ZV/2005	501	508	075	NóFA-Ing.Norbert Fassinger	47	14	61	1134	3	1137
103/ZV/2006	606	041	003	NóFA-Ing.Norbert Fassinger	15	16	31	326	22	348
				NóPC OH Trenčianska Teplá						
				Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum						
				PD Predmier-Súľov						
				Poľnohospodárske družstvo PREMIER						
				ISOKMAN-trading s.r.o.						
				ISOKMAN-trading s.r.o.						

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017										
Reg.číslo	KOk	Pod	Sta	Názov podniku	Počet baranov			Počet bahnic		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
105/ZV/2008	810	719	905	SHR Vincent Mikolaj	18	0	18	83	0	83
106/ZV/2009	505	700	007	Vincent Mikolaj SHR	20	1	21	638	150	788
109/ZV/2014	511	012	006	Agro - Racio s.r.o.	4	4	8	35	3	38
110/ZV/2016	505	719	056	Zástranie	3	0	3	96	0	96
111/ZV/2016	508	512	022	FORS AGRICOLA, s.r.o.	0	0	0	450	0	450
112/ZV/2017	506	028	003	Agrochov Liptov s.r.o.	0	0	0	24	0	24
				PD Liptovské Revúce						
				PD Liptovské Revúce						
				Jaroslav Piteľka						
				Jaroslav Piteľka						
Celkom za plemeno ZOŠIACHTENÁ VALAŠKA					4022	155	4177	39033	496	39529
CELKOM ZA VŠETKY PLEMENÁ					12214	2436	14650	93940	17286	111226
POČET BAHNÍC A BARANOV SPOLU ZA VŠETKY PLEMENÁ :					125876					

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

Reg.číslo	KOK	Pod Sta	Názov podniku	Barany Iľijce		Bahnice Iľijce		Barance Iľijce		Jahničky Iľijce	
				A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu
ASSAF											
1/AF/2014	706	701 380	La Terra, s.r.o.	8	0	8	0	0	0	0	0
La Terra, s.r.o. Poprad - Matejovce											
Celkom za plemeno ASSAF				8	0	8	0	0	0	0	0

ASKÁNSKE MERINO

1/AN/2008	607	823 905	Vetagro - Antalik	5	0	5	48	0	48	4	0
WFOV. Duban Antalik SHR											
Celkom za plemeno ASKÁNSKE MERINO				5	0	5	48	0	48	4	0

BIELA ALPSKÁ OVCA

1/BA/2017	606	211 103	Henrich Ravas - AGROVEST	1	0	1	10	0	10	0	0
Henrich Ravas - AGROVEST											
Celkom za plemeno BIELA ALPSKÁ OVCA				1	0	1	10	0	10	0	0

BERRICHON DU CHER

2/BE/2003	609	701 043	KEZO A SYNOVIA s.r.o.	34	0	34	152	0	152	34	0
KEZO A SYNOVIA, s.r.o.											
Celkom za plemeno BERRICHON DU CHER				34	0	34	152	0	152	34	0

BERGSCHAF

2/BO/2008	302	710 684	Agrostrážov spol. s r.o.	1	0	1	11	0	11	0	0
AGROSTRÁŽOV spol. s r.o.											
Celkom za plemeno BERGSCHAF				1	0	1	11	0	11	0	0

BLEU DU MAINE

1/BN/2013	609	701 046	KEZO A SYNOVIA, s.r.o.	5	0	5	18	0	18	11	0
KEZO A SYNOVIA, s.r.o.											
Celkom za plemeno BLEU DU MAINE				5	0	5	18	0	18	11	0

CIGAJA

11/C/1997	601	534 001	PO Babedla - Bačov	10	0	10	277	0	277	29	0
Poľnohospodárske družstvo Babedla-Bačov											
19/C/1997	610	510 089	Prvá družstvána s.s. Bačov Lom	11	0	11	225	0	225	10	0
L.ŠUBERTOVÁ s.s.											
20/C/1997	611	515 064	PO Očová	22	0	22	200	0	200	13	0
Poľnohospodárske družstvo Očová											
25/C/1997	701	548 015	PO Malcov - Lívov	12	2	14	313	0	313	12	0
Poľnohospodárske družstvo Jarovnica Malcov											
27/C/1997	707	304 050	AGRO-LEHT s.r.o., Maly Saris	38	0	38	274	0	274	26	0
PO Dulica - Jasenja											
30/C/1997	707	580 305	PO Dulica - Jasenja	19	0	19	260	0	260	28	0
Poľnohospodárske družstvo SEMČOV, Dulica											
32/C/1997	708	517 055	PO Jarovnica - Hermanovo	2	0	2	200	0	200	6	0
Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Jarovniciach											
33/C/1997	708	517 309	PO Jarovnica - Hermanovo	13	1	14	462	11	473	19	0
Agrodružstvo Bystré Hermanovo											
35/C/1997	712	505 096	PO Jarovnica - Hermanovo	5	0	5	198	0	198	8	0
Agrodružstvo Bystré											
37/C/1998	509	519 039	PO Mošovce - Socovce	16	0	16	183	1	184	27	0
Celkom za plemeno CIGAJA				16	0	16	183	1	184	27	0

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

Reg.číslo	KOK	Pod sta	Názov podniku	Barany Iľijce		Bahnice Iľijce		Barance Iľijce		Jahničky Iľijce	
				A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu
41/C/2000	402	587 135	PO Zemberovce	55	0	55	1025	0	1025	69	0
			Polnohospodárske družstvo Zemberovce								
50/C/2002	604	509 548	PO Látky	51	0	51	456	0	456	28	0
			Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum								
53/C/2002	711	708 381	Agroekoslužby s.r.o., Oľšavka	14	0	14	356	0	356	15	0
			AGRO EKO SLUŽBY, spol. s r.o.								
56/C/2002	306	718 684	OVISFARMA s.r.o., Pov.Bystřica	1	5	6	18	0	18	0	0
			OVISFARMA s.r.o.								
57/C/2002	712	508 264	PPD Brezov, Fajnshtë	7	0	7	278	0	278	0	0
			Polnohospodárske podniknícke družstvo Brezov								
59/C/2004	609	601 111	OVINI, s.r.o.	38	0	38	210	0	210	25	0
			OVINI, s.r.o.								
62/C/2005	302	504 086	Agrofarma s.r.o., Červený Kameň	0	2	2	31	48	79	1	8
			Agrofarma s.r.o., Červený Kameň								
63/C/2005	309	481 004	NPFC OS Trenčianska Teplá	0	0	0	3	1	4	0	0
			Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum								
64/C/2005	506	525 044	PO Sklabiňa-Báboře	11	9	20	33	0	33	4	0
			Polnohospodárske družstvo "BNP" so sídlom v Sklabi								
65/C/2005	701	563 016	AGRO RASLAVICE, s.r.o.	19	2	21	316	0	316	20	0
			AGRO RASLAVICE, s.r.o.								
67/C/2005	506	041 034	PETER KAROLC	0	0	0	40	0	40	0	0
			PETER KAROLC								
68/C/2006	308	514 115	PO Maťačko - Dubková	4	0	4	240	1	241	0	0
			Polnohospodárske družstvo Maťačko								
70/C/2010	701	932 010	Ing. Ján Brundák	1	0	1	13	0	13	6	0
			Ing. Ján Brundák								
76/C/2014	810	301 373	BLANCONET, s.r.o.	12	0	12	215	0	215	0	0
			BLANCONET, s.r.o.								
77/C/2017	710	507 315	AGRO - Hniezdne	0	0	0	40	0	40	0	0
			AGRO-HNIEZDNE, s.r.o.								
78/C/2017	604	516 099	PO Detv. Huta	3	0	3	55	0	55	0	0
			Polnohospodárske družstvo Detvianska Huta, družstvo								
Celkom za plemeno CIGAJA				364	21	385	5921	62	5983	346	8

CLUN FORREST

1/CF/2016	303	106 002	PhamDr. Monika Pekniková	1	0	1	4	0	4	4	0
PhamDr. Monika Pekniková											
Celkom za plemeno CLUN FORREST				1	0	1	4	0	4	4	0

CHAROLLAIS

6/CH/2006	505	700 031	Agro - Racio s.r.o.	2	0	2	20	0	20	0	0
Agro - Racio s.r.o.											
7/CH/2006	609	023 041	Stefan Csák	2	0	2	127	0	127	28	0
Csák Stefan SHR											
9/CH/2012	505	700 032	Agro - Racio s.r.o.	0	0	0	0	0	0	0	0
Agro - Racio s.r.o.											
Celkom za plemeno CHAROLLAIS				4	0	4	147	0	147	28	0

DORPER

1/DP/2017	508	512 021	PO Liptovská Revúca	1	0	1	2	0	2	0	0
PO Liptovská Revúca											
Celkom za plemeno DORPER				1	0	1	2	0	2	0	0

ILE DE FRANCE

4/IF/2003	609	701 044	KEZO A SYNOVIA s.r.o.	27	0	27	183	0	183	39	0
KEZO A SYNOVIA, s.r.o.											
5/IF/2005	606	708 201	Ing.Štefan Jolius - Agrofarma	2	0	2	115	0	115	22	0
VPP SPOL s.r.o., Kolářský Slazov											
6/IF/2012	603	371 039	Ing.Štefan Jolius - Agrofarma	25	0	25	226	0	226	6	0
VPP SPOL s.r.o., Kolářský Slazov											
7/IF/2017	609	719 012	Vysokohodský poľnohospodársky podnik SFU, s.r.o.	2	0	2	31	0	31	0	0
AGROFARMA LAHORANY s.r.o.											
Celkom za plemeno ILE DE FRANCE				56	0	56	555	0	555	67	0

REGISTER CHOVŮV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

Reg.číslo	KOK	Pod Sta	Názov podniku	Barany Sijčce		Bahnice Sijčce		Barance Sijčce		Jahničky Sijčce	
				A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu	A	B Spolu
LACAUNE											
1/LC/1997	309	481 006	NPFC OS Trenčianska Teplá	12	0	12	60	1	61	13	0
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum											
4/LC/2002	302	504 088	Agrofarma s.r.o., Červený Kameň	0	0	0	0	0	0	0	0
Agrofarma s.r.o., Červený Kameň											
5/LC/2002	506	839 905	SECH Valča, BERNÁT Peter Ing.	1	0	1	47	0	47	1	0
SECH Valča											
6/LC/2002	603	805 946	SECH Vlastimil Majer, Bystrá 4	12	0	12	21	0	21	9	0
SECH Vlastimil Majer											
7/LC/2004	604	704 102	AGROSEV, s.r.o., Detva	25	0	25	90	0	90	8	24
AGROSEV, s.r.o.											
8/LC/2006	307	724 012	POLIVITO s.r.o., Lehota p/Vtáčn.	88	0	88	102	0	102	10	0
POLIVITO s.r.o.											
9/LC/2006	603	821 964	SECH Ing. Ján Brudňák, P. Polhora	1	0	1	22	0	22	4	11
SECH Ing. Ján Brudňák											
12/LC/2008	609	701 042	SECH Ing. Ján Brudňák	30	0	30	165	0	165	41	67
SECH Ing. Ján Brudňák											
14/LC/2008	603	713 968	SECH Ing. Ján Brudňák	15	0	15	30	0	30	4	13
SECH Ing. Ján Brudňák											
15/LC/2009	601	022 971	SECH Ing. Ján Brudňák	13	0	13	39	0	41	9	9
SECH Ing. Ján Brudňák											
16/LC/2009	707	131 007	SECH Ing. Ján Brudňák	36	0	36	93	0	93	7	7
SECH Ing. Ján Brudňák											
17/LC/2011	506	839 906	SECH Valča, Martin Šimák	0	0	0	20	0	20	1	1
SECH Valča											
18/LC/2011	506	839 907	SECH Valča, Miskár Jan	0	0	0	3	0	3	0	0
SECH Valča											
19/LC/2011	506	839 908	SECH Valča, Mgr. Rastislav Lenka	0	0	0	18	0	18	0	0
SECH Valča											
20/LC/2011	506	839 909	SECH Valča, Rulaj Jozef Ing.	0	0	0	3	0	3	0	0
SECH Valča											
21/LC/2011	708	719 002	AGRO-Torňa, s.r.o.	11	0	11	113	0	113	10	10
AGRO-Torňa, s.r.o.											
22/LC/2011	502	502 355	PO-Beľa - Dulica	6	0	6	358	0	358	0	30
PO-Beľa - Dulica											
23/LC/2012	711	114 001	SECH Valča, Kružbatov Beľa - Dulica	19	0	19	50	0	50	0	15
SECH Valča											
24/LC/2012	701	932 004	SECH Ing. Ján Brudňák	1	0	1	6	0	6	6	3
SECH Ing. Ján Brudňák											
25/LC/1997	707	131 006	SECH Ing. Ján Brudňák	1	0	1	396	16	412	0	0
SECH Ing. Ján Brudňák											
27/LC/2014	601	105 107	SECH Ing. Ján Brudňák	0	0	0	29	0	29	0	0
SECH Ing. Ján Brudňák											
28/LC/2014	609	702 005	SECH Ing. Ján Brudňák	1	0	1	0	0	0	0	0
SECH Ing. Ján Brudňák											
30/LC/2014	708	221 012	SECH Ing. Ján Brudňák	1	1	2	19	0	20	2	7
SECH Ing. Ján Brudňák											
31/LC/2015	302	504 088	Agrofarma s.r.o., Červený Kameň	102	0	102	615	0	615	67	67
Agrofarma s.r.o., Červený Kameň											
32/LC/2016	505	010 055	SECH Ing. Ján Brudňák	2	0	2	0	0	0	0	0
SECH Ing. Ján Brudňák											
33/LC/2016	507	023 001	SECH Ing. Ján Brudňák	8	0	8	78	0	78	0	0
SECH Ing. Ján Brudňák											
34/LC/2017	609	719 013	AGRO-Torňa, s.r.o.	3	0	3	69	0	69	0	11
AGRO-Torňa, s.r.o.											

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH OVIEC K 31.12.2017

Reg.číslo	KOK	Pod	Sta	Názov podniku	Barany ťijúce		Bahnie ťijúce		Barance ťijúce		Jahničky ťijúce					
					A	B	A	B	A	B	A	B				
14/SO/1997	810	522	080	POľnohospodárske družstvo "Rozkvet"	3	50	53	0	436	0	15	15	98	98		
15/SO/2016	707	304	051	AGRO-LENT s.r.o. M.Šariš	0	1	1	0	16	16	0	4	0	2	2	
AGRO-LENT spol.s r.o Maly Šariš					0	1	0	16	16	0	4	0	2	2		
Celkom za plemeno SLOVENSKE DOJNA OVCE					37	294	331	5	3859	3864	1	300	301	2	788	790

Celkom za plemeno SLOVENSKÁ DOJNÁ OVCA 37 294 331 5 3859 3864 1 300 301 2 788 790

SUFFOLK

2/SF/1997	403	371	200	VFF SPÚ s.r.o., Kolifany-Širany	4	0	4	16	0	16	2	0	6
4/SF/1997	711	711	125	Vysokokolský poľnohospodársky podnik SPÚ s.r.o.	1	0	1	9	0	9	5	0	2
9/SF/2008	606	708	202	AGRIFARM BS spol. s r.o.	3	0	3	102	0	102	13	0	23
11/SF/2008	601	002	968	Ing.Šándor J. Agrofarma Šándor	0	0	0	29	0	29	0	0	0
12/SF/2008	505	719	053	Peter Bano-Badin	0	0	0	29	0	29	0	0	0
13/SF/2008	609	702	101	AGROCHOV LIPTOV s.r.o.	0	0	3	33	0	33	5	0	20
14/SF/2012	609	301	009	Boršák Peter - SHR	0	0	0	37	0	37	23	0	23
17/SF/2013	603	215	003	Boršák Peter - SHR	2	0	2	49	0	49	27	0	24
18/SF/2013	603	021	004	Pavel Gonda SHR	3	0	3	17	0	17	4	0	5
19/SF/2014	309	101	007	Adamek Milan	4	0	4	15	0	15	5	0	5
20/SF/2014	707	131	005	Paško Ivan	2	0	2	23	0	23	0	0	0
22/SF/2015	506	536	002	Paško Ivan	0	0	0	4	0	4	0	0	0
23/SF/2015	610	135	001	WLOVEKA PO - Kapušany, spol. s ručením obmedzeným	1	0	1	23	0	23	0	0	8
24/SF/2015	601	045	005	PO Turčianske Kľačany	0	0	1	37	0	37	0	0	26
25/SF/2016	710	527	316	AGROVAR s.r.o.	1	0	1	34	0	34	0	0	26
Milan Hudoc					1	0	1	34	0	34	0	0	26
PO Nová Dubovňa					1	0	1	24	0	24	0	0	26
Poľnohospodárske družstvo Nová Dubovňa					1	0	1	24	0	24	0	0	26

Celkom za plemeno SUFFOLK 26 0 26 421 0 421 84 0 84 168 0 168

TEXEL

2/T /2017	601	135	006	Dubomir Ferencik	1	0	1	3	0	3	0	0	0
3/T /2017	207	034	007	Dubomir Ferencik	1	0	1	5	0	5	0	0	0
Ing. Magdaléna Prokešová					1	0	1	5	0	5	0	0	0
Ing. Magdaléna Prokešová					1	0	1	5	0	5	0	0	0

Celkom za plemeno TEXEL 2 0 2 8 0 8 0 0 0 0 0 0 0

VALAŠKA (PŮV. VALAŠKA)

2/V /2010	601	130	972	Vladimír Magna	13	0	13	132	0	132	14	0	9
4/V /2010	505	519	054	Vladimír Magna - Poniky	0	0	0	21	0	21	0	0	13
6/V /2011	204	515	002	PO Liptovské Hle Kvačany	0	0	0	21	0	21	0	0	13
7/V /2011	502	512	009	PO Liptovské Hle so sídlom v Kvačanoch	9	0	9	52	0	52	22	0	43
9/V /2013	609	546	596	GRAMELÁN s.s.	4	0	4	105	0	105	6	0	35
10/V /2013	603	547	066	RO Ošadná	1	0	1	54	0	54	0	0	18
11/V /2015	508	703	003	Roľnícke družstvo Klenovec	1	0	1	9	0	9	0	0	3
12/V /2015	603	041	001	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum	1	0	1	18	0	18	0	0	2
13/V /2015	603	041	001	Čerňavské divenište, s.r.o.	0	0	0	42	0	42	0	0	0
13/V /2015	603	041	001	Vojtech Štulajter	0	0	0	42	0	42	0	0	0
13/V /2015	603	090	005	Vojtech Štulajter	0	0	0	42	0	42	0	0	0
13/V /2015	603	090	005	ZBOJŠKA, s.r.o.	3	0	3	173	0	173	0	0	5

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017									
Kok	Pod	Sta	St.KÚ	Reg.číslo	Názov chovu Názov podniku	Počet capov		Počet kôz	
						Celkom	Živé	Celkom	Živé
107	702	004	ŠCH	6/HK/2013	Farma MaM, Michal Holeš	1	1	17	8
201	070	002	ŠCH	16/AN/2015	Farma MaM, Michal Holeš SHAHEEN'S ANGLONUBIANGOATS	6	4	11	6
201	140	003	RCH	1/AL/2016	Eliza Simon	1	1	15	8
201	225	001	ŠCH	4/AN/2011	Farma Noe	31	9	42	20
202	027	001	RCH	21/AN/2017	Farma Noe - Bc. Eugen Nagy Tomášikovo	1	1	2	2
205	811	101	ŠCH	60/BK/2000	Peter Šimko SHR Ing.Hamerlik Štefan, Jablonica	22	3	62	5
207	107	003	RCH	17/AN/2016	KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová	3	1	13	13
207	825	001	RCH	12/AN/2015	JT Agriconsulting s.r.o. JT Agriconsulting s.r.o.	1	0	6	0
302	709	001	RCH	1/DK/2013	Farma Zliechov s.r.o. Farma Zliechov s.r.o.	2	2	22	22
304	142	002	RCH	4/BU/2015	Bratislavské regionálne ochrannárske združenie	0	0	0	0
304	704	003	RCH	11/HK/2016	Radvaň s.r.o.	1	1	38	38
308	514	027	ŠCH	63/BK/2000	Radvaň s.r.o. PD Mestečko - Dubková	45	6	681	67
309	105	001	RCH	9/HK/2015	Poľnohospodárske družstvo Mestečko RADENA s.r.o.	1	1	9	9
309	137	002	RCH	10/AN/2015	Jozef Gavenda SHR	1	1	8	2
309	137	004	RCH	13/HK/2017	Jozef Gavenda SHR	1	1	35	35
401	818	001	ŠCH	1/BU/2006	Jozef Gavenda SHR IstroÁgra, s.r.o.	17	11	251	160
404	517	001	ŠCH	5/HK/2011	IstroÁgra, s.r.o. Združenie agropodnikateľov	2	0	95	0
406	052	002	RCH	15/AN/2015	Združenie agropodnikateľov, družstvo AGROKAMA, s.r.o.	7	7	15	12
406	201	001	ŠCH	82/BK/2012	AGROKAMA, s.r.o. Rudolf Jonáš	14	0	16	4
502	705	029	ŠCH	20/BK/1998	Rudolf Jonáš ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká	88	9	3030	543
505	028	004	RCH	8/HK/2014	ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká Na Grunte, s.r.o.	1	1	9	8
505	032	003	RCH	90/BK/2014	Na Grunte, s.r.o. Miloslav Mag, Beňušovce	4	4	14	10
505	710	001	ŠCH	77/BK/2010	Miloslav Mag KOZIA FARMA DORINKA	6	4	16	8
506	113	002	RCH	3/HK/2009	KOZIA FARMA DORINKA Farma BIGOŠ	4	3	24	6
506	839	003	RCH	7/HK/2013	Farma BIGOŠ ZO SZCH Valča, Šimek Martin	2	1	10	5
511	008	001	RCH	18/AN/2016	ZO SZCH Valča Maroš Medvedík	4	3	11	9
601	114	001	RCH	14/HK/2017	Maroš Medvedík Farma MEDVEDÍK BB-AXEL s.r.o.	1	1	4	4
604	761	001	ŠCH	3/AN/2010	BB-AXEL s.r.o. Farma Jašov Vrch	45	9	47	17
605	172	002	RCH	1/KK/2015	Farma Jašov Vrch ORDER, s.r.o. Farma LAZ VEGA Z ORDER, s.r.o.	6	6	11	11

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017									
Kok	Pod	Sta	St.KÚ	Reg.číslo	Názov chovu Názov podniku	Počet capov		Počet kôz	
						Celkom	Živé	Celkom	Živé
609	400	002	ŠCH	2/AN/2010	KOZI FARMA KOZINKA KOZI FARMA KOZINKA	9	1	79	20
612	201	005	ŠCH	66/BK/2006	Ing.Jozef Kováč, Žarnovica-Huta	22	5	65	12
612	201	006	RCH	5/BU/2016	Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Huta	0	0	10	9
707	202	003	ŠCH	76/BK/2008	Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Huta	10	0	35	11
708	202	001	ŠCH	67/BK/2006	ZATUM s.r.o. Čekanová Katarína	16	2	39	8
710	015	001	RCH	12/HK/2016	Ing.M.MULARČIKOVÁ-HELPEC	18	2	48	47
710	015	002	RCH	91/BK/2016	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	2	1	24	22
710	112	004	RCH	19/AN/2017	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA FARMA anglo-nubian Jarabina	1	1	5	5
710	170	005	RCH	20/AN/2017	FARMA anglo-nubian Jarabina Vyšné Ružbachy	1	1	5	5
712	702	001	RCH	6/BU/2017	AgroMarko AGROFARMA s.r.o.	2	2	11	11
801	818	101	ŠCH	75/BK/2007	AGROFARMA, s.r.o. Svidník Molčanová A, Selce 7	11	1	35	7
806	218	003	RCH	1/HK/2008	Veľký Folkmaz TERRE, s.r.o.	3	3	14	12
806	218	004	RCH	92/BK/2017	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	1	1	3	3
808	015	001	RCH	13/AN/2015	TERRE, s.r.o. NUBIA, s.r.o.	0	0	30	27
811	179	002	ŠCH	86/BK/2012	NUBIA, s.r.o. Ing.Daniela Struckelová CSc.	8	4	24	14
CELKOM						422	115	4941	1245
Celkom počet plemenných zvierat :						5363			
Celkom počet registrovaných poľnohospodárskych podnikov :						40			

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017									
Reg.číslo	Kok	Pod	Sta	Názov chovu Názov podniku	Počet capov		Počet kôz		
					A	B Spolu	A	B Spolu	
ALPÍNSKA KOZA									
1/AL/2016	201	140	003	Eliza Simon Eliza Simon	1	0	1	15	0 15
Celkom za plemeno ALPÍNSKA KOZA					1	0	1	15	0 15
ANGLONÚBIJSKÁ KOZA									
2/AN/2010	609	400	002	KOZI FARMA KOZINKA	9	0	9	76	3 79
3/AN/2010	604	761	001	KOZI FARMA KOZINKA Farma Jašov Vrch	45	0	45	47	0 47
4/AN/2011	201	225	001	Farma Noe	31	0	31	42	0 42
10/AN/2015	309	137	002	Farma Noe - Bc. Eugen Nagy Jozef Gavenda SHR	1	0	1	8	0 8
12/AN/2015	207	825	001	Jozef Gavenda SHR JT Agriconsulting s.r.o.	1	0	1	6	0 6
13/AN/2015	808	015	001	JT Agriconsulting s.r.o. NUBIA, s.r.o.	0	0	0	30	0 30
15/AN/2015	406	052	002	NUBIA, s.r.o. AGROKAMA, s.r.o.	7	0	7	15	0 15
16/AN/2015	201	070	002	AGROKAMA, s.r.o. SHAHEEN'S ANGLONUBIANGOATS	6	0	6	11	0 11
17/AN/2016	207	107	003	SHAHEEN'S ANGLONUBIANGOATS KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová	3	0	3	13	0 13
18/AN/2016	511	008	001	KOZIA FARMA DAR, D. Malovcová Maroš Medvedík Farma MEDVEDÍK	4	0	4	11	0 11
19/AN/2017	710	112	004	FARMA anglo-nubian Jarabina FARMA anglo-nubian Jarabina	1	0	1	5	0 5
20/AN/2017	710	170	005	Vyšné Ružbachy AgroMarko	1	0	1	5	0 5
21/AN/2017	202	027	001	Tomášikovo Peter Šimko SHR	1	0	1	2	0 2
Celkom za plemeno ANGLONÚBIJSKÁ KOZA					110	0	110	271	3 274
BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ									
20/BK/1998	502	705	029	ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká ÁBEL PLUS s.r.o., Podvysoká	88	0	88	3030	0 3030
60/BK/2000	205	811	101	Ing.Hamerlik Štefan, Jablonica	22	0	22	62	0 62
63/BK/2000	308	514	027	Jablonica PD Mestečko - Dubková	45	0	45	681	0 681
66/BK/2006	612	201	005	Poľnohospodárske družstvo Mestečko Ing.Jozef Kováč, Žarnovica-Huta	22	0	22	65	0 65
67/BK/2006	708	202	001	Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Huta Čekanová Katarína	16	0	16	39	0 39
75/BK/2007	801	818	101	Molčanová A, Selce 7 Veľký Folkmaz	11	0	11	35	0 35
76/BK/2008	707	202	003	Ing.M.MULARČIKOVÁ-HELPEC ZATUM s.r.o.	10	0	10	35	0 35
77/BK/2010	505	710	001	KOZIA FARMA DORINKA KOZIA FARMA DORINKA	6	0	6	16	0 16

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017									
Reg.číslo	KOK	Pod	Sta	Názov chovu Názov podniku	Počet capov		Počet kôz		
					A	B Spolu	A	B Spolu	
82/BK/2012	406	201	001	Rudolf Jonáš Rudolf Jonáš	14	0	14	16	0 16
86/BK/2012	811	179	002	Ing.Daniela Struckelová CSc. Ing.Daniela Struckelová CSc.	8	0	8	24	0 24
90/BK/2014	505	032	003	Miloslav Mag, Beňušovce Miloslav Mag	4	0	4	14	0 14
91/BK/2016	710	015	002	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	2	0	2	24	0 24
92/BK/2017	806	218	004	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	1	0	1	3	0 3
Celkom za plemeno BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ					249	0	249	4044	0 4044
BÚRSKA KOZA									
1/BU/2006	401	818	001	IstroÁgra, s.r.o. IstroÁgra, s.r.o.	17	0	17	251	0 251
4/BU/2015	304	142	002	Bratislavské regionálne ochrannárske združenie Ing. Jozef Kováč	0	0	0	0	0 0
5/BU/2016	612	201	006	Ing. Jozef Kováč Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Huta	0	0	0	10	0 10
6/BU/2017	712	702	001	AGROFARMA s.r.o. AGROFARMA, s.r.o. Svidník	2	0	2	11	0 11
Celkom za plemeno BÚRSKA KOZA					19	0	19	272	0 272
DURÍNSKA KOZA									
1/DK/2013	302	709	001	Farma Zliechov s.r.o. Farma Zliechov s.r.o.	2	0	2	22	0 22
Celkom za plemeno DURÍNSKA KOZA					2	0	2	22	0 22
HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ									
1/HK/2008	806	218	003	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	3	0	3	14	0 14
3/HK/2009	506	113	002	Farma BIGOŠ Farma BIGOŠ	4	0	4	24	0 24
5/HK/2011	404	517	001	Združenie agropodnikateľov Združenie agropodnikateľov, družstvo	2	0	2	95	0 95
6/HK/2013	107	702	004	Farma MaM, Michal Holeš	1	0	1	17	0 17
7/HK/2013	506	839	003	Ing.Hamerlik Štefan, Jablonica ZO SZCH Valča, Šimek Martin	2	0	2	10	0 10
8/HK/2014	505	028	004	ZO SZCH Valča Na Grunte, s.r.o.	1	0	1	9	0 9
9/HK/2015	309	105	001	RADENA s.r.o. RADENA s.r.o.	1	0	1	9	0 9
11/HK/2016	304	704	003	Radvaň s.r.o. Radvaň s.r.o.	1	0	1	38	0 38
12/HK/2016	710	015	001	Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA Pavol Vyšovský - HALA MARIANNA	18	0	18	48	0 48
13/HK/2017	309	137	004	Jozef Gavenda Jozef Gavenda SHR	1	0	1	33	2 35
14/HK/2017	601	114	001	BB-AXEL s.r.o. BB-AXEL s.r.o.	1	0	1	4	0 4

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	KoK	Pod	Sta	Název chovu Název podniku	Počet capov			Počet kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
Celkom za plemeno HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ					35	0	35	301	2	303
KAŠMÍRSKA KOZA										
1/KK/2015	605	172	002	ORDER, s.r.o. Farma LAZ VEGAŽ ORDER, s.r.o.	6	0	6	11	0	11
Celkom za plemeno KAŠMÍRSKA KOZA					6	0	6	11	0	11
CELKOM ZA VŠETKY PLEMENÁ					422	0	422	4936	5	4941
POČET KŮZ A CAPOV SPOLU ZA VŠETKY PLEMENÁ :					5363					

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	KoK	Pod	Sta	Název chovu Název podniku	Počet capov			Počet kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
ALPÍNSKA KOZA					1	0	1	6	0	6
1/AL/2016	201	140	003	Eliza Šimon Eliza Šimon	1	0	1	6	0	6
Celkom za plemeno ALPÍNSKA KOZA					1	0	1	6	0	6
ANGOLONÚBIJSKÁ KOZA										
2/AN/2010	609	400	002	KOZI FARMA KOZINKA KOZI FARMA KOZINKA	1	0	1	15	0	15
3/AN/2010	604	761	001	Farma Jakov Vrch Farma Jakov Vrch	4	0	4	9	0	9
4/AN/2011	201	225	001	Farma Moe Farma Moe - M. Eugen Nagy	2	0	2	7	0	7
10/AN/2015	309	137	002	Jozef Gavenda SHR Jozef Gavenda SHR	1	0	1	0	0	0
12/AN/2015	207	825	001	JT Agriconsulting s.r.o. JT Agriconsulting s.r.o.	0	0	0	0	0	0
13/AN/2015	808	015	001	MUBIA, s.r.o. MUBIA, s.r.o.	0	0	0	6	0	6
15/AN/2015	406	052	002	AGROFARMA, s.r.o. AGROFARMA, s.r.o.	1	0	1	7	0	7
16/AN/2015	201	070	002	SHAHEN'S ANGOLONUBIANGOATS SHAHEN'S ANGOLONUBIANGOATS	2	0	2	6	0	6
17/AN/2016	207	107	003	KOZIA FARMA DAN, D. Malovcová KOZIA FARMA DAN, D. Malovcová	1	0	1	13	0	13
18/AN/2016	511	008	001	Maroš Medvedík Farma MEDVEDIK Maroš Medvedík Farma MEDVEDIK	3	0	3	6	0	6
19/AN/2017	710	112	004	FARMA anglo-nubian Jarabina FARMA anglo-nubian Jarabina	1	0	1	3	0	3
20/AN/2017	710	170	005	Výšňá Ružbachy Výšňá Ružbachy	1	0	1	5	0	5
21/AN/2017	202	027	001	AgroMarko Tomášikovo	1	0	1	2	0	2
Celkom za plemeno ANGOLONÚBIJSKÁ KOZA					18	0	18	79	0	79
BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ										
20/BK/1998	502	705	029	ABEL PLUS s.r.o., Podvysoká ABEL PLUS s.r.o., Podvysoká	9	0	9	537	0	537
60/BK/2000	205	811	101	Ing.Hamerlík Štefan, Jablonica Ing.Hamerlík Štefan, Jablonica	3	0	3	3	0	3
63/BK/2000	308	514	027	FD Mestečko - Dubková FD Mestečko - Dubková	3	0	3	63	0	63
66/BK/2006	612	201	005	Ing.Jozef Kováč, Žarnovica-Ruta Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Ruta	4	0	4	12	0	12
67/BK/2006	708	202	001	Čekanova Katarína Čekanova Katarína	2	0	2	8	0	8
75/BK/2007	801	818	101	Molčanová A, Seice 7 Veľký Folmar	1	0	1	7	0	7
76/BK/2008	707	202	003	Ing.M.MILANČÍKOVÁ-HELPEC ZATON s.r.o.	0	0	0	11	0	11
77/BK/2010	505	710	001	KOZIA FARMA DORINKA KOZIA FARMA DORINKA	4	0	4	8	0	8

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	KoK	Pod	Sta	Název chovu Název podniku	Počet capov			Počet kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
82/BK/2012	406	201	001	Rudolf Jonáš Rudolf Jonáš	0	0	0	4	0	4
86/BK/2012	811	179	002	Ing.Daniela Struckelová CBC. Ing.Daniela Struckelová CBC.	2	0	2	12	0	12
90/BK/2014	505	032	003	Miloslav Mag, Beňušovce Miloslav Mag	0	0	0	7	0	7
91/BK/2016	710	015	002	Favol Vyšňovský - HALA MARIANNA Favol Vyšňovský - HALA MARIANNA	1	0	1	22	0	22
92/BK/2017	806	218	004	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	1	0	1	3	0	3
Celkom za plemeno BIELA KOZA KRÁTKOSRSTÁ					30	0	30	697	0	697
BŮRSKA KOZA										
1/BO/2006	401	818	001	IstroAgra, s.r.o. IstroAgra, s.r.o.	5	0	5	109	0	109
4/BO/2015	304	142	002	Bratis.region.očhran.združenie Bratislavské regionálne ochranné združenie	0	0	0	0	0	0
5/BO/2016	612	201	006	Ing. Jozef Kováč Ing.Jozef Kováč, Žarnovica - Ruta	0	0	0	9	0	9
6/BO/2017	712	702	001	AGROFARMA, s.r.o. AGROFARMA, s.r.o. Bvidník	2	0	2	11	0	11
Celkom za plemeno BŮRSKA KOZA					7	0	7	129	0	129
DURÍNSKA KOZA										
1/DK/2013	302	709	001	Farma Zliechov s.r.o. Farma Zliechov s.r.o.	2	0	2	22	0	22
Celkom za plemeno DURÍNSKA KOZA					2	0	2	22	0	22
HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ										
1/HK/2008	806	218	003	TERRE, s.r.o. TERRE, s.r.o.	3	0	3	12	0	12
3/HK/2009	506	113	002	Farma BIGOŠ Farma BIGOŠ	3	0	3	6	0	6
5/HK/2011	404	517	001	Združenie agroproduktateľov Združenie agroproduktateľov, družstvo	0	0	0	0	0	0
6/HK/2013	107	702	004	Farma MaM, Michal Holeš Farma MaM, Michal Holeš	1	0	1	5	0	5
7/HK/2013	506	839	003	ZO SECH Valča, Šimek Martin ZO SECH Valča	1	0	1	5	0	5
8/HK/2014	505	028	004	Na Grunte, s.r.o. Na Grunte, s.r.o.	1	0	1	8	0	8
9/HK/2015	309	105	001	RADEMA s.r.o. RADEMA s.r.o.	1	0	1	9	0	9
11/HK/2016	304	704	003	Radvaň s.r.o. Radvaň s.r.o.	1	0	1	28	0	28
12/HK/2016	710	015	001	Favol Vyšňovský - HALA MARIANNA Favol Vyšňovský - HALA MARIANNA	2	0	2	47	0	47
13/HK/2017	309	137	004	Jozef Gavenda Jozef Gavenda SHR	1	0	1	26	0	26
14/HK/2017	601	114	001	BB-AXEL s.r.o. BB-AXEL s.r.o.	1	0	1	4	0	4

REGISTER CHOVOV PLEMENNÝCH KŮZ K 31.12.2017										
Reg.číslo	KoK	Pod	Sta	Název chovu Název podniku	Počet capov			Počet kôz		
					A	B	Spolu	A	B	Spolu
Celkom za plemeno HNEDÁ KOZA KRÁTKOSRSTÁ					15	0	15	150	0	150
KAŠMÍRSKA KOZA										
1/KK/2015	605	172	002	ORDER, s.r.o. Farma LAZ VEGAŽ ORDER, s.r.o.	1	0	1	6	0	6
Celkom za plemeno KAŠMÍRSKA KOZA					1	0	1	6	0	6
POČET KŮZ A CAPOV SPOLU ZA VŠETKY PLEMENÁ :					74	0	74	1089	0	1089

BONITÁCIE 2017

Daniela Malovcová

Ing. Igor Nemčok

PD Mošovce

PD Predmier-Súľov

PD Očová

PD Sebedín

BONITÁCIE 2017

I. družstevná a.s. Dačov Lom

Ing. Ján Bruonč

Ľubomír Golčiter

Maroš Medvedík, Dlhé Pole

VPP SPU Žirany

Zbojská, s.r.o